

katolički list

g. Foršić

ZVONIA

GODINA: VII

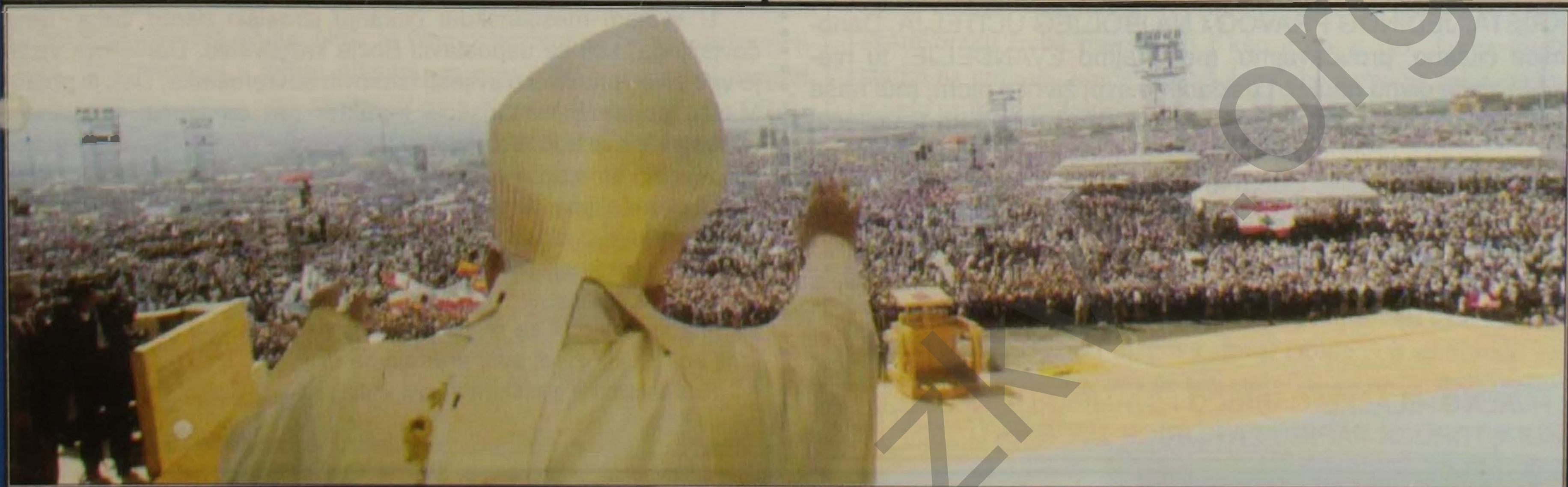
BROJ: 9 (71)

Subotica, rujan (septembar) 2000.

Cijena: 20,00 N. din.

**Papa poveo mlade
u treći milenij
kršćanstva**

ISUS - PAPA - MLADI

U evanđeljima nije zapisano da je Isus imao neki osobiti odnos ili neke posebne poruke mladima. To je razumljivo, jer je Isus navješćivao evanđelje "svakom stvorenju". I ono je isto za sve. No, jedan događaj koji su zapisali evanđelisti Matej, Marko i Luka dovoljan je da shvatimo kakav je bio Isusov odnos prema mladima i kakva su bila njegova očekivanja od njih. Radi se o poznatom susretu Isusa i bogatog mladića (usp. Mt 19,16-22; Mk 10,17-22; Lk 18,15-17). Mladić prilazi Isusu s pitanjem što treba činiti da ima život vječni. Kad ga je Isus podsjetio na zapovijedi, on spremno svjedoči: "Učitelju, sve sam to čuvao od svoje mladosti." I nastavlja s pitanjem: "Što mi još nedostaje?" Isus tada očituje svoju ljubav, ali i zahtjevnost prema tom mladiću: "Isus ga na to pogleda, zavoli ga i rekne mu: 'Hoćeš li biti savršen, idi, prodaj što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom!'" Eto, to je Isusov stav prema mladima. Isus mlade gleda, voli ih, ali od njih traži sve! Onaj je mladić tada otišao žalostan jer je imao velik imetak... Međutim, dva milijuna mladih na XV. svjetskom danu mladih u Rimu očitovale su nešto drugo.

Doista, veličanstveni susret mladih cijeloga svijeta s Papom u Rimu prošloga mjeseca obilježio je ovu godinu Velikog jubileja ne samo u Rimu i u Italiji nego i u cijelom svijetu. Bio je to događaj, kako je sam Papa istakao, koji je "nadmašio sva očekivanja, i, rekao bih, čak sva ljudska očekivanja". Odjek tog, čudesnog i milosnog događaja još traje i trajat će tko zna dokle. Odjeci, ali i duh, tog susreta stigao je i u našu biskupiju i polako se širi i zahvaća sve više mladih. Zahvatio je i naš "Zvonik". Zato je i on sav u znaku tog jedinstvenog SUSRETA. Ne bih htio iz njega ništa posebno izdvajati ili nešto posebno naglašavati iz Papinih riječi upućenih mladima, jer smo stvarno nastojali obuhvatiti i prenijeti sve, tako da svi možete i u riječi i u slici doživjeti što se ondje zbivalo. Ne želim ovog puta mladima davati nikakve posebne poticaje ili izricati svoja očekivanja od njih "nakon susreta", jer Papa im je SVE rekao. On im je očitovao da ih voli kao Isus ali i da od njih zahtijeva bezpridržajno prihvaćanje njegovog evanđelja. Htio bih samo izraziti neizmjernu zahvalnost Bogu na tom događaju i posebnu radost što je i iz naše biskupije, zahvaljujući velikom daru OPĆE CRKVE, u Rimu sve to doživjelo oko 400 mladih.

Zaključujem Papinim riječima: "Mladež radosna, mirna, uvijek spremna za pozdrav i osmijeh, puna poštovanja prema gradu i prirodi, zaljubljena u Isusa Krista i njegovu poruku. To je narod koji s novim snagama ulazi u treće tisućljeće!"

Nakon Dana mladih bolje razumijem Papinu viziju o NOVOM PROLJEĆU KRŠĆANSTVA, "KOJEMU SE VEĆ NAZIRE POČETAK", kako je rekao. Da, ovo je bilo očito proljeće kršćanstva i vjerujem čvrsto da njegovo plodno, najplodnije razdoblje počinje...

NOVA ŠKOLSKA GODINA u sjeni događaja Dana mladih ima samo jednu poruku: UPRIMO SVOJ POGLED U ISUSA KRISTA, JEDINO PRAVOG I NAJBOLJEG UČITELJA. Danomice čitajmo, proučavajmo, meditirajmo EVANĐELJE, tu njegovu zbilja divnu nauku. I uskladimo svoj život s njom, radi naše sreće i ostvarenja CIVILIZACIJE LJUBAVI u trećem tisućljeću, koje počinje u drugom dijelu ove školske godine. A molimo da se poslije 24. 09., poslije izbora to počne ostvarivati i u našoj zemlji. Zato se molitvom pripremimo za izbore i dajmo svoj glas za ljepšu budućnost svijeta.

Uistinu ponesen Danom mladih, sve vas, dragi čitatelji, a osobito sve mlade, najsrdačnije pozdravlja,

vaš urednik

HVALA G. BLAŠKU GABRIĆU I ŠTAMPARIJI "GLOBUS" NA KUNSTDRUCK PAPIRU ZA KORICE ZVONIKA U 2000. GOD.

NOVO KRALJEVSTVO SINA ČOVJEČJEGA

Isus u svojem mesijanskom poslanju često sebe naziva "Sinom čovječjim" a gotovo nikada da je Krist, Mesija. Središnje mjesto ovoga pojma "Sin čovječji" jest Knjiga proroka Daniela i to njezina 7. glava. Ova glava sadrži Danielovo noćno viđenje o "četiri goleme nemani koje izlaze iz mora".

Prva je neman "kao lav a krila joj orlovska", druga "kao medvjed" uspravljena a u raljama među zubima drži tri rebra, treća "neman kao leopard, na leđima joj četiri ptičja krila", četvrta "strahovita, užasna, izvanredno snažna: imale su velike gvozdene zube" i ždere i mrvu sve što joj je na putu (Dn 7,1-8).

Tada dolazi do oštrog reza. Slijedi nova sekvencija slika u kojoj je u središtu "Sin čovječji". On je suprotnost zvijerima. One dolaze "iz mora" a on "na oblacima nebeskim". Daniel nastavlja: "On se približi Pradavnome, i dovedu ga k njemu. Njemu bi predana vlast, čast i kraljevstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici. Vlast njegova, vlast je vječna i nikada neće proći, kraljevstvo njegovo neće propasti" (Dn 7,13-14). Danas nam se Danielove slike čine bizarnima ali za čitatelje suvremenike (doba Makabejaca) one su - u šifriranom obliku - sadržavale teologiju povijesti.

Bilo je to u doba seleukidskih progona, razdoblju najtežem u židovskoj povijesti. Ova teologija povijesti imala je svoje političke aplikacije i zato je morala biti šifrirana. Četiri zvijeri - četiri su kraljevstva jedno od drugog gore i bestijalnije: Babilon, Medija, Perzija i ono Aleksandra Velikoga koje se raspalo a Palestina došla pod državu Seleukida. Ove zvijeri dolaze iz mora, tj. iz kaosa te žive od tlačenja, mržnje i sile. Židovi su to posebno osjetili u vladavini Antioha IV. koji je vladao Sirijom pod koju je pripala i Palestina.

Pojava "Sina čovječjega" je u potpunom kontrastu prema ovim nemanima. I on predstavlja jedno kraljevstvo, no to je kraljevstvo sasvim oprečno onom koje predstavljaju zvijeri. Ono više nije "životinjsko" nego "ljudsko". Ono se ne temelji na sili i tlačenju, već ga "Sin čovječji" prima od Pradavnoga (Boga) čija je vlast i narodi i plemena. Stoga ovo kraljevstvo ima perspektivu vječnosti, ono je neprolazno i nikada neće proći. Sin čovječji nije samodržac, već on to kraljevstvo daje svima koji idu za njim. O tome svjedoči već Daniel: "A kraljevstvo, vlast i veličanstvo pod svim nebesima dat će se puku Svetaca Svevišnjega" (7,27).

U svojem mesijanskom čekanju izraelski narod čeka "Sina čovječjega" koji će uspostaviti Božje kraljevstvo. Danielova vizija je vrlo živa i prisutna u svijesti Isusovih suvremenika. Dok je pojam Mesije poprimio militaristički karakter (on će srušiti Rimljane i uspostaviti svežidovsko kraljevstvo), dotle pojam "Sina čovječjega" nije bio time opterećen.

U evanđeljima dugo očekivani "Sin čovječji" poprima konkretno ostvarenje u Isusu iz Nazareta. On će Pilatu sasvim otvoreno reći: "Ja sam kralj" (Iv 18,37) ali, da ne bude zabune, reći će mu da njegovo kraljevstvo nije "od ovoga svijeta", ono se ne temelji na sili (inače "moje bi se sluge borile"), vladanju nad drugima. On je kralj koji služi i život svoj predaje za druge.

Kraljevstvo s ljudskim licem - kraljevstvo Sina čovječjega!

Tadej Vojnović, ofm

Piše: mr. Andrija Kopilović

17. 09. 2000. - 24. NEDJ. KR. G.

Iz 50,5-9a; Jak 2,14-18; Mk 8,27-35

POSTOJANOST SLUGE PATNIKA

Nije dovoljno vjerovati u Isusa Krista, Sina Božjega i u spasenje koje nam on donosi svojim vazmenim otajstvom smrti i uskrsnuća. Želimo li biti njegovi učenici, valja nam ga prihvatiti, s njime trpjeti i umrijeti sebi samima. U današnjem bogoslužju pred nama je potresan odlomak proroka Izaije koji se inače čita u kôrizmi i u Velikom tjednu. Današnje, pak, bogoslužje želi nas uvesti u najveće otajstvo i, u isto vrijeme, tajnu zašto je Isus za otkupljenje svijeta izabrao put patnje. Vječno će za svakoga od nas patnja ostati otajstvo. Ne možemo do kraja razumjeti a još manje prihvatiti patnju kao stil ili način života. Cijelo se naše biće, a napose tijelo, protivi patnji. No, Isus Krist, prihativši patnju, samu patnju otkupljuje i daje joj smisao i to najveći koji može imati neki ljudski čin - spasenjski smisao. Patnja, dakle, koja se prihvaća, predstavlja spasenjski put. S druge strane, takva patnja vodi k obraćenju onoga koji patnju prihvaća i prikazuje. Tako prihvaćena patnja jednako tako pobjeđuje sve one koji zadaju patnju jer patnik se, poput Izaije, ne osvećuje nego blagoslivlja; dragovoljnim prihvaćanjem žrtve i prikazivanjem otkupljuje se i sam izvor patnje. Bog se očituje najslavnijim u slabosti čovjeka koji božanskom veličinom podnosi patnju. Bog je u nama najveći onda kada prihvaćamo i prikazujemo patnju, pa je Pavao mogao reći: "Hvalit ću se križem Gospodnjim."

1. 10. 2000. - 26. NEDJ. KR. G.

Br 11,25-29; Jak 5,1-6; Mk 9,38-43.45.47-48

PROROČKI NAROD

Crkva, vjerna duhu evanđelja, poštuje osobe kao i društva koja, premda ne pripadaju njoj, poput nje i s njom sudjeluju u promicanju čovjeka. Ipak, odbacuje bogataše koji se žele drugima nametnuti i sve one koji izazivaju sablazan. U današnjem bogoslužju je glavni moto Isusova rečenica: "Tko nije protiv vas, za vas je", a prvim čitanjem, iz današnje mise, želi se uvesti u istinitost te Isusove rečenice i to jednim događajem. Naime, dar proroka i prorokovanja je Božji dar. U Novom zavjetu to je osobiti znak djelovanja Duha Svetoga. U Starom zavjetu taj je dar bio namijenjen samo nekima. U ovom slučaju, Izabrani narod, ponosan na svoga vođu Mojsija, primjećuje da su tim darom obdarena još dvojica ljudi za koje oni nisu mislili da su u zajedništvu s Mojsijem. Stoga ih optužuju i napadaju. Mojsije, pak, zauzima ispravan i pravedan stav: proroštvo je dar Božji, dar Duha Svetoga i kamo sreće kad bi sav narod bio proročki narod. To što je Mojsije zaželio, ostvareno je u Novom savezu. Poruka ovog događaja vrlo je aktualna i za nas danas: **NE SMIJEMO NIKADA BITI ZAVIDNI DAROVIMA KOJE BOG DAJE DRUGIMA.** Ti darovi su Božji. Ljudi su po njegovoj volji i nikada nije naše da budemo zavidni na duhovnim darovima drugima jer možemo upasti u otpad od Boga i čak dovesti u pitanje svoje spasenje. Najgori oblik zavisti je duhovna zavist.

Iz sadržaja

Jubilej mladih - izvještaj	4
Razgovor s dubrovačkim biskupom dr. Želimirom Puljićem	6
Ponovni susret s kardinalom Puljićem	7
60. obljetnica smrti Alekse Kokića	11
I svećenici dobitnici priznanja "Pro urbe"	11
Papina propovijed na Svjetskom danu mladih	18
Subotičani na Svjetskom danu mladih	24
Vjernici i politika	33

24. 09. 2000. - 25. NEDJ. KR. G.

Mudr 2,12.17-20; Jak 3,16-4,3; Mk 9,30-37

PROGONJENI PRAVEDNIK

"Blago siromasima u duhu, blago krotkima, blago progonjenima zbog pravednosti..." Ova Isusova blaženstva svoje pravo tumačenje pronalaze u drugom paradoksu - u križu Kristovu. Prijetnje bezbožnika protiv pravednika vjernog Bogu o kojemu nam govori prvo čitanje svoj odjek nalazi u prijetnjama i izrugivanjima pismoznana i starješina pod križem. Pravednikovo pouzdanje nagrađeno je njegovim uskrsnućem. I u ovom bogoslužju se susrećemo s paradoksom križa. Neki ljudi s predumišljajem, sa zlobom, jer su i sami poistovječeni sa tim zlom, drugom nanose bol progonstva, ponižavanja. Svojom zloćom svjesno uništavaju druge. Neki to čine iz neznanja i bivaju instrumentom manipuliranja u tuđim rukama, pa nesvjesno nanose bol progonstva, prezira i patnje pravedniku. Neki to čine izazivajući i sebe i Boga jer su "tobože" pozvani provjeriti nečiju svetost ili strpljivost. Bilo kako bilo, jedno je istina: da je Isus nagovjestio da će svaki njegov učenik biti progonjen, da će svaki čas doživljavati ponižavanja, ruganja, omalovažavanja i krive sudove. I opet se nameće pitanje zašto? Odgovor vjere koji nam je donio Isus Krist je samo jedan: jer se u snazi podnošenja, prihvaćanja i prikazivanja križa događa spasenje i očituje veličina Božja koja preko onih koji podnose bol pobjeđuje svako zlo. Poruka je jasna: zlo se zlim ne liječi, nego se zlo liječi dobrim kao što se tama razbija svjetlom.

8. 10. 2000. - 27. NEDJ. KR. G.

Post 2,18-24; Hebr 2,9-11; Mk 10,2-16

SVETOST BRAKA

Obitelj, koju je Bog ustanovio radi čovjekove sreće, često je podijeljena grijesima svojih članova. Kristova ljubav ne prestano popravlja njezino narušeno jedinstvo i pomaže joj da nadvlada sva iskušenja. Bog je u početku naumio da jedinstvo između muža i žene bude čvrsto. On ih je stvorio kao bića koja se uzajamno nadopunjuju i koja zajedno tvore jedno biće. Njihova uzajamna ljubav jest osobni dar koji treba prožimati sav njihov život. Stoga izabrati bračnoga druga nije naprosto samo vlastito i samo vlastito opredjeljenje, nego se u kršćanskom braku treba promatrati i kao milosni dar. Treba imati stalno na umu da odnos muža i žene nije samo naravni, nego, u redu milosti, nadnaravni. I stoga ljubav koja ih naravno veže po sakramentu, postaje izvorom nadnaravnih milosti, te i njihova ljubav prerasta u nadnaravno štovanje jer jedno u drugome otkrivaju i Božju prisutnost. U najširem smislu riječi, kršćanski brak se može smatrati svojevrsnim bogoštovljem, jer sakrament braka čini da se oni štujući u ljubavi i prema Bogu okreću i postaju njegova slava, a stvoreni su upravo zato da budu slika Božja i njegova slava. Dokle god se obitelji ne vrati to dostojanstvo, ona će biti stalni problem društva, naroda pa i civilizacije.

VI STE MOJA RADOŠĆ, VI STE MOJA KRUNA!

Dva milijuna mladih iz sto šezdeset zemalja svijeta boravilo je od 15. do 20. kolovoza u Rimu na XV. svjetskom danu mladih. Taj najveći skup mladih u povijesti održan je u sklopu Velikoga jubileja, a na poziv pape Ivana Pavla II. koji se tijekom petnaest zadnjih godina susretao s milijunima mladih u različitim dijelovima svijeta pripremajući ih tako za jubilejski i milenijski susret u Rimu. Susreti s mladima započeli su upravo u Rimu godine 1984. a nastavljeni 1987. u Buenos Airesu, 1989. u Santiago de Composteli, 1991. u Czistochowi, 1993. u Denveru, 1995. u Manili i 1997. u Parizu, te završili ovogodišnjim najmasovnijim i najsadržajnijim susretom u Rimu. Posljednje tri godine rimska se biskupija zajedno s dvanaest susjednih biskupija intenzivno pripremala za taj događaj koji je organiziralo Papinsko vijeće za laike u suradnji s Talijanskim odborom za Svjetski dan mladih i Povjerenstvom Vlade Republike Italije. Stotine tisuće mladih bili su smješteni u rimskim obiteljima, u 1.052 škole, u 350 župa, u 300 različitih ustanova te u 32 sjemeništa i bogoslovijske. Najčešće su spavali na tlu u vrećama za spavanje, hranili su se uz pomoć bonova na tri stotine mjesta gdje su se dijelili obroci, njih 25.000 koji su osim iz Italije došli iz četrdeset zemalja svijeta. Prema podacima organizatora, računa se da se na tom skupu okupilo i oko 6.000 mladih iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i drugih zemalja u kojima žive Hrvati. Hrvatsku su biskupsku konferenciju predstavljali zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić** i predsjednik Vijeća za laike HBK gospičko-senjski biskup **Mile Bogović**. Bosanskohercegovačku biskupsku konferenciju predstavljao je vrhbosanski nadbiskup kardinal **Vinko Puljić**. Kardinal Puljić i nadbiskup Bozanić te djelatnik u Državnom tajništvu Svete Stolice **mons. Martin Vidović** održali su kateheze za hodočasnike iz naših krajeva. Biskup Bogović je u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima predvodio misno slavlje za naše hodočasnike koji su u Rim došli u organizaciji nadbiskupijskih povjerenstava za pastoral mladih kao i različitih redovničkih zajednica i crkvenih pokreta.

Početak na Trgu sv. Ivana Lateranskoga i na Trgu sv. Petra

Proslava XV. Svjetskog dana mladih započela je na svetkovinu Velike Gospe, 15. kolovoza, kada se Sveti Otac na Trgu sv. Ivana Lateranskoga susreo s mladim vjernicima grada Rima i ostalih dijelova Italije te nakon toga s mladima iz ostalih dijelova svijeta na Trgu sv. Petra u Vatikanu. Tijekom sljedeća tri dana - 16., 17. i 18. kolovoza - mladi su po skupinama hodočastili u baziliku sv. Petra i patrijarhalne bazilike, prolazeći kroz sveta vrata, sudjelovali na katehezama i misnim slavljenjima koje su održavali kardinali, biskupi i poznati teolozi. Među najzanimljivije podatke ulazi i činjenica da su se brojni mladi u Rimu ispovjedili. Na velikoj travnatoj površini u središtu Rima gdje se prostire Circo Massimo za mlade je bilo pripravljeno 312 ispovjedaonica, a, prema podacima organizatora, u ispovijedanje je bilo uključeno 1400 svećenika i biskupa raznih narodnosti. Grad Rim preplavili su mladi s naprtnjačama, gitarama, čaturicama za vodu i velikom radošću koju su oduševljeno širili svuda kuda su prolazili.

Stotine tisuća mladih započele su se tijekom noći i jutro u subotu 19. kolovoza okupljati na ogromnom prostoru rimskog predgrađa **Tor Vergata**. Zvona svih rimskih okolnih crkava zazvonila su toga dana u podne na molitvu "Angelusa" i pozdravile "Papine dečke i cure" iz cijeloga svijeta. Neposredno prije toga, na Tor Vergati započeo je program za mlade "Iz Rima u Rim prošavši svijetom" koji je organizirala "Hope Music School", udruga pokrenuta pri Talijanskoj biskupskoj konferenciji za pastoral mladih. Nastavilo se

nastupima franjevačke i salezijanske mladeži i različitih crkvenih zajednica, sudjelovanjem poznatih talijanskih pjevača i raznim zabavnim točkama. Taj nepregledni prostor ujedinjavala je velika pozornica ukrašena s 36-metarskim križem i Kristom izlivenim u bronci s probodenim bokom, koji je bio i središte bdjenja: "isti, jučer, danas i uvijek", te Marijinom ikonom "Spasom rimskog naroda".

DVA MILIJUNA "ZVIJEZDA ZORNICA" S PAPOM

Svjetski dan mladeži godine Velikog jubileja dvijetisućite. Ocean mladih iz cijeloga svijeta okupljenih na jednome mjestu da kažu svoje "da" životu, nadi i želji da svoju budućnost prožmu vrijednostima Evanđelja. Više od dva milijuna "zvijezda zornica", kako je sam Papa nazvao upravo toliko mladih okupljenih na završnoj proslavi Svjetskog dana mladeži u rimskome predgrađu Tor Vergati, slika je koja traje i koja će plodno utjecati na budućnost čovječanstva. Mladi svih boja kože okupljeni oko osamdesetogodišnjega neumornog "mladića" Ivana Pavla II. označili su važnu stranicu u povijesti suvremene Crkve, njezinu neprolaznu mladost i vitalnost, ali i težnju da nikada više ne budu korišteni kao oruđa mržnje i nasilja.

Križni put

Uvod u slavlje na **Tor Vergati** predstavljao je dirljivi i po svemu jedinstveni križni put od bazilike Santa Maria in Aracoeli do Koloseja koji je u petak predvodio kardinal **Camillo Ruini** i mnoštvo kardinala, biskupa i svećenika među kojima je bilo čak oko 70% francuskih biskupa. Bezbrojno mnoštvo mladih sa svijećama u rukama, dok su istodobno na drugih desetak mjesta u Rimu priređeni slični Križni putovi za sudionike Svjetskog dana mladeži, pješke je prešlo put do Koloseja, mjesta-simbola mučenika kršćanstva, na čijem su pročelju prikazivana remek-djela velikih umjetnika nadahnutih Kristovim raspećem. Bio je to osobiti križni put koji je s tradicionalnim imao zajedničko samo četrnaest postaja. Otajstva pojedinih postaja bila su potpuno originalna: od pranja nogu na Posljednjoj večeri do ustanovljenja sakramenta Euharistije, od Judine izdaje do obećanja Kraljevstva dobrom razbojniku. Na svakoj je postaji pročitano odgovarajući ulomak evanđelja, predstavljena meditacija te su po jedan mladić ili djevojka iz različitih zemalja iznijeli svoja svjedočanstva. Duž postaja nošen je veliki drveni križ Svjetskoga dana mladeži koji je Papa predao mladima g. 1984. a koji je u tijeku ovih šesnaest godina prošao cijeli svijet. Na završetku obreda u Koloseju pročitano je Pavlov himan iz poslanice Efežanima.

Papine suze u susretu s naraštajem trećeg tisućljeća

Središnjem misnom slavlju prethodilo je nezaboravno bdjenje s Papom na prostranoj poljani Tor Vergate u subotu navečer koje su milijuni ljudi pratili putem mondovizije. Bdjenje je bilo ispunjeno čarobnim zvucima glazbe i pjesmom mladih, dirljivim svjedočanstvima, velikom radošću, bezbrojem živopisnih boja, ganutljivim izražajima duhovnosti i čvrstim zagrljajima mladih s Papom koji nije znao kako sakriti suze i radost u susretu s naraštajem trećeg tisućljeća.

Po svome dolasku, nakon što je automobilom prošao poljanom među mladima, Papa je držeći se za ruke s petoro mladih, koji su predstavljali pet kontinenata, prošao kroz vrata, koja su simbolizirala Krista. Prolaz Pape i mladih praćen je u tišini a nakon što su stupili kroz vrata poljanom se prolomio dugi gromoglasni pljesak. U međuvremenu se spustila noć i Tor Vergatu je obasjalo svjetlo dva milijuna svijeća.

Papa je u tome mističnom ozračju mladima ponovio poziv iz svoje poruke za Svjetski dan mladeži na korjenito opredjeljenje za Isusa. To je stav koji u suvremenim okolnostima gotovo graniči s mučeništvom. "Možda se od vas neće tražiti da prolijete krv, no sigurno će se tražiti vjernost Kristu. Ta se vjernost mora živjeti u svakodnevnim prilikama. Mislim, primjerice, na zaručnike, na njihove poteškoće da u današnjem svijetu žive čistoću u pripravi na brak; mislim na mlade parove i kušnje kojima je izloženo njihovo zauzimanje za uzajamnu vjernost; mislim na odnose među prijateljima i napast nevjernosti koja se može uvući među njih", rekao je Papa.

Mladi odlučni da u novom stoljeću ne budu oruđa nasilja i uništenja

Potrebno je znati zauzeti stav u svijetu u kojem kao da vrijedi samo logika zarade i osobnog interesa kako bi se ljubio i poštivao ljudski život i kako bi se zauzelo za mir. "Draga mladeži, je li teško vjerovati u takvom svijetu? Je li teško vjerovati u dvijetisućitoj? Da, teško je. Nema smisla to tajiti. Teško je, ali je uz pomoć milosti moguće", istaknuo je Papa. On poziva mladež da gledaju u Krista, koji je odgovor na traženje svakoga čovjeka. "Doista, Isus je onaj kojega tražite kada sanjate sreću. On je onaj koji vas očekuje kada vas ništa od onoga što se pronašli ne ispunja zadovoljstvom; on je ljepota koja vas toliko privlači; on je onaj koji u vama budi onu želju za korjenitim opredjeljenjem koja vam ne dopušta da pristajete uz kompromis; on je onaj koji vas potiče da skinete maske koje život čine lažnim; on je onaj koji u vašem srcu čita najistinskije odluke koje ostali žele ugušiti. Isus je onaj koji u vama pobuđuje želju da od svoga života učinite nešto veliko, volju da slijedite neki ideal, odbacivanje da dopustite da vas proždre osrednjost, hrabrost za poniznim i ustrajnim zauzimanjem oko poboljšanja sebe samih i društva, čineći ga više ljudskim i bratskim", rekao je Sveti Otac. Papa je na kraju pozvao mlade da kažu "da" Kristu, kako je to prije dvije tisuće godina učinila Djevica Marija: "Dragi prijatelji, vidim u vama 'zvijezde zornice' u ovome osvitu trećeg tisućljeća. U stoljeću koje zamire, mladi poput vas okupljani su u neizmjernom broju da nauče mrziti, bili su slani da se bore jedni protiv drugih. Različiti ovozemni mesijanizmi, koji su pokušali zamijeniti kršćansku nadu, na kraju su se pokazali istinskim i pravim paklovima. Danas ste se

ovdje okupili da potvrdite da u novom stoljeću nećete pristati da budete oruđa nasilja i uništenja; branit ćete mir, žrtvujući živote ako je potrebno. Nećete se miriti sa svijetom u kojem ostala ljudska bića umiru od gladi, ostaju nepismena ili bez posla. Branit ćete život u svakome trenutku svoga zemaljskog života, nastojat ćete svim svojim silama da ova zemlja bude sredina u kojoj ima mjesta za sve." Nakon dugoga i burnog pljeska Ivan Pavao II. se našalio. "Ima jedna poljska izreka koja kaže: Ako živiš s mladima i sam ćeš postati mlad! Tako se i ja sam vraćam pomlađen", rekao je Papa. Slavlje je zaključeno molitvom Vjerovanja i, prije veličanstvenoga vatrometa koji je uslijedio, Papa se ponovno obratio mladima osobito onima koji su bili najdalje od oltara: "Još vas jednom sve pozdravljam, osobito one koji su tamo u dnu, u sjeni, koji ništa ne vide! No, iako nisu mogli vidjeti, sigurno su osjetili ovu buku... Tu je buku osjetio cijeli Rim i nikada je neće zaboraviti."

Ako budete ono što trebate biti, zapalit ćete cijeli svijet

Središnje misno slavlje Svjetskoga dana mladeži slavljeno je u nedjelju u prijepodnevnim satima. Na početku mise nekoliko se mladih s palmama u ruci uspelo na oltar dok je četvero mladih pred oltarom ostavilo po kamen iz jedne od četiriju crkava smještenih na krajnjim točkama četiriju strana svijeta: sa sjevera, Churchill Hudson Bay, s juga, Punta Arena, sa zapada, Samoa Apia, sa istoka, Taraua.

"Temeljno je pitanje 'tko': 'komu' ići, 'koga' slijediti, 'komu' predati vlastiti život... Da, dragi prijatelji, Krist nas ljubi i ljubi nas uvijek! Ljubi nas i kada ga razočaramo, kada ne ispunimo ono što od nas očekuje. On nikada ne zatvara zagrljaj svoga milosrđa. Kako ne biti zahvalni tomu Bogu koji nas je otkupio predavši sama sebe sve do ludosti križa? Tomu Bogu koji je stao na našu stranu i tu ostao sve do kraja?", istaknuo je Papa u svojoj propovijedi komentirajući evanđelje u kojem je opisano kako se narod sablaznio Kristovim riječima: "Ja sam kruh života." Papa je potom istaknuo nužnost mijenjanja puta u pravcu Isusa: "Isus ne voli polovične mjere i ne oklijeva nas izravno pitati: 'Da možda i vi ne kanite otići?' S Petrom, pred Kristom, kruhom života, i mi danas želimo ponoviti: 'Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga!'", rekao je Papa. Sveti je Otac potom izrazio želju za procvatom zvanja, podsjećajući da će onaj koji ostavlja sve zbog Krista primiti sto put više i uz to život vječni. Na kraju, uzdižući hvalu Gospodinu, povjerava mladima njihovo poslanje: "Hvala Bogu na hodu Svjetskih dana mladeži! Hvala Bogu na tolikim mladima koji su se u njih uključili u ovih šesnaest godina! To su mladi koji sada, postavši odraslima, nastavljaju živjeti u vjeri tamo gdje borave i rade. Vi ćete donijeti navještaj Krista u novo tisućljeće. Kada se vratite kući, nemojte se raspršiti. Potvrdite i produbite vaše prianjanje uz kršćansku zajednicu kojoj pripadate. Iz Rima, grada Petra i Pavla, Papa će vas pratiti s ljubavlju i, parafrazirajući izraz sv. Katarine Sijenske, govori vam: 'Ako budete ono što trebate biti, zapalit ćete cijeli svijet.'"

Na završetku slavlja uslijedio je pozdrav kardinala Stafforda te je pročitana poruka skupa u kojoj mladi izražavaju svoj pristanak uz poslanje koje im je povjerio Papa da budu znak osporavan, da žive u Kristu. Svetu pričest dijelilo je oko 4.000 izvanrednih poslužitelja pod tradicionalnim suncobranima. Slavlje je završilo molitvom Anđelova pozdravljenja koju je predvodio Papa zakazavši mladima idući susret za dvije godine, g. 2002., u Torontu u Kanadi. /GK; IKA/

Gdje god je Papa, ondje su i invalidi

DUŽIJANCA - DIVAN SKLAD VJERE I KULTURE

* Osjećam se kao kod kuće

* U dužijanci se osjeća divan sklad vjere i kulture

DUŠICA JURIĆ: *Preuzvišeni biskupe Želimire Puljiću, rodom ste s rijeke Bune, s teritorije koju i žitelji naših krajeva smatraju svojom prapostojbinom. Vi ste do sada već nekoliko puta boravili u Subotici, ali do danas niste prisustvovali obilježavanju našeg završetka žetve, tj. dužijance. Što vam se danas najviše sviđelo?*

● **MONS. ŽELIMIR PULJIĆ:** Pa kad spominjete najprije dolazak s Bune, onda uistinu se osjećam ovdje kao kod kuće, kod svojih. Dakle, čovjek s Bune među Bunjevcima kako će se drugačije osjećati! Drago mi je bilo da sam mogao biti nazočan na ovim svečanostima koje su uistinu, pogotovo za čovjeka koji tu prvi put dolazi, impresivne. U njima se osjeća bogatstvo prošlosti, bogatstvo tradicije, ali za mene kao čovjeka Crkve, kao čovjeka vjernika, biskupa, posebno zaduženog za kulturu, osjeća se ovdje jedan divan splet, divan sklad vjere i kulture. To je za mene ono najimpresivnije što je moglo biti kao jedan doživljaj na kojem sam danas imao uistinu prilike ne samo biti predsjedatelj ceremonije, nego biti sudionik one divne procesije, smotre nakon mise, i zajedničkog objeda s predstavnicima koji su se našli u dvorani zajedno s gradonačelnikom, diplomatima, sudionicima ove svečanosti i organizatorima ove divne svečanosti.

* Subotica ima svoju, kršćansku dušu

DUŠICA JURIĆ: *Ima li neke sličnosti između vašeg slobodnog grada Dubrovnika okruženog morem, i našeg slobodnog kraljevskog grada Subotice okruženog žitnim poljima?*

● **MONS. ŽELIMIR PULJIĆ:** Pa ima jedna određena komplementarna sličnost. Sinoć kad sam pozdravio nazočne na Večernjoj u vašoj Prvostolnici, onda sam rekao da tko god dođe u ovaj grad ne može ne osjetiti kako ovaj grad ima svoju dušu. A duša nije nešto bezlično. Duša je nešto što pokazuje, rekli bismo, svoju legitimaciju, svoju osobnu kartu, pri čemu se pokazuje svima onima koji dolaze. I kao što Subotica ima taj svoj neki duh, tako isto i Dubrovnik, i drugi naši hrvatski gradovi. Ali već kad spominjemo Dubrovnik, onda je istina da tko god dođe u Dubrovnik, mislim da ste vjerojatno i vi bili, ne može ne osjetiti kako taj grad nešto govori, nešto jednostavno predstavlja i ne treba ga puno tumačiti. Tako eto isto kažem i Subotica, i to mi je drago. I ono što mi je posebno drago, da Subotica uistinu ima svoju, kako sam i sinoć rekao u kratkoj pozdravnoj riječi, kršćansku, katoličku, hrvatsku dušu. Evo, to je ono što se očituje kada se dođe ovdje, i to svakako daje čovjeku da se osjeća kao da je kod kuće.

* Dužijanca je impresivna svečanost

DUŠICA JURIĆ: *S kakvim dojmovima ćete se vratiti Dubrovačkoj biskupiji? Što će vam biti kao najljepša uspomena?*

● **MONS. ŽELIMIR PULJIĆ:** Mislim da su ovi dani, počevši od Večernje i danas, uistinu bili prebogati sadržajem, da ovoga trenutka ne bih mogao istaknuti nešto što mi se posebno dojmilo, ali mogu reći da je kao cjelina uistinu jedan impresivan doživljaj koji nosim sa sobom. Nešto što mora malo sjesti pa da čovjek može nekako to rekapitulirati pa reći eto to sam i to doživio. Ja sam još uvijek pod dojmovima svega onoga što sam vidio i doživio. Raduje me da ove svečanosti žive, one su negdje zarasle, i mislim danas redari nisu imali previše posla, tako sve nekako spontano ide... I tu najbolje vidim nekako sličnost sa feštom sv. Vlaha koja je isto stoljećima saživila u gradu i ona se već tisuću godina slavi i ima svoju neku bogatu tradiciju i odvijanje fešte ide samo od sebe. Ne treba tu puno tumačiti. Tako da sam se tu osjećao kao da sam na fešti sv. Vlaha, ako smijem uspoređivati te dvije stvarnosti, ali su zaista impresivne i jedna i druga. Ova ovdje, kažem u Subotici, mi je posebno dojmiva. I ono što je lijepo, da se osjeća kako je čovjek koji je zemljoradnik čovjek koji je otvoren transcendenciji. Ovo sad govorim kao biskup, kao vjernik,

Biskup dolazi u "bandašicino kolo"

kao čovjek vjere. Posebno mi je drago da su takve svečanosti zapravo odraz onoga predanja koje čovjek ima prema daru žita, daru zemlje i zahvalnosti prema svemu onome što nam Bog daruje. Mislim da je to jedna divna tradicija koju treba uistinu čuvati kao nešto vrijedno, nešto sveto, nešto po čemu se i čovjek koji sudjeluje u tome identificira, raduje i osjeća da jest netko.

* Dužijanca budi u čovjeku ponos, u njoj narod sudjeluje

DUŠICA JURIĆ: *Što biste poručili vjernicima Subotičke biskupije?*

● **MONS. ŽELIMIR PULJIĆ:** Mislim da bi ove zadnje misli bile nekakva poruka. Biti član jednog takvog, rekao bih, spektakla, biti član jednog naroda koji poštuje tradiciju, biti član a pogotovo pri tome i vjernik svečanosti koja se ovdje naziva Dužijanca, jest isto nešto što budi u čovjeku ponos. Ponos na korijene, ponos na povijest, ponos na sve ono što te svečanosti u sebi izražavaju. I zato bih kratko mogao reći da mi je drago da sam mogao biti sudionik ovog živog dijela svečanosti koje se odvijaju kao zahvala Bogu za dar žetve, a ujedno one izražavaju nešto čime se čovjek uistinu može ponositi. Danas sam u razgovoru s vašim gradonačelnikom rekao - ima ona smotra koja se održava godišnje u Zagrebu, čini mi se, nije ni sjena ovoga, ovo je čini mi se nekako življe, ovdje narod sudjeluje. Rekao bih - čuvajte, njegujte ovo što imate i obogaćujte svake godine novim, ako treba, doprinosom. Ali svakako biti ponosan na ovo što imamo, i biti vjeran onome što su nam naši očevi prenijeli. To bi bila otprilike moja poruka.

Razgovarala: Dušica Jurić

KARDINAL VINKO PULJIĆ U PASTORALNOM POHODU SUBOTIČKOJ CRKVI

Pohod kardinala Puljića subotičkoj Crkvi je svakako jedan u nizu milosnih događaja u ovoj godini Velikog jubileja. Došao nam je kao kardinal koji uživa posebnu Papinu naklonost. Ponovno nas je oduševio svojom vedrinom i optimizmom. Hrabrio nas je, svjedočio vjeru u Isusa Krista i Božju providnost ali i učio kako trebamo živjeti u ovoj sredini i okolnostima koje nas okružuju. Zato smo mu beskrajno zahvalni. Neka ga Bog poživi i obdari svojim milostima u ispunjavanju ovog tako važnog i značajnog poslanja.

U Subotici je od 25. do 28. kolovoza, u svom drugom pastoralnom pohodu, boravio nadbiskup vrhbosanski uzoriti g. kardinal **Vinko Puljić**. Kardinal Vinko Puljić je u Subotici bio prije četiri godine kada je predvodio euharistijsko slavlje u župi sv. Roka u povodu 100. obljetnice crkve, a sada je došao predvoditi slavlje proštenja na Bunariću, tom omiljenom marijanskom svetištu Subotičke biskupije.

Kardinal Puljić, u pratnji svog tajnika **Josipa Grubišića**, u Suboticu je stigao u petak predvečer. Nakon dočeka i prijema u domu biskupije, sa svojim domaćinom **mons. dr. Ivanom Péntesom**, pohodio je svog školskog kolegu, **Josipa Leista**, paličkog župnika.

U franjevačkom samostanu i crkvi

U subotu ujutro kardinal je najprije posjetio subotičke franjevce gdje ga je, u odsutnosti gvardijana, pozdravio o. **Marijan Kovačević**. Nakon razgledanja crkve i samostana, zadržao se kratko na molitvi u poznatoj kapeli Crne Gospe a potom se u kraćem razgovoru zadržao sa svećenicima i časnom braćom franjevcima.

Svečani prijem u Gradskoj kući

Slijedio je prijem u Plavoj vijećnici subotičke Gradske kuće. Kardinala su, u odsutnosti gradonačelnika, dočekali **Kern Imre**, predsjednik Izvršnog odbora općine Subotica i **Lazo Vojnić Hajduk**, šef protokola općine. Nakon kratkog razgledanja ovog prekrasnog zdanja, kardinal se susreo sa svećenicima, redovnicima, redovnicama, s predstavnicima Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini, a ovom prijemu bili su nazočni i predstavnici Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici na čelu s **dr. Jasminom Kovačević**, generalnom konzulicom, te evangelički biskup **Árpád Dolinsky** i otac **Milivoj Mijatov**, subotički paroh i arhijerejski namjesnik episkopa bačkog Irineja.

Na početku je kardinala pozdravio **Imre Kern**, koji je u ime gradonačelnika Kasza Józsefa i u svoje ime izrazio radost što može pozdraviti i primiti tako velikog gosta evocirajući susret s njim od prije četiri godine u župi sv. Roka. U svom pozdravu g. Kern je istakao kako je lokalna samouprava u subotičkoj općini, koja je višekonfesionalna i višenacionalna, tijekom svih proteklih tužnih godina uspjela sačuvati mir gradeći ga na toleranciji i suživotu svih građana, ali je naglasio kako je bilo a i sada ima raznih pokušaja narušavanja tog suživota te izrazio nadu da će sugrađanima na te pokušaje znati adekvatno odgovoriti i sačuvati mir.

Riječi dobrodošlice kardinalu su uputili i domaći biskup **dr. Péntes**, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **dr. Jasmina Kovačević**, te **Andrija Kopilović**, kao predsjedavajući Foruma hrvatskih institucija i organizacija i kao upravitelj bunaričkog marijanskog svetišta.

Zahvaljujući na pozdravima i riječima dobrodošlice kardinal **Puljić** je izrazio svoju radost zbog svog ponovnog dolaska u Suboticu ali i osobitu radost za prijem u prelijepoj zgradi poznate subotičke Gradske kuće. On je govorio o svojim iskustvima suradnje sa svim vjerskim, državnim i gradskim poglavarima za vrijeme rata u Sarajevu i Bosni i Hercegovini, a osobito je govorio o suradnji sa Srpskom pravoslavnom crkvom, s muslimanskom i židovskom zajednicom s kojima je oformljeno i međureligijsko vijeće koje na-

PONOVNI SUSRET S KARDINALOM PULJIĆEM - MILOSNI DOGAĐAJ

stoji prije svega da do svijesti ljudi i međunarodne zajednice dođe činjenica da rat u Bosni nije bio vjerski nego politički, a onda da zajednički rade na obnavljanju povjerenja i suživota svih građana Bosne i Hercegovine.

Prisutnim predstavnicima Foruma hrvatskih institucija i organizacija je naglasio kako je važno, kad se radi o općem dobru za naš narod, da zaborave na stranačke i na bilo koje druge interese i da djeluju i nastupaju jedinstveno.

Za sve prisutne domaćini su priredili koktel, a mnogi su za to vrijeme osobno pozdravili i porazgovarali s kardinalom.

BUNARIĆ 2000.

Bunarić je, kako reče upravitelj svetišta **mr. Andrija Kopilović**, jedna velika katedrala kojoj je "pod zemlja a svod otvoreno nebo", jer na tom mjestu nema nikakve crkve osim jedne male kapelice i jednog otvorenog velikog oltara, ali na to mjesto okuplja se mnoštvo vjernika, mnoštvo Marijinih štovatelja. Tako je bilo i ove godine. Bunaričko proštenje ima svoj ustaljeni tijek, ljudima uvijek drag. No ove godine je iz dva razloga bilo osobito svečano. Prvi je razlog godina Velikog jubileja a drugi prisutnost i sudjelovanje doista visokog i dragog gosta uzoritog kardinala **Vinka Puljića**.

Svečano bdjenje

Bunaričko proštenje u ovoj godini Velikog jubileja započelo je u subotu navečer u 19 sati svečanim bdjenjem koje se sastojalo od pokorničkog bogoslužja, službe svjetla i euharistijskog slavlja.

U uvodnoj meditaciji koja je poslužila kao ispit savjesti, **mr. Andrija Kopilović** je ukazao okupljenim vjernicima na tri "naša grijeha" a to su neredovito sudjelovanje na nedjeljnim misama, ali i na sve manji broj onih koji sudjeluju u svakodnevnim misama. On je naglasio da kršćanin ne može biti kršćanin ako se ne hrani za stolom riječi i tijela Kristova i ako ne učvršćuje svoje zajedništvo na nedjeljnim euharistijskim slavljinama, no isto je tako važno da bude veći broj onih kojima to radne obaveze dopuštaju da sudjeluju i svaki dan u euharistijskim slavljinama i tako svojim molitvama podržavaju sve one koji u to vrijeme moraju raditi, ali i moliti za tolike potrebe našeg naroda i Crkve. On je ukazao na tužnu činjenicu da i sve više vjernika umirovljenika provodi puno vremena pred televizijom i u klobovima umirovljenika a sve ih je manje na svakodnevnim sv. misama. Zatim je ukazao i na veliki grijeh ogovaranja i klevetanja bližnjih koji baca ljagu na ljepotu kršćanske bratske ljubavi i kršćanskog zajedništva, koje tako gubi onu svoju privlačnu snagu. Kao treći "suvremeni" grijeh istakao je negativnu pojavu loženja kukuruza. Naime, mnogi su pribjegli tomu budući da je cijena kukuruza bila niska, a sva ostala ogrjevna sredstva skuplja. No, usprkos toj očitoj nepravdi sa strane odgovornih za cijene poljoprivrednih proizvoda, kršćani ne bi smjeli ložiti kukuruz koji bi mnogima mogao spasiti život, jer je kukuruz hrana.

Kardinal Puljić je potom blagoslovio vodu kojom je u znak sjećanja na primljeno krštenje i kao poticaj na obraćenje pošćropio sudionike ovog slavlja.

Slijedila je osobna ispovijed. Dvadesetak svećenika, među kojima su bili i kardinal i biskup, ispovijedalo je prisutne više od jedan sat. U međuvremenu se molila krunica uz pjevanje marijanskih pjesama.

Slijedila je služba svjetla. Prisutni vjernici, njih oko 1500, okupili su se kod Gospine kapelice i s upaljenim svijećama krenuli s

Gospinim likom prema glavnom oltaru. Ispred Gospinog lika, kojeg su nosile djevojke u bjelini, išla su djeca u bjelini te ministranti i svećenici, a iza Gospinog lika kao pratnja članovi Pastoralnog vijeća i mladi koji su sudjelovali na Svjetskom danu mladih u Rimu.

Ovo svečano bdjenje završilo je euharistijskim slavljem koje dugi niz godina predvodi katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**.

Neki vjernici ostali su u bdjenju pred Presvetim i cijelu noć, među kojima su bili i mladi hodočasnici u Rim.

Desetak tisuća hodočasnika na Bunarićkom proštenju

U nedjelju 27. kolovoza od ranog jutra prema Bunariću se slijevalo mnoštvo hodočasnika iz Subotice i okolnih sela ali i iz Sombora, Vajske i Bačkog Monoštora. Po slobodnoj procjeni toga dana kroz ovo marijanske svetište prošlo je i do deset tisuća hodočasnika.

Sv. misu u 7 sati predvodio je **o. Marijan Kovačević**, franjevac. Svečanu sv. misu na mađarskom jeziku u 8 sati predvodio je zrenjaninski biskup **mons. László Huzsvár**. Na ovoj misi bili su nazočni domaći biskup **dr. Ivan Péntzes** i kardinal **Vinko Puljić** te veleposlanik R. Mađarske u Beogradu **dr. János Tóth** te predstavnici lokalne samouprave na čelu s **Imreom Kernom**, predsjednikom Izvršnog odbora subotičke općine. Na kraju mise svim okupljenim vjernicima Mađarima obratio se i kardinal Puljić.

Svečano euharistijsko slavlje na hrvatskom jeziku u 10 sati predvodio je uzoriti kardinal **Vinko Puljić** a s njim su suslavili biskup **Péntzes** i **Huzsvár** s nekoliko svećenika dok su njih sedmorica neumorno ispovijedali one koji su se u sakramentu pomirenja željeli susresti s "Bogom dobrote i milosrđa".

Ovo euharistijsko slavlje započelo je svečanim prijenosom Gospinog lika iz kapele na glavni oltar. Gospin lik su donijeli bandaš i bandašica Dužijance 2000. **Marin Kujundžić** i **Mihaela Ostrogonac**. Zatim je Gospu pjesmom Alekse Kokića "Marijino Srce" pozdravila **Jelena Mlinko**, a kardinala je prigodnom recitacijom **Kate Ivanković** pozdravila **Snežana Vuković**. Djevojke su bile obučene u bunjevačku narodnu nošnju. Kardinala, biskupa Huzsvára te prisutnog gradonačelnika Subotice **Józsefa Kasze**, predstavnike Generalnog konzulata R. Hrvatske na čelu s generalnom konzulicom **dr. Jasminom Kovačević** te predstavnike Organizacijskog odbora Dužijance 2000. na čelu s **Lazom Vojnić Hajdukom** i predstavnike drugih kulturnih i društvenih ustanova grada pozdravio je biskup domaćin **mons. dr. Ivan Péntzes**.

Uvaženi gosti na sv. misi i pjevači župe Isusova Uskrsnuća

Pozdrav biskupa domaćina

Biskup je u svom pozdravu rekao: "Draga braćo i sestre, dragi hodočasnici i uvaženi gosti. Proštenje je na Bunariću. Započinjemo svečanu Euharistiju najveće zahvale Isusa Krista nebeskome Ocu u kojoj molimo da po zagovoru Majke Božje primi i naše nakane i naše molitve i da nam podijeli svoj blagoslov u ovoj godini Velikog jubileja. Dozvolite mi da u svoje osobno ime i u ime svih vas najsrdačnije pozdravim visokog gosta, predvoditelja misnoga slavlja ovo-

godišnjeg proštenja, kardinala svete Rimske crkve, vrhbosanskog nadbiskupa i metropolitu, uzoritoga brata u biskupstvu Vinka Puljića. Uvijek je ovom gradu najveća čast kada rimski stožernik posjeti živu Crkvu, otvorenu pod ovim nebeskim svodom. Odjekuje ponos i radost kada u svojoj sredini pozdravljamo kardinala, čija je posjeta našoj Crkvi tako znakovita i dragocjena. Uzoriti gospodine, dobro nam došli i Bog blagoslovio Vaš pohod našoj Crkvi... Najsrdačnije pozdravljam vas, dragi naši vjernici, dragi mladi, i vas djeco, dragi hodočasnici. Neka u srcima našim odzvanja radost. Neka po zagovoru moćne zaštitnice naše, Majke Božje, gospodin Bog usliši naše nakane i molitve te primi našu zahvalnost za sve primljene milosti, neka nas ovo slavlje krijepi na putu života da završavajući drugo tisućljeće kršćanstva mogremo s Božjim blagoslovom i Marijinim zagovorom zakoračiti i u novi milenij..."

Slavlje je uzveličao svojim pjevanjem zbor subotičke župe Isusovog Uskrsnuća pod ravnanjem **Nele Skenderović** i uz orguljsku pratnju **Miroslava Stantića**.

Zahvala rektora svetišta

Na koncu mise dragim gostima i hodočasnicima zahvalio je upravitelj bunarićkog svetišta **mr. Andrija Kopilović** ne krijući radost zbog ovog milosnog događaja u ovoj svetoj i jubilarnoj godini. On je među ostalim rekao:

"I ganut sam i zahvalan Bogu za ovu godinu Velikog jubileja i za ovu milost što je ovo najskromnije svetište bilo ne samo danas nego i cijele godine izvorom tolike milosti i uslišenja što nam Bog po Crkvi daje. Kako ne biti danas ganut i zahvalan kada je ova euharistija tako znakovita i svečana. S nama je kardinal koji uživa osobitu ljubav i poštovanje samoga sv. Oca koji ga je namjesto sebe ove godine Velikog jubileja poslao kod dva naroda Slavena da njegovu osobu uprisutni. Uzoriti, dozvolite da Vam kažem da ste danas u ovom svetištu, makar nemate kod sebe Papino pismo, i nama učinili Papu prisutnim i bliskim. Hvala Vam za ljubav koju svjedočite, koju propovijedate i koju ste nam donijeli i dokazali ne prezrevši ni ovo malo svetište ni ovaj ispaćen narod na rubu velikog stabla hrvatske grane. Dok šibaju vjetrovi i pucaju gromovi, trebaju izdržati ovi ljudi i u vjeri i u ljubavi i u praštanju i u solidarnosti i u suživotu. Zato Vas molim, i to od Boga molite, da nas blagoslovite jer imate iskustvo što znači biti ugrožen a postojan, obespravljen a ipak optimista. Hvala Vam na poruci jednoj i jedincatoj: Bog pobjeđuje..."

Kardinala Puljića i prisutne hodočasnike pozdravio je i gradonačelnik **Kasza**.

Ovo slavlje završilo je već po tradiciji prigodnom recitacijom Gospi koju je ove godine recitala **Kristina Ivanković**, te cjelovom koji su brojni hodočasnici utisnuli u Gospin lik!

Ovogodišnje bunarićko proštenje završilo je Gospinim litanijama i sv. misom u 16 sati koju je predvodio palički župnik **Josip Leist**.

Kod dominikanki i u župi sv. Roka

U nedjelju predvečer kardinal je u pratnji biskupa domaćina posjetio sestre dominikanke i župu sv. Roka. Na koncu večernje sv. mise u crkvi sv. Roka kardinala je pozdravio župnik **Andrija Anišić** podsjećajući ga na događaj od prije četiri godine kada je u toj crkvi predvodio euharistijsko slavlje u povodu 100. obljetnice crkve. Taj su dolazak tada mnogi nazvali pravim čudom, a s radošću ga se sjećaju i danas i vjernici ove župe kao i vjernici grada i okolice, a propovijed se i danas citira.

Kardinal je okupljene vjernike potaknuo da u ovoj jubilarnoj godini obnove vjernost Kristu, a istakao je i svoju radost što je mogao sudjelovati u slavlju bunarićkog proštenja. "Mnoštvo vjernika na Bunariću залог je opstojnosti Crkve i našeg naroda na ovim prostorima", istakao je kardinal.

Poslije mise kardinal se susreo sa župnim Pastoralnim vijećem i sa članovima uredničkog vijeća "Zvonika"; susreo se i s novinarima kojima je govorio o svojim dojmovima ovog svog pohoda Subotici kao i o značenju pisane riječi.

Poslije toga kardinal je posjetio i sestre Kćeri Milosrđa u "Zavodu sv. Male Terezije".

U župi Marije Majke Crkve i susret sa svećenicima

U ponedjeljak ujutro kardinal je posjetio župu Marije Majke Crkve kojoj pripada i bunaričko svetište, ondje se zadržao u razgovoru sa župnikom **mr. Andrijom Kopilovićem** i sestrama Kćeri Milosrđa koje djeluju u toj župi.

U 9,30 sati u domu biskupije bio je susret sa svećenicima. U svom razmatranju svećenicima kardinal je naglasio potrebu obnavljanja svećeničkog identiteta, jer svećenicima je Krist povjerio najveće tajne i najveće svetinje. Također je naglasio potrebu većeg svećeničkog zajedništva i obnavljanja uzajamnog povjerenja. U 12 sati u katedrali-bazilici sv. Terezije kardinal je s biskupom domaćinom i prisutnim svećenicima slavio sv. misu na koju je došlo i pedesetak vjernika koji su "otkrili" da će kardinal tada slaviti sv. misu.

Svoj drugi posjet Subotici kardinal Vinko Puljić završio je posjetom sestrama Naše Gospe u samostanu "Anuncijata".

Andrija Anišić

KAO MARIJA UDOMITI ISUSA

*/PROPOVIJED KARDINALA VINKA PULJIĆA
NA BUNARIĆU, 27. kolovoza 2000./*

Draga braćo u biskupstvu, draga braćo misnici, dragi proštenjari, hodočasnici, štovatelji Majke Božje ovdje na Bunariću!

Suša u duši

Od čega početi ovu svoju propovijed? Od naše životne stvarnosti. Vi ste svjedoci da ova divna, plodna ravnic, vaša gruda, vaša zemlja, ove godine proživljava svoju tešku krizu jer nema kiše. Suha je, i kad nema vode onda će izostati onaj rod koji je poznat nadaleko. Da, ova zemlja plodna je i rodna, a kad nema kiše rod izostaje. Vi vidite sami, a nije samo ovdje, da suša vlada na mnogim prostorima. Zemlja kad nema vode ne može dati rod.

Tu stvarnost možemo uzeti kao sliku. Naime, čovjek i čovjekova duša je plodna zemlja, ali kad izostane milost, onda izostane onaj rod kršćanskog života. Kad nema milosti, nema roda! Najčešći tjeratelj milosti jeste grijeh. Taj grijeh je ušao od prvih praroditelja, na ovu zemlju, u povijest čovječanstva, i od onda svi mi nosimo tu sklonost na grijeh. Jer nema čovjeka da ne nosi tu sklonost na grijeh. Kad grijeh zavlada, onda zavlada suša u duši. A gdje je suša u duši tamo nema životne plodnosti vjere.

Kardinal Puljić u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske

Bog hodočasnik

Bog koji je čovjeka stvorio iz ljubavi, stvorio ga je na svoju sliku. Kad je vidio da taj čovjek svojom slabošću ili tko zna kojom sklonošću odbija Božju ljubav, u opasnosti da od suše umre, jer grijeh ga guši i uništava, tada se Bog odlučio na jedno putovanje. I zato će u ovoj svetoj godini na svoj način hodočašće biti znakovitost, obilježavanje ove svete godine. Jer i sam Bog je na svoj način bio hodočasnik. Hodio je čovjeku u susret. Tada je odlučio poslati svoga Sina, da se utjelovi i postane čovjekom. Tako se dogodilo najveće čudo na zemlji. I pred tom tajnom mi se samo klanjamo i divimo i molimo, ali nikada do kraja ne možemo dokučiti ni jednom pameću tu Božju odluku da on kao Bog postane čovjekom. Da on, bogočovjek, uđe u povijest čovječanstva i hodi s čovjekom, da bude hodočasnik. I ne samo to, nego taj utjelovljeni Bog dat će čovjeku

poruku: "Ja sam put, istina i život."

Hodočasteći Mariji idemo Bogu u susret

Ali kad je Bog odlučio hodočastiti u susret čovjeku da ga spasi od te suše koju je grijeh donio, da mu donese kišu milosti koju će mu zaslužiti svojom mukom, smrću i uskrsnućem, onda je izabrao jedno biće iz Nazareta, Mariju, da po tom biću siđe u susret čovjeku. I zato mi putnici na ovoj zemlji hodočastimo Mariji, jer činimo ono što je Bog učinio dolazeći k nama. Mi idemo u susret Bogu upravo po Mariji. Jer preko njezinog srca majčinskog, Bog nam se približio i postao jedan od nas. Bog je zahvatio našu povijest, i čovječanstvo i osobnu povijest. I mi želimo Boga susresti, Boga doživjeti, Boga blizoga, Boga koji će se udomiti u naš život upravo hodočasteći Mariji, Mariji da nas ona povede u život, kao majka. Kako je divno vidjeti kada obitelj ide zajedno. Kada majka i otac i sva djeca oko njih idu zajedno. To je valjda najljepša slika što se na zemlji može vidjeti, ta obiteljska ljubav. Mi zapravo ovdje doživljavamo da smo jedna obitelj, obitelj vjernika, obitelj djece Božje, jer smo Kristovom krvlju svi povezani. Ta veza je veća od ove zemaljske krvi, kojom se vežemo kao braća i sestre. Ta veza traje i u vječnosti. I zato u ovoj jubilarnoj godini želimo prepoznati sebe, sebe putnika na ovoj zemlji, koji hodi i koji časti, hodi prema cilju životnom i časti onu koja nas vodi, našu majku. A postala nam je majka kad je rodila Glavu Crkve. Jer Crkva je mistično Tijelo Kristovo. Rodila je majka sina Božjega i u tome je bogomajka. Ali i još puno jasnije nam Isus s križa govori: "Sinko, evo ti majke." Taj pod križem to si ti i ja, svaki od nas, koji stoji pod životnim križem i sluša Isusa koji kaže: "Evo ti majke. I od tog časa uze je učenik k sebi." Ti brate i sestro, kršćanine, ako se doživljavaš učenikom

Kristovim, onda nema nam ljepše poslušnosti, nego i čuti to što nam Isus kaže s križa. A mi ovdje smo došli da kažemo da prihvaćamo majku na našem životnom putu, kao što je Ivan od tog časa uzeo k sebi. I mi je želimo uzeti kao uzor, ali i kao zagovornicu. Kao uzor poslušne vjere, koja je riječ Božju prvo začela tom poslušnom vjerom, onda je po Duhu Svetom Riječ tijelom postala. Zato će II. vatikanski sabor reći da je prije vjerom začela, nego po Duhu Svetom. I na to će je Isus sam proglasiti blaženom. Jedna je žena iz naroda uzviknula: "Blago majci koja te je rodila." Koliko puta smo i mi to rekli i čuli kad neko dijete nešto lijepo uradi, pa onda blagoslivljamo majku, roditelje. Tako je jedna žena iz naroda blagoslivljala Isusa: "Blago majci koja te je rodila, prsi koja si sisao." A On proglašava da je Marija još veća, još blaženija po tome što je Riječ Božju slušala i vršila je. Po tome je Marija blažena. I po slušanju i vršenju Božje Riječi, Božje volje i mi postajemo Isusove majke, i braća i sestre...

Poslušnost Riječi - blagoslovljena kiša

I nama je tu ona uzor kako Boga čuti da se naše srce ne osuši, nego ta Riječ da bude kao blagoslovljena kiša u duši, koja će hraniti našu vjeru da ovim životom hodimo s ciljem. Mi imamo cilj životni, a to je vječni život. Svaka domovina, svaka zemlja, svaka gruda jeste samo naš put kojim mi putujemo prema vječnosti. Da bismo mogli uroditi plodom vječnosti, valja natopiti dušu tom Riječju Božjom koja je izvor života. Ali taj isti Sin Božji, Sin Marijin, obećava trajnu prisutnost: "Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta." A često puta bolno je doživjeti kad te istjera netko iz tvoje vlastite kuće. Ja mogu svjedočiti kako je to. Bolno je to doživjeti da u svojoj kući gdje si se naučio, odjedanput ne možeš više biti. Ako tako čovjek doživljava svoj zemaljski dom, kako je tek Isusu koji obećava

Kardinal Puljić s članovima Pastoralnog vijeća župe sv. Roka

trajnu prisutnost među nama a nema pravo da bude tu u "domu" i da bude udomljen.

Čovjekovo srce Isusovo najdraže svetište

Njegov dom je naše srce, svetište, to je najdraže Isusovo svetište. Ljudsko srce, ljudska savjest. Pa i ako Isus dođe i doživi da mu kažemo: "Čuj, nemaš pravo tu živjeti..." I svaki put kad grijehu dozvolimo da se nastani u našem srcu, Isusa tjeramo, kao da mu kažemo: "Nemaš pravo na svoj dom." I zato je u ovoj jubilarnoj godini potrebno da se u nama stvori jedna jasnoća, jedna odlučnost za Isusa Krista. Krist ima pravo udomiti se u moj život, u moju obitelj, u moj narod, u moj životni put. Zato ovdje mi želimo posvijestiti si kako poput Marije udomiti Krista koji nam je obećao svoju trajnu prisutnost. Ta njegova prisutnost je najjača, da tako ljudski kažem, u Euharistiji. Tu je izvor i uvir našeg života. Odatle živimo i tu hrlimo. Jer tu je Krist, onaj koji stvara od svih jednu obitelj. Svojom žrtvom i svojim prinosom, svojom hranom on gradi zajedništvo svoje djece. I tu ga prihvaćamo u svoj dom. Ma nisam dostojan da te primim pod svoj krov - reci riječ i ozdravit će duša moja... Prihvaćam Te jer si Ti to rekao, naredio si svojim apostoljima: "Ovo činite meni na spomen." I mi to činimo, i sa tog stola se hranimo, kako bi se Krist udomio. A zašto nam je tako bitna njegova prisutnost?

Svjedok sam mnogih rana

Pogledajmo ovdje apostola Tomu. Čuo je, pričaju da su bili s Uskrsnulim, ali apostol Toma kaže: "Ne vjerujem dok ne dodirnem njegove rane." A onda mu se pojavi Isus uskrsnuli i pokaza mu rane: "Toma, evo ti, dodirni i ruke i srce probodeno." Toma pada i ispovijeda: "Gospodin moj i Bog moj." Ovu sam sliku uzeo jer dolazim iz jednog vremena i područja gdje sam toliko svjedok rana, rana od mržnje, rana od posljedica rata, rana od svih tih nemilih događanja. Kako liječiti te rane? Ako se Isus udomi u naše srce, mi ćemo svoje rane liječiti u njegovim ranama, u ranama uskrslog Krista. Ne samo da ćemo ispovijediti: "Ti si Bog moj, moj Gospodin", nego ćemo pronaći sebe kao djeca Božja, jer smo često izgubljeni, što bi sveti Augustin rekao: "Bože, svugdje sam te tražio, a ti si bio u meni, a ja izvan sebe." Tragedija je današnjeg vremena što smo često izvan sebe. Isus u kući čeka nas, a nas nema kod kuće. Lutamo okolo. I upravo udomiti Isusa to znači: naći sebe, i susresti Isusa, i liječiti rane. Liječiti rane, jer je grijeh nanio rane. Ranio je i našu savjest, našu dušu, grijeh je ranio međuljudske odnose, grijeh je toliko toga poremetio. Krist uskrsli kad se udomi u naše srce liječi rane, vraća mir, onaj mir uskrsloga koji je došao među apostole i kaže: "Mir vama." On živi i donosi mir. Zato želimo moliti Mariju, moliti da nam isprosi taj mir u duši. Jer bez tog mira nema sreće u životu.

Treba nam Bogom ispunjenih ljudi

Čovjek može imati sve, ali zar ne kaže narod: "Nije bogat onaj koji puno ima, nego je bogat onaj koji je s malim zadovoljan." Ako je

čovjek proklet u duši, da ne znam što ima, nesretan je. Ako je u duši miran i zadovoljan, Bogom ispunjen, svega ima. Kora kruha je slatka, svi ljudi su mu dragi. Ako je nemiran, i najveći sveci i najbolji ljudi su mu teški. Najčešći problem je u nama. Kad taj problem riješimo, kad taj mir Božji steknemo, lako je k ljudima poći, jer nećemo prazne duše poći - poći ćemo Bogom ispunjeni, a takvih nam ljudi treba. Bogom ispunjenih kako bi unijeli životnu radost, životnu nadu u svagdašnjicu. Previše je umora; ljudi su umorni od ovoga, od onoga, a najviše od samih sebe. Zato nas Isus poziva: "Svi vi umorni i opterećeni dođite i ja ću vas odmoriti." Tu se želimo odmoriti... Gospo, tog nam mira isprosi, mira u duši.

Volite život

I što bih vam poručio u ovoj svetoj godini, ovdje na ovom prošteništu? Znae, puno bih toga trebao kazati, pa ako malo i produžim, ja neću često doći. Jednu vam važnu stvar želim kazati, draga moja braćo i sestre, dragi sunarodnjaci. Ako istinski doživite da je Isus ušao u vaš život, da vi stvarno doživljavate da vas Marija prati na vašem životnom putu, onda zavolite život. Volite život. Narod koji ne voli život, on će sebe iskorijeniti. Tko voli život, obitelj će mu biti gnijezdo života. Tko voli život, tom će život vrvjeti srećom. Zato vam želim reći: volite život, darovani život. Tamo gdje se život vrednuje, tamo nikad neće izostati blagoslova. I zato možda na poseban način želim vam poručiti da u ovom svetištu, u ovoj jubilarnoj godini, svatko od vas doživi da se Isus udomio u njegovom srcu. Ali još više da svi ponesete tu radost u svoju obitelj.

Ne bojte se križa

I još nešto: Ne bojte se križa. Križ smo stavili u kuće, na prsa, na mnoga, mnoga mjesta, ali kad život zahvati s križem, onda bježimo. No, nema izgrađivanja sretnije budućnosti bez života s križem. Najžalije mi je, to govorim jer sam iskusio radeći s mladima, susrećući tu divnu mladost, najžalije mi je što ih nismo naučili živjeti. Mi smo ih učili da bježe od križa. Ima li obitelji koja nije rekla svojoj djeci: neću da ti patiš ko što sam ja patio. Kad ostariš, onda te napusti, jer neće da pati. Mi smo im govorili da bježe od križa. I ja sam vrlo žalostan što sam često puta doživio da se izgubi taj osjećaj odgovornosti jednih za druge, jer bježimo od križa. Idemo za Isusom ali bez križa. Što to znači? To znači ne bojat se žrtve. Ne bojat se, jer ako je Bog sa mnom izdržat ću i najveće poteškoće. Samo takvi mogu graditi budućnost, kukavice ne mogu graditi budućnost. Zato vas želim učiniti hrabrima u životu, ali ne ja, nego Božja Riječ. Da s križem, Kristovim križem hodite, jer pod tim križem stoji Majka. Zato si i došao ovdje, da ti pomogne izdržati pod križem. Da ti pomogne vjeran biti pod križem, da se ne bojiš života, da se ne bojiš žrtve. Od kukanja se ništa nije napravilo. A od hrabrosti i ljubavi svijet se mijenja. Zato, dragi mladi, pozivam vas, budite graditelji sretnije budućnosti, pa ne bojte se žrtve. Samo ljudi koji su spremni na žrtvu, spremni su na ostvarenja vrijedna budućnosti. Pozivam vas da neke stvari koje su vas učili, a prepoznajete da je to sebičnost, mijenjate. Jer rast ćete u ljudskosti i u vjeri ako prihvatite širinu božanskog srca, širinu bezgrešnog Srca Marijina, širinu u kojoj se čovjek predaje Bogu u ruke pun pouzdanja; koji hodi pod križem hrabro, ne boji se života - tada ćete ostvariti velike stvari. I zato neka ova sveta godina u nama unese jasniju sliku našeg opredjeljenja za Krista, jasniju spremnost svjedočenja za Krista, hrabriju spremnost kročiti s Kristom u život. Tada kršćanin nema potrebe za strahom, kršćanin i kad plače nosi nadu. Kršćanin vjeruje kad mu je najteže da nije sam, s Bogom će pobijediti. Izmolimo tu snagu ovdje kod Marije i kući ćemo se, u svoje obitelji, u Suboticu, u ovaj kraj ravničarski, utješeni, ohrabreni vratiti... I neka polja, mada su sušna, osjete da po zemlji kroči čovjek nade, čovjek vjere. Takav će izmolti kišu. I mi ćemo danas moliti Mariju: "Daj nam kišu milosti u dušu, a daj i ovoj grudi kišu da je natopi, da i ta gruda s kojom živimo mogne dati života da se života ne bojimo i da živeći ovaj život kročimo prema vječnom životu." AMEN

*Propovijed je prema tonskom zapisu.
Naslov i podnaslovi: Andrija Anišić/*

IZ SOMBORA GOSPI BUNARIĆKOJ

U nedjelju 27. 08. 2000. u ranim jutarnjim satima preko stotinu hodočasnika iz somborskih župa krenulo je u naše omiljeno marijansko svetište blizu Subotice - na Bunarić.

Ove godine smo i mi, vjeroučenici župe sv. Križa hodočastili. U autobusu smo molili kronicu i pjevali marijanske pjesme. Radovali smo se što ćemo vidjeti preuzvišenog kardinala Vinka Puljića. Pred Gospinim likom na Bunariću molili smo za duhovna zvanja i sudjelovali u sv. misi. Ministrirali smo i pristupili sakramentu pomirenja i sv. pričesti.

Poslije mise fotografirali smo se s kardinalom i našim biskupom Ivanom. Ova će nam fotografija ostati u lijepoj uspomeni.

U povratku kući posjetili smo Palić, samostan franjevacu u Subotici, crkvu Isusova Uskrsnuća i na koncu crkvu u Tavankutu. Poseban doživljaj nam je bila i posjeta McDonaldsu.

Iako smo na večer stigli umorni kući, zahvalili smo Gospi na lijepom vremenu i na daru molitve. Neka nas sve i dalje čuva Gospin zagovor i, ako Bog da, vidimo se i dogodine.

Jasna Dožanin - sv. Križ Sombor

MONOŠTORCI NA BUNARIĆU

Pun autobus Šokica, pomišano sa nekoliko muškaraca, krenilo je u Suboticu na Bunarić. Glavni organizator ovog hodočašća bila je, već dobro poznata i izvan granica Monoštora, Marija Turkalj. Ona je bila organizator, kondukter, prvi glas molitve i pisme i sve drugo osim vozača. Svugde u autobusima je ista priča: jedan otvara penđer jer mu je vruće, drugi zatvara jer mu smeta promaja, neki jidu, neki piju, neki spavaju i hrču, neki pivaju i dok se neki parfimišu jakim mirisima drugi skidaju cipele - prosto rečeno svako svakom smeta. A mi smo u miru, bez svađe i bilo kakve napetosti, cilo vrime, tamo i natrag, pivali pisme i molili kronicu!

Kad smo prolazili pored buvljaka u Subotici, ositio sam jednu ogromnu razliku - napolju vika, galama, trka za novcem i modom, blještavilo 20. stoljeća a kod nas, u autobusu skromnost, molitva i mir u duši!

Stigli smo na Bunarić neki prvi put, neki drugi ili treći put, prisustvovali smo sv. misi i predivnoj prodiki kardinala Vinka Puljića, moljili smo se, uzeli svete vode i u miru se vratili u autobus. Kad smo prošli Sombor, neko je od sriće i zadovoljstva dao sebi oduška i zapivao bečarac koji je bio prihvaćen i od većine ostalih putnika a na vidiku je već bio toranj monoštorske crkve.

U svakom slučaju bilo je zdravo lipo!

Antun Kovač

60. OBLJETNICA SMRTI HRVATSKOG PJESNIKA I SVEĆENIKA ALEKSE KOKIĆA (1913-1940)

U subotičkoj župi Isusova Uskrsnuća je u četvrtak 17. kolovoza bila sv. misa zadušnica o 60. obljetnici smrti velikog hrvatsko-bunjevačkog pjesnika i svećenika Alekse Kokića. Sv. misu je predvodio mjesni župnik **mons. Bela Stantić** s nekoliko svećenika i redovnika. Na misi je bila nazočna najuža rodbina pokojnog pjesnika. Od njegovih najbližih žive su još sestre **Aleksandra** i **Margica**, te braća **Lajčo** i **Ivan** (koji sada živi u Zagrebu). Na misi je svečano pjevao župni zbor pod ravnanjem **Nele Skenderović** i uz orguljsku pratnju **Miroslava Stantića**. Prigodnu propovijed održao je **mons. Stantić**. On je u kratkim crtama podsjetio na životni put Alekse Kokića koji je završio za vrijeme služenja vojnog roka na Cetinju. Naglasio je kako je Aleksa u svojim pjesmama pisao "o duboko vjerskim temama, ali i o svojoj nani i seli, o svojim najbližima, o crkvama, salašima; o njivama i zlatnom žitu, o siromašnim ljudima koji marno rade i pate. On je imao oka i srca za svakoga. U njegovim pjesmama prisutni su svi od Presvetog Trojstva i neba do posljednjeg siromaha, prosjaka... Sve voli, sve duboko vjernički vrednuje i bez trunke obzira staje

Prigodni program pored pjesnikove biste

uz svakog, dušom dubokog vjernika i svećenika." On je nadalje naglasio kako Aleksa Kokić nije pisao samo radi talenta, a još manje radi hobija. Aleksa "dok pjeva vrši dužnost vjernika i svećenika. Možemo primijetiti kako je on spoznavši da ga Bog zove za svećenika započeo svoj duboki rast kao vjernik i kao pjesnik... Njegovo svećeničko zvanje je temelj njegovog hrabrog nastupa u javnosti. Iz te perspektive će ubuduće kroz pjesme promatrati i nebo i zemlju i ljude i polja, i žito pa i samoga sebe. Možemo, čitajući njegove pjesme, zaključiti da je on osjetivši Božji poziv i prihativši ga, bio doista sretan čovjek i sretan svećenik. I kao takav kao da je svojim pjesmama želio svim svojim svećeničkim i vjerničkim žarom učiniti da svi budu sretni. Aleksa svojim pjesmama svjedoči vjeru! Gledajući vjerničkim očima svijet - poručuje on - sve biva ljepše. Posebno je uočljiva njegova "bjelina". Za njega je sve bijelo: salaši, njive, žito, kuće... Aleksine pjesme su molitvenik koji potiče na slavljenje Boga, na vršenje Božjeg zakona, ali i na ljubav prema čovjeku, bližnjemu; na ljubav prema Domovini, Crkvi, prema hrvatskom narodu i bunjevačkom rodu!"

Mons. Stantić je sve prisutne pozvao da ovu sv. misu zadušnicu prikažu Bogu i kao zahvalu što nam je dao Aleksu, jer je on doista velik - i vjernik, i pjesnik i svećenik i iskreni rodoljub.

Poslije mise **Marija i Đurđica Stantić, Mirjana Ivanković, Katarina Boldog i Mirjana Horvacki** izvele su recital pod naslovom: "Pjesniku...", što ga je sastavila **s. Fides Vidaković**.

Nakon recitala na njegovu bistu - rad poznatog akademskog kipara, Subotičanina **Neste Orčića**, koja se nalazi u dvorištu župe Isusovog Uskrsnuća, položen je lovor vijenac i cvijeće; mladi su pročitali nekoliko Aleksinih pjesama, a o njegovom liku govorio je **Marinko Stantić**, duhovni pomoćnik ove župe. Župni zbor je također otpjevao nekoliko pjesama. Prisutni su zatim posjetili i Aleksinu spomen-sobu koja se čuva u ovoj župi.

A. A.

Subotica

I SVEĆENICI DOBITNICI PRIZNANJA "PRO URBE"

U Subotici su 1. rujna 2000. godine u povodu Dana grada i ove godine dodijeljena zvanja počasnog građanina i priznanja "Pro urbe". Ova priznanja podijeljena su na svečanoj sjednici skupštine grada u nazočnosti odbornika Skupštine općine Subotica kao i brojnih gostiju među kojima su bili brojni predstavnici veleposlanstava mnogih država, među kojima i predstavnici Veleposlanstva R. Hrvatske u Beogradu i Generalnog konzulata u Subotici, a svoj brzojav je poslala Apostolska nuncijatura iz Beograda.

Zvanje "počasnog građanina" Subotice dodijeljeno je **Beli Gabriću**, profesoru hrvatskog jezika i književnosti u mirovini i publicisti **Zoltanu Devavariju**, piscu i povjesničaru književnosti.

Među dobitnicima priznanja "Pro urbe", koje se dodjeljuje osobama koje su dale svoj doprinos "za grad" na bilo kojem području života i rada, ove godine, po prvi put, bila su i dva katolička i jedan pravoslavni svećenik: **mr. Andrija Kopilović**, župnik župe Marija

Majka Crkve i prorektor Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije, **Imre Ehmann**, župnik subotičkih župa sv. Križa i sv. Petra te **Milivoj Mijatov**, paroh i arhijerejski namjesnik subotički. Osim njih priznanja "Pro urbe" dobili su i **dr. Milan Kekanović**, docent, znanstveni radnik i pronalazač, **Feliks Lajko**, glazbenik, kompozitor i aranžer te udruženje za prirodnu hranu "TERRA'S" iz Subotice.

Priznanja je dobitnicima uručio gradonačelnik **József Kasza** i predsjednik Izvršnog odbora općine **Imre Kern**.

U ime dobitnika ovih priznanja zahvalili su **Zoltan Devavari** i **mr. Andrija Kopilović**, koji je, među ostalim, rekao: "Otklanjam ovo priznanje od svoje osobe, ali ga prihvaćam za svoje zvanje. Ponosan sam što ovaj Grad i čelnici grada, makar i nakon duge marginalizacije koja je trajala u vrijeme komunizma, u ovoj godini Velikog jubileja nađoše za shodno među vrlo zaslužne građane i današnjih laureata izabrati i tri duhovnika. Rekoh, ponosan sam na to zvanje, na svoj Grad i na njene čelnike jer oni shvatiše da bez duhovničke službe nema prave duhovnosti, bez duhovnosti nema pravih vrijednosti, a bez vrijednosti nema duha, a gdje nema duha ondje vlada tama i smrt. Ponosan sam što moj Grad otkriva da u njemu postoji služba duhovnika i da tako ima osiguranu dušu, duše grada. Unatoč i najnovijim osporavanjima koja nas žele zatvoriti u prostore samo sakralnoga i liturgijskoga, svećenička služba je po naravi javna i uvijek je u službi čovjeka u kojem prepoznajemo Isusa Krista i njemu služimo, a uvijek je i u službi općeg dobra.

Iz ove misli slijedi i naša zahvala za primjećenost te službe čovjeku i za čovjeka. Hvala što ste uz naučne radnike, umjetnike, privrednike i prosvjetne radnike u ovoj godini ovo visoko odličje dodijelili i službenicima čovjekove duhovnosti i njegove kičme, jer bez kičme čovjek je sagnuti prosjak. Svi danas nagrađeni su ljudi koji na svoj način doprinose općem dobru i za to Vam hvala što to cijenite, primjećujete i nagrađujete.

Iz ove činjenice slijedi i treća misao ove zahvale a ta je osjećaj obvezatnosti: časno, vjerno, predano biti, živjeti, služiti i žrtvovati se "Pro urbe - Za grad". Naša je obveza koju Vam obećajemo: Živjet ćemo i raditi predano još i više nego do sada za ovog čovjeka, za ove narode i za ovaj Grad, da bude i ostane ovakav, i naš, i još sretniji i još napredniji jer svoje talente svi Vi i mi ulažemo za čovjeka, za Grad: "Pro urbe", za Suboticu, jer je volimo i jer mi činimo i jer smo mi taj grad i zato je on naš i mi ostajemo njegovi. Hvala." /A. A./

Hrvatski Majur

PROŠTENJE

SV. MARKA KRIŽEVČANINA

U nedjelju 3. rujna 2000. godine u naselju Hrvatski Majur, na otvorenom, kod tzv. "Gabrićevog križa" u nazočnosti oko 400 vjernika proslavljeno je proštenje sv. Marka Križevčanina. Sv. misu je predvodio **Andrija Anišić**, župnik subotičke župe sv. Roka, rodom iz ovog naselja a s njim su suslavili **Antun Gabrić**, umirovljeni tavankutski župnik, također rodom iz ovog naselja, te **Ivan Prčić**, župnik župe Presvetog Trojstva iz Male Bosne, kojoj pripada i ovo naselje.

U svojoj propovijedi Andrija Anišić je zahvalio Bogu za marne seljake koji svojim znojem i suzama marno natapaju ovu plodnu

Na sv. misi bila je i najstarija stanovnica H. Majura (prva s lijeva)

zemlju kako bi oni i mnogi drugi imali kruha svagdašnjega. On ih je pohvalio što svoju zemlju neumorno obrađuju bez obzira što već godinama nisu adekvatno nagrađeni za svoj rad, jer su porezi previsoki a cijene njihovih proizvoda preniske. Budući da svojim maritim radom ostvaruju Božju zamisao i vrše Božju volju, sve ono što čine bit će sigurno upisano u "Knjigu života" i nagrada neće izostati, istakao je propovjednik. On je također u svoje i njihovo ime zamolio Gospodina za oprostjenje svih onih grijeha koji su "iz nutrine" njihovog bića izišli te uprljali i njih same i plodnu bačku ravnicu. U završnom dijelu propovijedi molio je zagovor sv. Marka Križevčanina za budućnost ovog naselja i hrvatskog naroda na tim prostorima. Ono će biti bolje i ljepše svima ako budu vjerni Božjim zapovijedima i Kristovu evanđelju, zaključio je vlč. Anišić.

Ovo slavlje uzveličali su svojim pjevanjem članovi zbora župe sv. Roka iz Subotice pod ravnanjem s. **Silvane Milan**, koje je na sintizajzeru pratio **mr. Ervin Čeliković**.

Poslije mise vjernici su se dugo zadržali na ovom prostoru podsjećajući se na mnoge događaje, zgone i nezgone iz svoga života u ovom, sad već gotovo potpuno, raseljenom naselju. Na taj način su produžili život svom Hrvatskom Majuru... /Zv/

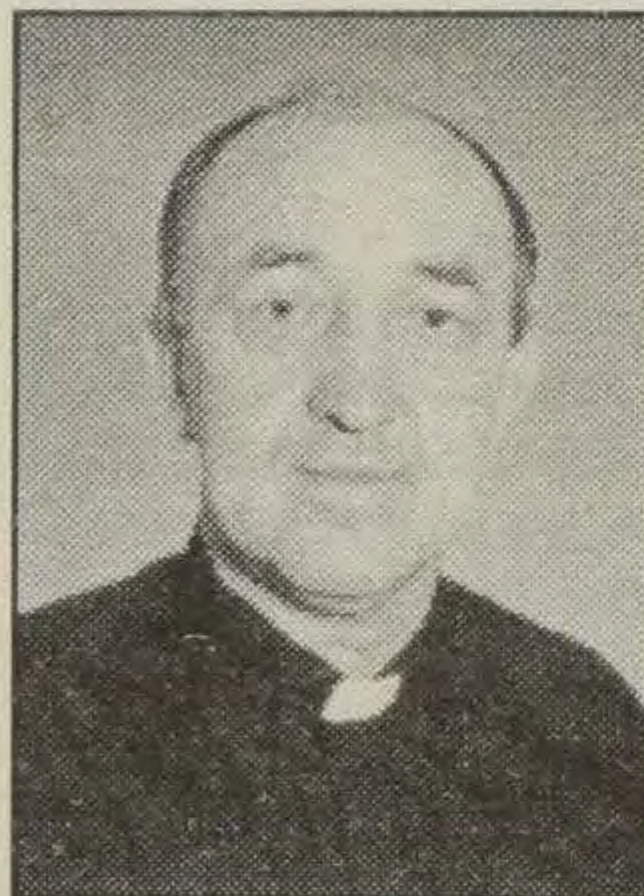
ZAHVALA ŽUPNIKU JOSIPU LEJSTU

za 25 godina pastoralnog rada
u župi "Kraljica svijeta" na Paliću.
Neka ga dragi Bog obilato nagradi svojim
blagoslovom!

Vjernici

VELIKO SLAVLJE U IRIGU

Jubilej iriške crkve i župnika

U godini Velikog jubileja 2000., 10. kolovoza u Irigu su proslavljeni značajni jubileji - 195. obljetnica crkve Svih Svetih i srebrni jubilej misništva iriškog župnika preč. **Blaža Zmaića**. On je zaređen 29. 6. 1975. u Đakovu, a svoju Mladu misu proslavio je 10. 8. 1975. u Starim Perkovicima (R. Hrvatska). Već 20 godina je župnik u Irigu i filijalama: Vrdniku, Šatrinčima, Dobrodolu.

Na dan slavlja podijeljena je sv. križma 51 kandidatu, što je plod trogodišnje pripreme za jubileje.

Na slavlje su došli vjernici župe i svih filijala, te okolnih mjesta. Rekoše, nikad toliko svijeta u Irigu! Srebromisnik je uz sebe imao dva biskupa: **Ćirila Kosa**, umirovljenog đakovačkog i srijemskog biskupa koji je bio njegov reditelj, i **Đuru Gašparovića**, pomoćnog đakovačkog i srijemskog biskupa i generalnog vikara za Srijem, te kancelara đakov. biskupije **mons. Luku Strgara** i svećenike Srijema, Bačke i Slavonije.

Pod svetom misom je pjevao mješoviti zbor crkve sv. Dimitrija iz Sr. Mitrovice.

Slavljeniku u čast, zatim krizmanicima, roditeljima i kumovima te uzvanicima priređen je u Domu kulture Iriga izuzetan koncert. Nastupio je tamburaški orkestar "Matija Gubec" iz Rume sa solistima, te već spomenuti zbor iz Mitrovice. Voditelj programa je bio **Boško Negovanović**, spiker radio Srema u Rumi.

Na kraju je bio zajednički ručak u sali ZZ "Fruška gora" za župnikovu rodbinu iz Hrvatske, uzvanike i prijatelje, te mnoge obitelji krizmanika i kumova, različitih nacionalnosti. Veselje i raspoloženje, svirkom i pjesmom pratila je tamburaška grupa "LOLE" iz Rume sa Brega.

Vjernici i prolaznici su govorili: Takvo što još Irig nije doživio! A slavljenik je poručio: "Lijepo je biti čovjek a još je ljepše biti svećenik." Za ovu prigodu obnovljen je župni stan i okoliš.

BLAŽ

Budimpešta

TISUĆITA OBLJETNICA KRŠĆANSTVA U MAĐARSKOJ

Tisućita obljetnica kršćanstva u Mađarskoj, koja se veže uz povijesni događaj krunjenja kralja Stjepana, sveca zaštitnika Mađarske, g. 1001., proslavljena je u nedjelju 20. kolovoza

svečanom koncelebriranom euharistijom na kojoj je sudjelovalo više od 100.000 vjernika. Misa je slavljena ispred bazilike konkatedrale Sv. Stjepana u Budimpešti, a predvodio ju je posebni Papin izaslanik na tome slavlju kardinal Angelo Sodano u zajedništvu s 35 kardinala i biskupa te 300 svećenika iz cijele Europe. U tijeku mise pročitana je poruka koju je u toj prigodi papa Ivan Pavao II. uputio mađarskome narodu. "U osvjetrećem tisućljeća izdiže se lik svetoga kralja Stjepana: on je državu utemeljio na čvrstoj stijeni kršćanskih vrijednosti i zbog toga je želio primiti kraljevsku krunu iz ruku mog prethodnika pape Silvestra

II.", ističe se u Papinoj poruci. "Neka vjernost kršćanskoj poruci, i vas, predraga mađarska braćo i sestre, vodi prema njegovanju vrijednosti uzajamnog poštivanja i solidarnosti koje u dostojanstvu ljudske osobe imaju svoj neuništiv temelj", poručuje Papa.

U sklopu bogoslužja carigradski ekumenski patrijarh Bartholomaios I. proglasio je kralja Stjepana I. i biskupa Hierosiosa novim svecima pravoslavlja. Ta je značajna ekumenska gesta bila moguća budući da su obje ličnosti djelovale prije crkvenog raskola. Biskup Hierosios krstio je majku budućeg kralja Stjepana, pod čijom je vlašću Mađarska ušla u područje utjecaja zapadne Crkve.

Vjernici su zatim u svečanom ophodu dugom dva kilometra prošli ulicama glavnoga mađarskoga grada, a u ophodu se nosio relikvijar od srebra i zlata, s moćima sv. Stjepana. Posljednje okupljanje mađarskih vjernika u tako velikom broju na svetkovinu svoga sveca zaštitnika bilo je daleke g. 1947. kada je ophod predvodio kardinal Mindszenty. Iduće godine kardinal se nije želio pokoriti zapovijedi komunističke partije da se skрати put kojim će prolaziti ophod. Ophod zbog toga prema odluci kardinala nije ni priređen. "Ophod u čast svetome Stjepanu za nas nije igra", bio je njegov odgovor komunističkim vlastima. Iduće je godine zatvoren.

U svečanostima 1000. obljetnice došle su do izražaja i ostale značajne ekumenske geste, osobito nazočnošću patrijarha Bartholomaios, koji je - budući da su korijeni mađarskog kršćanstva vezani uz Bizant - boravio u jednotjednom službenom državnom posjetu Mađarskoj.

Uoči središnjih svečanosti, u subotu 19. kolovoza slavljeno je u luteranskoj crkvi u Budi dosad najveće ekumensko bogoslužje, nakon kojega su gosti, među njima i sedam kardinala iz cijele Europe zaplovili na dva dunavska broda - evangeličkom i katoličkom - želeći tom zajedničkom plovidbom Dunavom istaknuti ekumenski značaj proslava.

U nedjelju su svečanosti započele svečanim bogoslužjem koje je za grčke i pravoslavne Mađare u katoličkoj crkvi na

Gelertbergu predvodio patrijarh Bartholomaios. To je neuobičajeno mjesto izabrano, jer je grčko-pravoslavna budimpeštanska katedrala oduzeta u komunizmu još uvijek u vlasništvu moskovskog patrijarhata i nije na raspolaganju grčko-pravoslavnim vjernicima. /IKA/

Subotica

PROSLAVLJEN MILENIJ KRŠĆANSTVA U MAĐARA

U Subotici i na Paliću je u nedjelju 20. kolovoza svečano proslavljen blagdan Sv. Stjepana, mađarskog kralja, povodom 2.000 godina kršćanstva i 1.000 godina mađarske kršćanske državnosti.

Središnja proslava "Blagdana svih Mađara", kako je nazvan blagdan Sv. Stjepana, počela je u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske svečanom misom koju je predvodio biskup subotički dr. Ivan Péntzes u zajedništvu sa svećenicima iz Subotice i iz drugih dijelova Vojvodine.

Pontifikalna misa je bila označena milenijски s nekoliko znakova. Svečani ulaz u crkvu imao je sljedeći raspored: na čelu je išao križ sa svijećama, iza toga je slijedila maketa krune sv. kralja Stjepana praćena barjakom sa oznakom milenija u pratnji mladih u narodnoj nošnji, za njima je išlo deset mladića sa deset svijeća označenih sa deset proteklih stoljeća (XI-XX) te šest parova različitih narodnih nošnji sa prikaznim darovima plodova zemlje i euharistije. Nakon Službe riječi kruna je postavljena kod ambona evanđelja a jubilejski barjak na ambonu gdje se čita poslanica, dok su mladići sa svijećama okružili oltar. U prikaznoj procesiji mladi u narodnim nošnjama znakovito su predali biskupu plodove od kojih Mađari kao ljudi i kršćani žive već tisuću godina.

Pred kipom sv. Stjepana je gorjelo 10 svijeća u obliku slova M (latinski = 1000). Na misi su bili mnogi ugledni gosti među kojima i gradonačelnik Subotice Kasza József, zamjenik državnog tajnika Ministarstva vanjskih poslova R. Mađarske dr. János Tóth, veleposlanik R. Mađarske u Beogradu i drugi.

Na misi je pjevao katedralni zbor "Sv. Terezija" pod ravnanjem Miocs Józsefa a liturgiju je pripremio i animirao mr. Andrija Kopilović, biskupski ceremonijar.

U prepunoj katedrali, živi ukras bili su mladi obučeni u različite mađarske narodne nošnje!

U svojoj propovijedi biskup Péntzes govorio je o ulozi sv. Stjepana, kralja, u organizaciji crkvenosti i kršćanskog življenja mađarskog naroda.

Poslije sv. mise svi sudionici ovog euharistijskog slavija zaputili su se na Palić gdje je, u nazočnosti oko 3000 osoba, na Velikoj terasi nakon kratkog folklornog nastupa članova Mađarskog kulturnog centra "Népkör", uslijedio već tradicionalni ekumenski blagoslov kruha. Ovaj čin predvodili su ove godine Imre Ehmman, župnik subotičkih župa sv. Križa i sv. Petra, te pastor Reformatorske crkve Móricz Árpád i superintendent Evangeliističke crkve Dolinszky Árpád.

Nakon toga uslijedilo je predstavljanje novog CD-a Bákos Árpáda "Idők tánca" (Ples vremena) u izvedbi članova Drame na mađarskom jeziku subotičkog Narodnog kazališta i plesnog ansambla "Szóke Tisza" (Plava Tisa) iz Bačkog Petrovog Sela.

Sve nazočne na Paliću je pozdravio i gradonačelnik Subotice Kasza József.

/Z. R./

13. rujna

SVETI IVAN ZLATOUSTI

(* između 344. i 347. + 14. IX. 407.)

- časnički sin ● s dvadeset godina se krstio ●
- u 23. godini postao đakonom ●
- sin najuzornije majke ● propovjednik zlatnih usta ●
- Matejevo mu evanđelje bilo najdraže ●
- Pavlove poslanice pročitao svakih dva tjedna ●
- neustrašivi pastoralni radnik ● napatio se od kleveta ●
- proganik ● branitelj redovničkog života ●
- zaštitnik propovjednika ●

Sin divne majke

Svoj životni put započeo je sveti Ivan kao redovnik i pustinjač. Rođen je u Antiohiji između 344. i 347. godine. Bio je to treći grad po veličini u čitavom Rimskom carstvu. Svoga oca, visokog časnika rimske vojske nije Ivan ni upamtio. Rano mu je umro. Ivanova mati Antusa je ostala mlada udovica. Zanesen njezinim krepostima i vrlinama, Ivanov učitelj književnosti i govorništva je zapisao: "Kakve divne majke imaju ti kršćani!" Nikada se više nije udavala. Svim je srcem živjela za maloga Ivana. Ivanu je bilo 20 godina kad se krstio. Oduševljen svetim Pavlom, svakih bi 14 dana pročitao sve Pavlove poslanice. Matejevo je evanđelje volio više od ostalih. Bile su mu 23 godine kad je postao đakon, a 28 kad je postao svećenik. Radovao se svećeničkom zvanju više nego monaškom. Govorio je da je između monaškog i svećeničkog života razlika kao "između položaja podanika caru i cara". Adalbert Hamman je o Ivanu zapisao: "Ivan Zlatousti bijaše rođeni govornik. Znao je plastično i slikovito govoriti; znao je biti sarkastičan; vladao je vještinom igre riječima (što će ga kasnije skupo stajati), znao se služiti izravnim, nezaobilaznim strastvenim govorom. Taj je odlični propovjednik bio u isto vrijeme moralist, koji je tajne srdaca oštromno i s velikim psihološkim razumijevanjem umio analizirati. Njegove slike značajeva, a pogotovo njegovi kritički opisi mana, odišu neumoljivim realizmom."

Propovjednik do smrti

Godine 386. postao je svećenik i propovjednik u crkvi antiohijskog patrijarha. Sa svih strana su dolazile rijeke vjernika da slušaju propovjednika, koji je radi ljepote i snage svojih propovijedi prozvan Hrisostomus - Zlatousti. 397.

godine postao je carigradskim patrijarhom. Bio je uzoran pastir svojoj biskupiji. Njegova pastirska zauzetost je dostigla njegovu govorničku slavu. Vrhunska su mu briga bili siromašni ljudi. Nije zanemario ni bolesnike. Davao je podizati domove gdje su se njegovali najugroženiji slojevi društva. Nicalle su bolnice i ubožnice. Bio je pastir okrenut svijetu. Veličina svetoga Ivana je u prvom redu u njegovoj velikoj i neumornoj pastirskoj zauzetosti. Zato je dao obrazovati misionare koje je slao poganskim narodima. Veliki i hrabri pastir se usudio napasti raskoš carskoga dvora. Zato je 403. godine protjeran u Armeniju. Nakon povratka ponovno je bio protjeran. Na putu u progonstvo ga pretekla smrt 14. rujna 407. godine.

Rado čitani pisac

Crkva nikada nije zaboravila hrabroga pastira. Od najstarijih vremena uživa i na Zapadu najveći ugled - odmah poslije svetog Augustina. Teološkim dubinama i izvornošću su ga mnogi nadvisili. Svojim djelom "Protiv klevetnika monaškog života" vrlo utemeljeno obrazlaže redovnički način života. Homilije mu imaju veliku pastoralnu vrijednost. Proslavilo ga je njegovih 300 govora, ali i 236 pisama. Pisao je i o odgoju djece, o svećeništvu. 438. godine su njegovi posmrtni ostaci sahranjeni u Carigradu, dok se danas čuvaju u Rimu.

Zaštitnik propovjednika i...

Velikoga učitelja crkve prikazuju umjetnici kao biskupa s knjigom evanđelja u ruci i košnicom, kao simbolom rječnosti. Drugi ga prikazuju u pratnji anđela ili goluba. 1908. godine proglasio ga je sveti Pio Deseti zaštitnikom propovjednika. Tko bi znao zašto je sveti Ivan Zlatousti još i zaštitnik bolesnika koji pate od epilepsije.

Prema: 1. Diethard H. Klein, Johannes Chrysostomus, Das grosse Hausbuch der Heligen, Aschaffenburg, 1984, str. 455; 2. Josip Antolović, Sveti Ivan Zlatousti, crkveni naučitelj, Duhovni veliki, II. dio, Zagreb, 1998, str. 288-292; 3. Maria Kreitner, Johannes Chrysostomus, Helige um uns, Wien, 1956, str. 188-189.

U mjesecu rujnu slave imendan:

1. Egidije, Branimir, Tamara, 2. Kalista, Divna, Maksima, Veljko, 3. Grgur, Grga, Grgo, Gordana, 4. Rozalija, Roza, Ruža, Dunja, Ida, Marcel, 5. Lovro, Borko, Roman, 6. Zakarija, Boris, Davor, 7. Marko, Stjepan, Melhior, Blaženko, 8. Marija, Maja, 9. Petar, Strahimir, 10. Pulherija, Nikola, 11. Hijacint, Cvjetko, Miljenko, 12. Marija, Gvido, Du-bravko, 13. Ivan, Zlatko, 14. Višeslav, 15. Dolores, Tugomil, 16. Kornelije, Ciprijan, Eufemija, 17. Robert, Franjo, 18. Josip, Sonja, Irena, 19. Januarije, Suzana, Emilija, 20. Andrija, Svjetlana, 21. Matej, Mate, Matko, 22. Toma, Mavro, Žarko, 23. Lino, Tekla, Konstancije, 24. Rupert, Mirko, 25. Firmin, Zlata, Kleofa, Rikarda, 26. Kuzma, Damjan, Damir, Justina, 27. Vinko, Gaj, 28. Vjenceslav, Većeslav, 29. Mihael, Mijo, Mićo, Gabriel, Gabor, Rafael, 30. Jeronim, Jerko, Jere, Honorije, Časlav

PAPA PROGLASIO PET NOVIH BLAŽENIKA

"U kontekstu jubilarne godine i u intimnoj radosti proglašavam blaženima dva pape: Pia IX. i Ivana XXIII. i još tri posvećena službenika Evanđelja: nadbiskupa Đenove Tommasa Reggia, dijecezanskog svećenika GUILLAUMMA-JOSEPHA CHAMINADE i benediktinskog monaha COLUMBA MARMIONA..." Tim riječima započeo je papa Ivan Pavao II. svoju homiliju prigodom proglašenja navedenih blaženika, u nedjelju 3. rujna 2000. godine.

Opširnije o ovom radosnom događaju pisat ćemo u sljedećem broju.

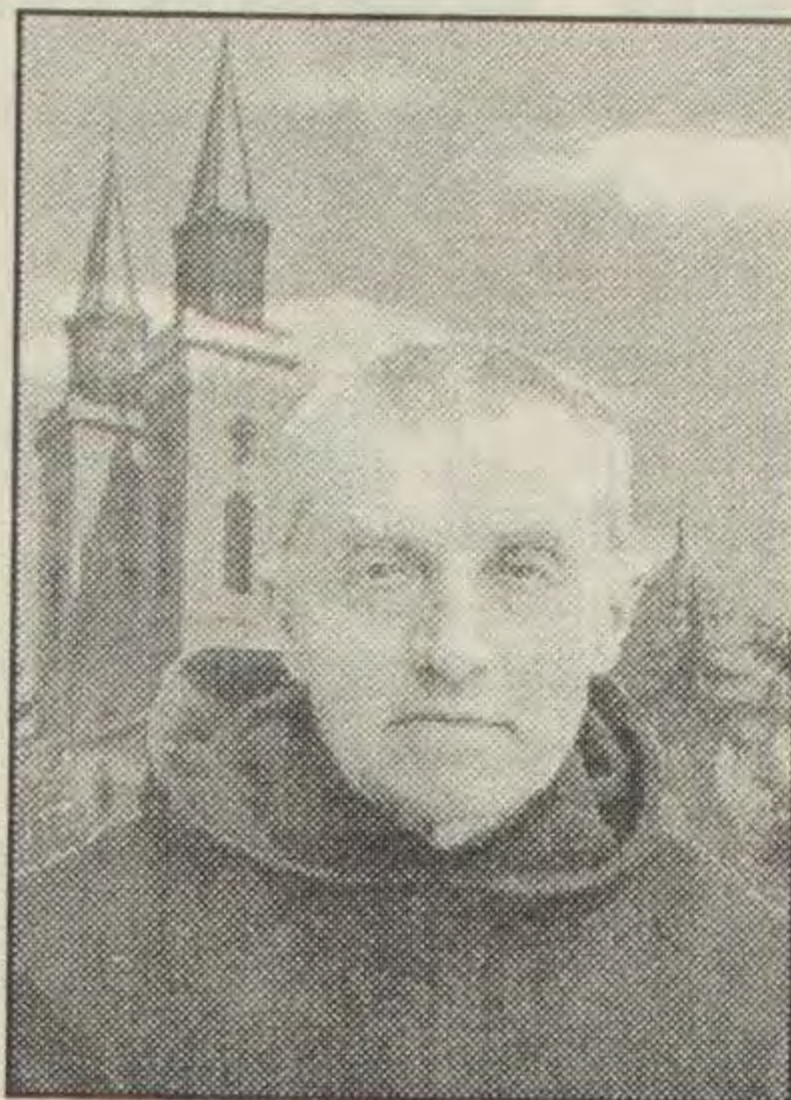

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

OKUS GORČINE I TAME NOĆI

Bogoslovne kreposti, vjera, ufanje i ljubav, da bi oslobodile dušu i dovele je u kušanje Božje blizine i sjedinjenja s njim, vode dušu kroz gorčinu duhovne noći.

Duša mora proći kroz okus gorčine i tame zbog toga što se mora osloboditi od "lažljive ljubavi", piše SB, i dodaje: "Isus nas zove u svoje krilo s gorkošću odcjepljenja", kako bi unio u naše duše "vatrenu ljubav Božju". "Lažljiva ljubav" nije ništa drugo nego sebeljublje, a da bi iz sebeljublja kršćanska duša prešla u "vatrenu ljubav Božju", mora nekako presložiti svoju osobnost, pročistiti svoje poglede, živjeti u istini vjere, postojanošću nade i žarom Božje ljubavi. Taj proces oslobađa, zato što je prijelaz iz egoističnog mentaliteta u mentalitet koji proizlazi iz vjere, ufanja i ljubavi, iako vodi dušu kroz gorčinu tame. "Prilagođavanje" u svemu "Božjoj volji", podudara se s onim što sv. Pavao naziva "svlačenje staroga čovjeka" da bi obukli "novoga čovjeka".

Ta gorčina noći ima svoje stupnjeve. Na početku sam krštenik više djeluje putevima obraćenja kako bi produhovio svoje odnose s Bogom po Isusu Kristu i snagom Duha Svetoga. Pri tome se služi održavanjem Božjih zapovijedi i snagom sakramentalnog života, molitvom, čitanjem Božje riječi, vršenjem svojih staleških dužnosti. Međutim, tim putem koji ima svoje "okuse gorčine", iako postiže izvjesnu slobodu duha u služenju Bogu, ne uspijeva se osloboditi potpuno "primjesa egoizma". Potreban je i zahvat Božji ako duša želi napredovati u kušanju Božje blizine. SB taj Božji zahvat opisuje među ostalim sljedećim zapisom: "Nož nečist nije za operaciju, zemaljsko sredstvo nije za duhovno čišćenje i liječenje. Sjedinjenje s Bogom je kao mekani vosak u koji se utiskuje Mali Isus. Duša njega gleda i uživa meda. Ali dok to ne postigne, mora podnijeti mnoge muke čišćenja. Isus najprije vodi po trnju da izbode dušu kako bi isteklo iz nje, što njegovom stanu ne dolikuje. Tvrd vosak (egoizma) smrvi, sa suzama ga omekša, putem milosti presloži i tako stan sebi pripremi. Kad je Isus u dušu utisnut (užglibljen), kako piše u originalu, čovjek je s Njim sjedinjen." Kad se duša tako poveže s Kristom: "Gleda, čuje, djeluje s Isusovim očima, ustima i rukama..." (BM 4,32)

Zaključuje SB: "Lažljiva je ljubav slatka ali joj je plod gorak: šećerom vabi ali poslije srce zgadi, dok ljubav prava je gorka ali joj je plod sladak zato nas Isus s grkošću zove sebi u krilo." (Put k Isusu, 39)

Dok nas ovako putem učenja Ivana od Križa upućuje u dublji kršćanski život, on također hrabri da se ne bojimo ići tim putem jer takav život nije: "... tamnica nego najdivniji hram u kojem stanuje Isus s Majkom Djevicom. U tom hramu skriven čovjek je od grešne groznice obranjen", i dodaje "Vrijeme kušnje je vrijeme cvjetanja..." (Razg. s Isusom, 213), "dok patimo dušu biserom kitimo" (BM 136)... "Mi se žalostimo, Isuse, što si umro ali Tvoje su rane odlikovanje. Tko pati, Tvoje odlikovanje nosi i uživa nebeskog Oca. Tvoje su rane skrivene blagajne, dragocjenosti kamene, zlatne gore, kupke zlatne. Naš je život umiranje ali ako Te slijedimo u nošenju Križa, slijedit ćemo Te i u životu uskrsnuća" (Razg. s Isusom, 214). U gorčini noći kao da nam Isus govori: "Svi bolovi to su moji noževi koji te liječe" (ondje, 63).

Važno je istaknuti kako je ovo učenje vrlo aktualno. Prije svega za razne molitvene pokrete kako bi u tom učenju otkrili objektivne temelje procesa duhovnog sazrijevanja da molitva ne bi ostala na subjektivnim temeljima.

Jednako tako u produbljanju ovog učenja mnogi kršćani, osobito mladi, mogu naći zdrava usmjerenja u otkrivanju autentičnog kršćanskog života, istinitije osmišljenje svog kršćanskog života, i odhrvati se mnogim nadomjescima i porocima, kao što je droga i seks koji su tolike mlade uništili pa čak i u očaj bacili.

Iz ovog učenja možemo si dočarati također šta bi ono moglo značiti i za ozdravljenje društva današnjice koje očito ide putevima "lažljive ljubavi", to jest putevima egoizma.

U buli kojom papa Ivan Pavao II. proglašava sv. Godinu, ističe da "Crkva navješćujući Isusa iz Nazareta, pravoga Boga i Čovjeka", otvara vidike "pobožanstvenjenja svakom ljudskom biću kako bi postao više čovjek". Hodanje putevima vjere, ufanja i ljubavi, kroz gorčinu noći, što predočuje SB, nadahnjujući se na velikom učitelju duhovnog života Ivana od Križa, upravo predlaže kako postići to "pobožanstvenjenje".

Priredio: o. Ante Stantić

Urreduje: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
POETSKI
KULIAK

JOSIP TEMUNOVIĆ rođen je 7. ožujka 1938. u Žedniku. Teologiju studira u Đakovu, a 1964. je u Subotici zaređen za svećenika. Kao svećenik djelovao je u Subotici, Novom Sadu i Somboru. Od 1990. vrši službu biskupijskog bibliotekara.

Pjesme piše od studentskih dana. Objavljivao je u kalendaru *Danica* i listu *Bačko klasje*. U pripravi za tisak mu je zbirka pjesama.

STARAC I HRAST

Poznavao sam starca
s čežnjom u srcu
i snovima
za bršljanom ljubavi
oko usamljenog hrasta.

Viđao sam stari hrast,
u sjeni njegovoj starca
s nogama upletenim
u duboko korijenje,
s velikim srcem,
širokim poput krošnje
i rukama raskriljenim
i s granama prepletenim.

I starac i hrast
imaju mnogo ljeta,
pamte duboku povijest,
zajedno ih hrani
rodne grude slast.

Pustili su duboko korijenje
u panonskom blatu,
u tavankutskom pijesku
s mnogo žilica, deblom
granama i lišćem - hrast;
istom darežljivošću i plodnošću
sijao plodove srca
i razlio po ravnici - starac -
pjesničku strast.

U suludom vremenu
genocida i herbicida,
dok je jedini ideal vlast,
nije lako biti
ni starac,
ni hrast.

Josip Temunović

ISUS KRIST - 2000 GODINA POSLIJE (I)

1. Staro i uvijek novo pitanje: Tko je Isus?

O Isusu je Kristu napisano doista nepregledno mnoštvo knjiga i članaka, i još uvijek se pišu nove knjige i novi članci, kao da se na taj način ispunja ona riječ s kraja Ivanova evanđelja koja veli: "A ima još mnogo toga što učini Isus i kad bi se sve redom popisalo, sav svijet, mislim, ne bi obuhvatio knjiga koje bi se napisale" (Iv 21,25). S druge pak strane, o njemu pišu doslovno svi: i vjernici i nevjernici, i teolozi i laici, i kršćani i nekršćani. Jednako tako treba toj činjenici pridodati drugu da su o njemu naslikane brojne slike i napravljeni nebrojeni kipovi; njegov se razapeti kip dvije tisuće godina nalazio na raskrižjima putova, na poljima i livadama, na crkvama i u kućama. Čak i u jednom jako sekulariziranom svijetu, kao što je naš, Isus iz Nazareta ne prestaje biti izvorištem novih nadanja, promišljanjem i snagom novih životnih i povijesnih promjena i izazovom novoga iskoraka u budućnost.

Zbog svega toga, htjeli mi to ili ne, javlja se uvijek iznova nezaobilazno pitanje: Tko je zapravo Isus iz Nazareta? Kako je uopće bilo moguće da čovjek, koji se kretao u uskom krugu svoga zavičaja i u sasvim ograničenom vremenu svoga djelovanja, s ograničenim brojem svojih učenika, u svijetu bez medija, postane svjetskom pojavom bez koje danas svjetska povijest ne bi bila to što jest? Mi danas stojimo pred doista zapanjujućom činjenicom da se dvije milijarde kršćana raznih kršćanskih zajednica pozivaju na Isusa Krista, a ako k tomu pridodamo da također oko milijardu muslimana priznaje Isusa kao Božjeg proroka, onda možemo računati s gotovo nevjerojatnom brojkom od tri milijarde ljudi koji se više ili manje pozivaju na Isusa.

K tomu pridolaze još neke zanimljivosti koje treba uzeti u obzir kad je riječ o pojavi Isusa iz Nazareta. I u našem vremenu, nakon dugih 2000 godina od njegova rođenja, zapravo otkad se računa ovo naše vrijeme, ponovno je pojačano zanimanje za njegovu osobu i djelo, za mogućnost njegova novoga shvaćanja i prihvaćanja kao vlastitoga životnoga puta. Na svim stranama svijeta o njemu se neumorno postavljaju pitanja i daju uvijek novi odgovori. No nisu to neobvezatna ćaskanja nego ozbiljna traganja, jer s tim pitanjima i odgovorima ljudi žive, a mnogi s njima pate i umiru. Stoga je razloga svaki trud na tom području vrijedan i potreban, jer otvara život i njegove dubinske potrebe za nova obzorja koja nisu samo ukrasnog obilježja nego duboko životnoga značenja.

2. Tko je Isus 2000 godina poslije?

Pitanje o postavljenom pitanju zacijelo nije tako novo kao što bi se na prvi pogled moglo pomisliti, jer je već davno u zaoštrenom obliku i posve neuvijeno postavljeno u evanđeljima. U stvari sam Isus postavlja pitanje o sebi: Što kažu ljudi tko sam ja, i što kažete vi, moji učenici, tko sam doista ja? (usp. Mk 8,27-

30; Mt 16,13-20; Lk 9,18-21). Pitanja se razlikuju s obzirom na ljude i učenike, ali Isus naznačuje da odgovor koji daje Petar u ime

učenika ne dolazi odozdola nego s područja Duha, od njegova Oca. Već sama ta činjenica naznačuje kako je na Isusa moguće gledati odozdola i vidjeti u njemu čovjeka rođena u Betlehemu, Nazarećanina koji je živio u Nazaretu, kojemu poznaju i oca i majku i braću - kao što to izriječno navode evanđelja - ali da to Isus ipak nadvisuje, jer se u svemu tomu ne isprpljuje (Mk 6,1-6). Ne može se a ne zamijetiti da Isus jede, plače, ljuti se, raduje, druži se, susreće i prihvaća nevoljnike. No on ne potječe iz tada

velikih gradova Rima, Atene ili Jeruzalema pa da bi već svojim podrijetlom imao uporište u širem krugu slušatelja i obožavatelja. Naprotiv, Isus je seosko dijete koje ne putuje svijetom nego se kreće relativno malim prostorom Galileje i samo povremeno ide u Jeruzalem. Gledano površno izvana, on je čovjek među drugim ljudima. Ali je li tomu tako? Otkud tako "običnom" čovjeku tolika moć djelovanja da se i nakon smrti i zaborava, u koji svaki čovjek redovito pada, 2000 godina poslije, gotovo tri milijarde ljudi poziva na njega i priznaje mu posebnu veličinu (Wirkungsgeschichte)? Kojom je moći mogao postići toliku "slavu"

koja ne prolazi, a tako moćna carstva i veliki vladari netragom nestaju? Uostalom, je li Isus samo čovjek? Čime je Isus privlačio i dan-danas privlači mnoge ljude? Što je to neobično i neprolazno u njegovu liku i nezaboravljivo u njegovu djelovanju? U jednu riječ: po čemu je Isus ono što on danas stvarno jest?

Ono što mnoge zbunjuje, osobito nakon brojnih istraživanja evanđelja u zadnja dva stoljeća, svakako je činjenica da čak i evanđelja, kao pouzdani izvori za sliku o Isusu, nemaju jedinstven pogled na Isusa. Neka od evanđelja u svojoj prikazbi njegova lika i djela naglašavaju tako više važnost njegova utjelovljenja koje nije obično ljudsko, dok druga više ističu značenje njegove smrti na križu i njegova uskrsnuća. Tako primjerice Markovo evanđelje s osobitom upornošću prikazuje Isusov put patnje, križa, smrti i uskrsnuća kao put spasenja, dok se opet u Ivanovu evanđelju Isus pojavljuje u sjaju svoje uskrsne slave, kojega patnje jedva dodiruju. Matej pak pokušava dovesti Isusa u svezu s onim što je bilo značajno u Starome zavjetu, a što bi se moglo primijeniti na Isusa, dok Luka na veličanstven način prikazuje Isusa kao prijatelja carinika i grešnika, koji svojim djelovanjem i riječju unosi u svijet na posve konkretan način dobrotu i milosrđe Boga, kojega naziva svojim ocem. Ako je tomu tako, po čemu je Isus velik i po čemu je zauzeo tako čvrsto mjesto u ljudskoj povijesti.

(nastavlja se)

Božo Lujčić, ofm

Mimijatura grčkog rukopisa iz XII. stoljeća

CRKVENOST OSTALIH SAKRAMENATA

4. BRAK KRŠĆANA, CRKVA U DOMU

"Napokon, kršćani u braku pomažu se međusobno u bračnom životu i težnji za svetošću i u svetom prihvaćanju i odgajanju djece, i to snagom sakramenta ženidbe po kojem označuju i dobivaju udio na misteriju jedinstva i plodne ljubavi između Krista i Crkve (usp. Ef 5,32). Stoga kršćanski bračni drugovi imaju u svom životnom stanju i redu posebnu zadaću u Božjem narodu (usp. 1 Kor 7,7). Iz tog braka nastaje obitelj, u kojoj se rađaju novi građani te Božji narod čine trajnim kroz stoljeća. Obitelj je kao Crkva u domu pa u njoj roditelji treba da riječju i primjerom svojoj djeci budu prvi vjesnici vjere te da im pomažu da odaberu zvanje koje je kome prikladno, osobito sveto zvanje" (LG br. 11,2).

Ovaj koncilski tekst ističe kršćanski brak s posebnom zadaćom u okviru zajednice Božjega naroda. Sv. Pavao u poslanici Korinćanima ističe različite karizme ili darove koje je Gospodin podijelio svojim vjernicima. Tako su neki vjernici pozvani na Bogu posvećeno djevičanstvo, a drugi pak na brak u jednoj te istoj zajednici vjernika. Pavao oženjenima savjetuje da ustraju u svom braku svjesni međusobnih obveza i prava. One koji se opredjeljuju za bezženstvo radi kraljevstva nebeskoga, Pavao potiče da budu kao i on. Pavao nikome ne naređuje bračni ili bezbračni život u Crkvi, jer "svatko ima svoj dar od Boga, ovaj ovako, onaj onako" (1 Kor 7,7).

U gore navedenom koncilskom tekstu valja nam uočiti dostojanstvo crkvenosti braka i obitelji u tri točke:

a) sakramentalni brak, slika i znak ljubavi između Krista i Crkve

b) međusobna pomoć u bračnom i kršćanskom životu

c) obitelj kao Crkva u domu

a) U okviru pouke o obiteljskim i društvenim odnosima, sv. Pavao u Ef 5,21-33 postavlja primjer odnosa između Krista i Crkve. Kršćani treba da budu podložni jedni drugima u Kristovu strahu. Krist se za Crkvu predao i neprestano čisti i posvećuje Crkvu naviještanjem riječi i krštenjem. Tako treba da se katolički muževi i očevi požrtvovno brinu za žene i za obitelj. Kao što Crkva ovisi o Kristu i nastoji mu biti vjerna zaručnica, putujući prema onostranoj gozbi, tako i žene treba da budu vjerne svojim muževima. Osnovno je za međuodnose u braku i obitelji kršćana "biti u Kristu". Kršćani u braku označuju misterij jedinstva između Krista i Crkve i u tom misteriju dobivaju svoj udio. To je dar sakramentalnog braka, ali i zadatak: "Napokon sami supruzi, stvoreni na sliku živoga Boga i stavljeni u isti red osoba, neka budu jednog srca, jedne misli i u uzajamnoj svetosti ujedinjeni da, slijedeći Krista, počelo života, postanu po radostima i žrtvama svoga zvanja, po svojoj vjernoj ljubavi, svjedoci onog misterija ljubavi što ga je Gospodin svojom smrću i uskrsnućem objavio svijetu" (GS 52,7). Što su kršćanski bračni drugovi međusobno vjerniji i puniji ljubavi, to više očituju i ostvaruju Kristovu ljubav prema Crkvi.

b) Crkvenost braka i obitelji vjernici ostvaruju međusobnim pomaganjem u pravima i dužnostima kao i u zajedničkom

napredovanju u svetosti. Krist je prisutan u braku kršćana ne samo na početku ili za vrijeme obreda sklapanja bračnog saveza, nego i dalje kroz cijeli život, te im omogućuje da rastu u osobnom savršenstvu i posvećenju, te tako proslavljaju Boga što je zadaća cijele Crkve. Bračni drugovi su jedno drugome svjedoci vjere i Božje ljubavi. U svom bračnom i obiteljskom životu oni mogu neprestano napredovati u svetosti, kao što to mogu i moraju svi pripadnici Crkve.

c) Kršćanski brak, Crkva u domu. U kršćanskom braku rađaju se novi građani Crkve i svijeta, a roditelji postaju prvi svjedoci i vjesnici vjere svojoj djeci. Prihvaćanjem i odgajanjem te prenošenjem na njih svoje kršćanske životne orijentacije, vjernici u braku čine Božji narod trajnim kroz vjekove. Kršćanska je obitelj "odlična škola apostolata laika, gdje kršćanska vjera prožimlje sav način života i svaki dan ga sve više preobražava" (LG 35,3). Svjedočka vjera roditelja utječe na djecu snažnije od svećenikova katehiziranja.

Roditelji su dužni pomagati svoju djecu u izboru životnog zvanja ili poziva, koje im odgovara. Ako ih privlači svećeničko ili redovničko zvanje, roditelji im moraju pomoći da to ostvare. Treba shvatiti da roditelji ne odlučuju, nego pomažu svojoj djeci izabrati zvanje i stvoriti "takav obiteljski ambijent, prožet ljubavlju i odanošću prema Bogu i ljudima, koji će pogodovati punom osobnom i društvenom razvoju djece" (GE 3,1). U mnogim obiteljima nije rijetko da roditelji nameću djeci zvanje koje oni ne vole, nameću im svoje recepte za sretniju budućnost i odvrćaju ih od duhovnog zvanja. U takvim slučajevima trebamo pitati sami sebe, činimo li mi pravu uslugu svojoj djeci? Kršćanski će roditelji moliti za svoju djecu, upućivati ih na razna životna zvanja, ali uvijek ostaviti prostora slobodi duha u izboru vlastitog životnog poziva.

"Obdareni tako brojnim i uspješnim sredstvima spase-nja, svi su Kristovi vjernici - svakog položaja i staleža - pozvani od Gospodina na svetu savršenost kakvom je savršen sam Otac, svaki na svom životnom putu" (LG 11,3).

Svi su pozvani na svetost u Crkvi. Tako završava kratki poziv 11. broja saborske konstitucije "Svjetlo naroda". Po svetosti svakog pojedinog kršćanskog vjernika ostvaruje se opće svećeništvo svih krštenika. Sakramenti su brojna i uspješna sredstva za ostvarivanje općeg svećeništva, a krepostan život valja neprestano stjecati.

Kršćani trebaju težiti za savršenosti kojom je savršen Otac nebeski, kako to Isus ističe u Mt 5,43-48. Tu Isus osobito ističe zapovijed opraštanja i ljubavi prema neprijateljima, kako to čini Otac, da sunce izlazi nad dobrima i zlima. Kršćani su pozvani raditi i biti savršeni kao što je savršen Otac nebeski. Savršenost i svetost nije privilegij samo svećenika, redovnika i redovnica. Svaki vjernik, svakog staleža i položaja dužan je težiti za kršćanskom savršenosti. Ta težnja oko kršćanske savršenosti nije nešto nedohvatljivo i neostvarivo. Ona se postiže svakodnevnim redovitim životom i poslovima koje obavljamo, pomognuti milošću koja nam se daje i suradnjom s milošću. Kršćani ne žive u nekim od svijeta odvojenim mjestima. Kršćanin živi u svijetu, ali nije od svijeta.

Mato Miloš, OCD

PAPINA PROPOVIJED
NA OTVORENJU
SVJETSKOG DANA MLADIH 15. 8. 2000.

SLAVITI JUBILEJ - SLAVITI I SUSRESTI ISUSA KRISTA

Dragi prijatelji, koji ste putovali tolike milje mnogim putevima da biste došli u Rim, na grobove Apostola, dopustite mi započeti postavljajući vam pitanje: što ste ovdje došli pronaći? Došli ste proslaviti svoj Jubilej: Jubilej mlade Crkve. Vaše putovanje nije bilo kakvo putovanje: ako ste se uputili na hodočašće, niste to učinili samo zbog rekreacije ili zanimanja za kulturu. Pa zato dopustite da vas ponovno pitam: što ste došli tražiti? Ili radije, koga ste ovamo došli naći?

Na to može postojati samo jedan odgovor: došli ste tražiti Isusa Krista! Ali Isus Krist je prvi krenuo tražiti vas. Slaviti Jubilej ne može imati nikakvog drugog smisla nego što je slaviti i susresti Isusa Krista, Riječ koja je postala tijelom i nastanila se među nama.

Proslov Evanđelja po svetom Ivanu, koje smo upravo čuli, na neki način je Isusova "posjetnica". Ove riječi nas pozivaju fiksirati svoje oči na misterij koji on jest. Ove riječi sadrže posebnu poruku za vas, dragi mladi: "U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga - i Riječ bijaše Bog. Ona u početku bijaše kod Boga" (Iv 1,1-2).

Pokazujući nam Riječ koja je jedno u bivstvovanju s Ocem, vječnu Riječ proizišlu kao Bog od Boga i svjetlo od svjetla, Evanđelist nas vodi u samo srce božanskog života, ali također i u izvorište svijeta. Ova Riječ je u stvari početak svega stvorenja: "Sve je po njoj postalo i ništa što postoji nije bez nje postalo" (Iv 1,3). Sav stvoreni svijet, prije nego je postao, bio je u Božjoj misli i Bog ga je želio u vječnom planu ljubavi. Stoga, ako gledamo svijet u dubini, dopuštajući si da se divimo mudrosti i ljepoti koju je Bog izlio na nj, možemo u njemu vidjeti odraz Riječi, s koje nam biblijsko otkrivanje skida veo u liku Isusa iz Nazareta. U nekom smislu, stvorenje je prvo "otkrivanje" njega.

Proslov nastavlja ovim riječima: "U njoj bijaše Život i Život bijaše svjetlo ljudima. I svjetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze" (Iv 1,4-5). Za Evanđelistu, svjetlo je život, a smrt, neprijatelj života, jest tama. Po Riječi se na zemlji pojavio sav život, i u Riječi ovaj život ima svoje savršeno ispunjenje.

Identificirajući svjetlo i život, Ivan misli na život koji nije samo biološki život tijela nego život koji dolazi od dijeljenja života sa samim životom Kristovim. Evanđelist kaže: "Svjetlo istinito, koje rasvjetljuje svakoga čovjeka, dođe na ovaj svijet" (Iv 1,9). Ovo prosvjetljenje dano je čovječanstvu u betlehemskoj noći, kad se vječna Riječ Očeva utjelovila u krilu Djevice Marije, postala čovjekom i bila rođena na svijet. Od tog vremena nadalje, svaka osoba koja vjerom sudjeluje u misteriju toga događaja doživljava u nekoj mjeri to prosvjetljenje.

Sam Krist, objavljujući da je on svjetlo svijeta, rekao je jednog dana: "Dok imate svjetlo, vjerujte u svjetlo, da budete sinovi svjetla!"

I mi smo uspjeli fotografirati Svetog Oca - foto I. Sivić

(Iv 12,36). Ovo je poziv koji Kristovi sljedbenici prenose jedan drugome s generacije na generaciju, pokušavajući mu odgovoriti u svakodnevnom životu. Pozivajući se na ovaj poziv, sveti Pavao piše: "Živite kao djeca svjetla; plod se svjetla, naime, sastoji u svakoj vrsti dobrote, pravednosti i istine!" (Ef 5,8-9).

Srce Ivanova Proslova je objava da je "Riječ tijelom postala i prebivala među nama" (1,14). Malo prije ovoga, Evanđelist je navijestio: "K svojim dođe, ali ga njegovi ne primiše. A svima koji ga primiše dade vlast da postanu djeca Božja" (Iv 1,10-12). Dragi prijatelji, jeste li vi među onima koji su prihvatili Krista? Vaša nazočnost ovdje već je odgovor na to pitanje. Došli ste u Rim na ovu jubilarnu dvijetisućitu godišnjicu Kristova rođenja da bi otvorili svoja srca snazi života koja je u njemu. Došli ste ovamo da bi ponovno otkrili istinu o stvorenju i ponovno stekli osjećaj divljenja ljepoti i bogatstvu stvorenog svijeta. Došli ste da bi u sebi obnovili svijest o dostojanstvu čovjeka, stvorenog na sliku i priliku Božju.

"I mi smo promatrali slavu njegovu, slavu koju ima kao Jedino-rođenac od Oca - pun milosti i

istine" (Iv 1,14). Jedan suvremeni filozof naglašava važnost smrti u ljudskom životu, sve do toga da opisuje čovjeka kao "stvorenog za smrt". Evanđelje, nasuprot, jasno govori da je čovjek stvoren za život. Svaku osobu Bog poziva sudjelovati u božanskom životu. Čovjek je pozvan na slavu.

Ovi dani, koje ćete provesti zajedno u Rimu na Svjetskom danu mladih, trebali bi pomoći svakome od vas vidjeti jasnije slavu koja pripada Sinu Božjem, a na koju nas u njemu poziva Otac. Da bi se ovo dogodilo, vaša vjera u Krista mora rasti i biti ojačana.

Želim biti svjedokom ove vjere ovdje pred svima vama, mladi prijatelji, na grobu Apostola Petra, koga je Gospodin želio da naslijedim kao Rimski Biskup. Polazeći od sebe, danas vam želim reći da ja čvrsto vjerujem u Isusa Krista našega Gospodina. Da, ja vjerujem, i kao svoje uzimam riječi Apostola Pavla: "Život koji sada provodim u tijelu, provodim u vjeri u Sina Božjega, koji mi je iskazao ljubav i samoga sebe za mene predao" (Gal 2,20).

Sjećam se kako sam kao dijete, u svojoj obitelji, naučio moliti i vjerovati Bogu. Sjećam se života u župi koju sam pohađao, nazvanoj po svetom Stanislavu Kostki, u Debniki u Krakowu. Vodili su je oci salezijanci, od kojih sam primio osnove kršćanskog života. Ne mogu zaboraviti iskustvo rata i godine rada u tvornici. Moj svećeni-

MLADI NA PRAGU TREĆEG TISUĆLJEĆA

Kada se govori o pastoralnom poslanju Crkve, onda je posve jasno da je ona otvorena prema svakom čovjeku pojedincu i prema svakoj grupi ljudi. Međutim, kako postoje različite životne dobi, potreban je i različiti pristup pastoralu. Ivan Pavao II. je cijeloga svog pontifikata upozoravao na vlastitosti pastoralna pojedine životne dobi.

Ivan Pavao II. je u nedavnom susretu mladih, do sada najvećem u povijesti, očitovao važnost pastoralna mladih i pokazao koji način pastoralna odgovara mladima. Papa je jasan, principijelan ali pun ljubavi i razumijevanja. Pastoral mladih, dakle, po ovom Papinom "receptu" svjedoči da se mladima mora pristupiti iskreno, beskompromisno i s ljubavlju.

Nakon Dana mladih, na provokativni upit novinara zašto Papa nije govorio o nekim "moralnim pitanjima", lijepo je odgovorio bečki nadbiskup kardinal Schönborn. On je jednostavno rekao: "Papa je govorio o osobi Isusa Krista, iskreno i s ljubavlju, i ako mladi prihvate Isusa, tada su sva ostala pitanja izlišna, jer tko Krista prihvaća taj slijedi njegov nauk u svemu. To je Papin pastoral mladih."

Stoga u rubrici JUBILEJ SE DOGAĐA donosimo u cijelosti Papinu propovijed na otvorenju Jubileja mladih kao i njegovu molitvu za mlade jer je XV. Svjetski dan mladih doista bio najveći događaj Velikog jubileja 2000.

A. K.

čki poziv potpuno je sazrio za vrijeme Drugog svjetskog rata, za vrijeme okupacije Poljske. Tragedija rata davala je posebnu boju postupnom sazrijevanju mog životnog poziva. Nikad kao u tim uvjetima nisam jasnije opažao svjetlo koje je svijetlilo u meni: Gospodin je želio da budem svećenik! Sjećam se s ganućem tog trenutka u svom životu kada sam, u jutro 1. studenog 1946. bio zaređen za svećenika.

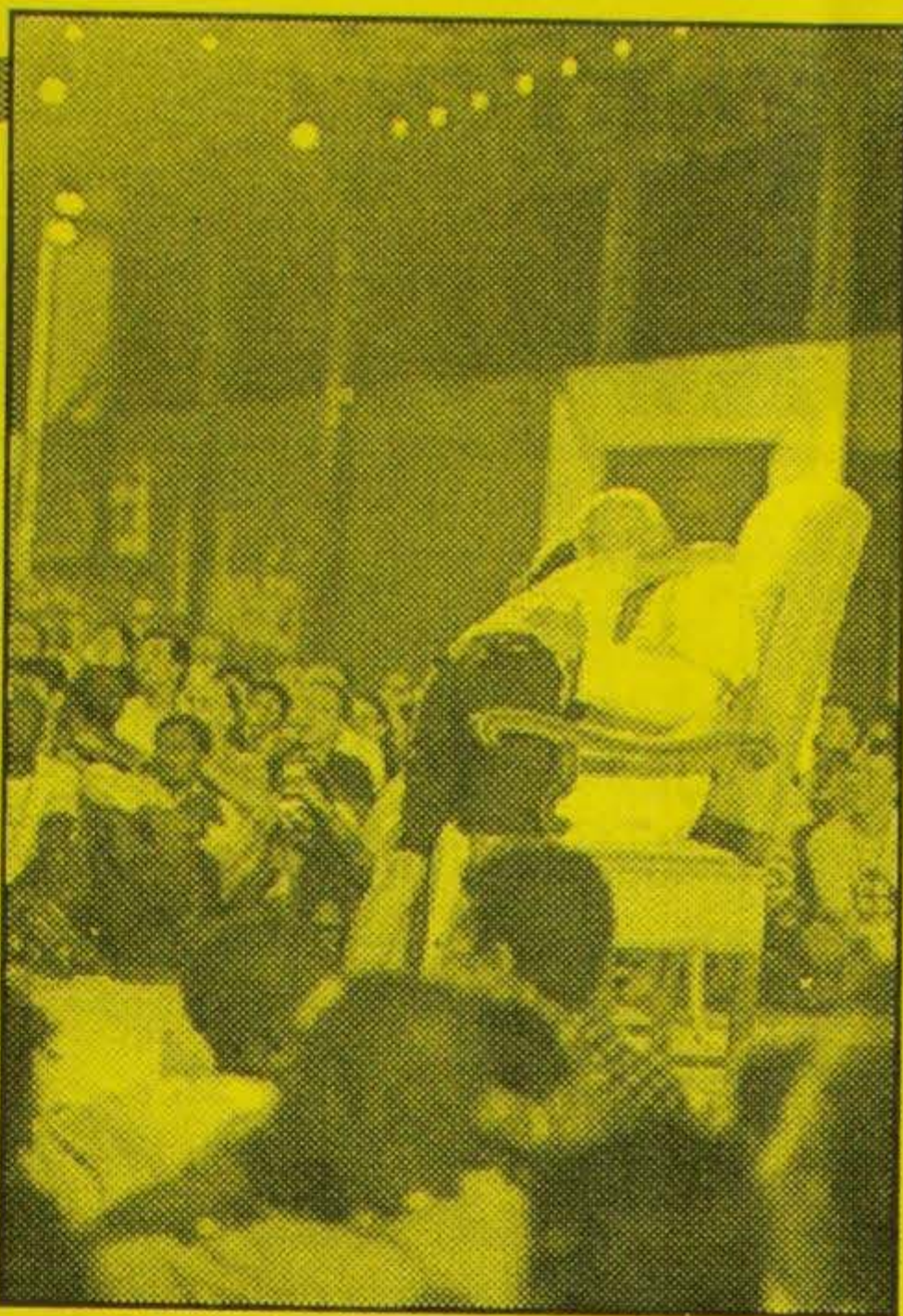
Moj Credo nastavlja se u mom sadašnjem služenju Crkvi. 16. listopada 1978, nakon mog izbora na Petrovu Stolicu, kad su me upitali: "Prihvataš li?", odgovorio sam: "Poslušao vjeri u Krista, moga Gospodina i vjerujući u Majku Kristovu i Majku Crkve, bez obzira na sve teškoće, prihvaćam" (Redemptor Hominis, 2). Od tada pa nadalje, pokušavam izvršavati svoje poslanje, crpeći svjetlo i snagu svakoga dana iz vjere koja me veže uz Krista.

Ali moja vjera, kao i Petrova i kao vjera svakog od vas, nije samo moje djelo, moja privrženost istini Krista i Crkve. Ona je bitno i primarno djelo Duha Svetoga, dar njegove milosti. Gospodin mi daje svoga Duha kao što ga daje i vama, da nam pomogne reći: "Vjerujem", da bi zatim preko nas svjedočio o njemu u svakom kutku zemlje.

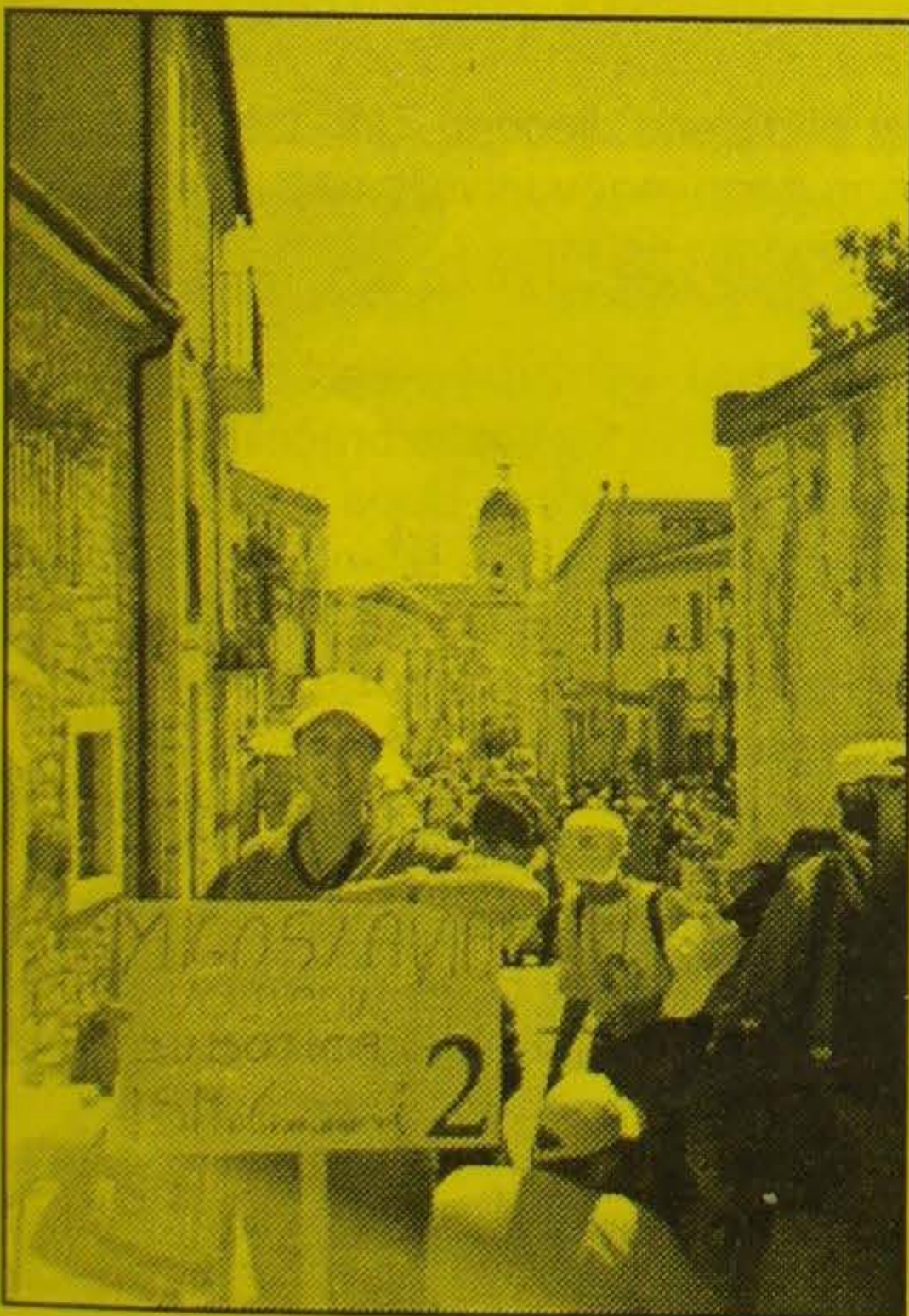
Dragi prijatelji, zašto vam želim ponuditi ovo osobno svjedočanstvo na početku vašeg Jubileja? Činim to da bih razjasnio da je putovanje u vjeri sastavni dio svega što se događa u našim životima. Bog je na djelu u konkretnim i osobnim situacijama svakog od nas: kroz njih se, ponekad na istinski tajanstvene načine, Riječ "postala tijelom", koja je došla živjeti među nama, očituje prisutnom među nama.

Dragi mladi, ne dopustite da vrijeme koje vam je Gospodin dao prođe kao da se sve slučajno dogodilo. Sveti Ivan nam je rekao da je sve stvoreno u Kristu. Zato, vjerujte nepokolebljivo u njega. On upravlja povijest pojedinaца kao i povijest čovječanstva. Zsigurno Krist poštuje našu slobodu, ali u svim sretnim ili gorkim trenucima života on nikada ne prestaje tražiti da vjerujemo u njega, u njegovu riječ, u realnost Crkve, u vječni život!

Ne mislite nikada da ste mu nepoznati, kao da ste samo jedan broj u anonimnoj gomili. Svaki od vas je dragocjen Kristu, svakog od vas on osobno poznaje, nježno vas ljubi, čak i kad toga niste svjesni.

Ovakvi prizori nisu bili rijetki

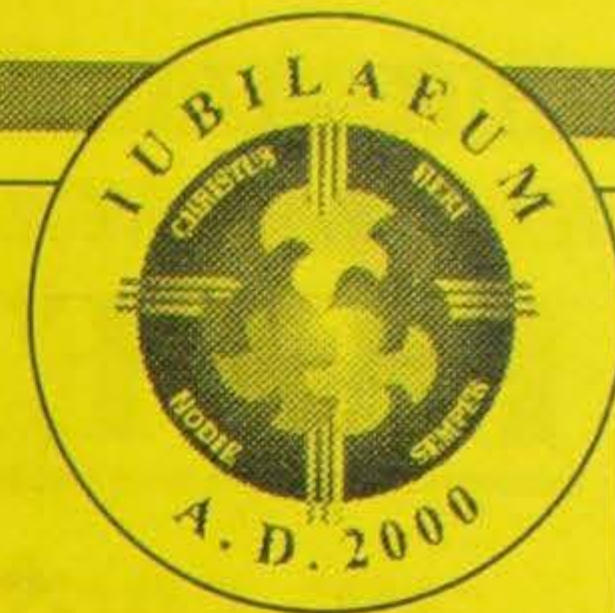

Subotičani su i ovako pokazali svoju prisutnost

Dragi prijatelji, koji ste okrenuti k trećem mileniju s gorljivošću svoje mladosti, dajte svoju punu pažnju mogućnosti koju vam daje Svjetski dan mladih u ovoj Rimskoj Crkvi, koja je danas više nego ikada vaša Crkva. Dopustite da vas oblikuje Duh Sveti. Provodite vrijeme u molitvi, dopuštajući Duhu da govori vašim srcima. Moliti znači dati nešto od svog vremena Kristu, povjeriti se njemu, slušati u tišini njegovu riječ, dati joj da odjekuje u vašim srcima.

Tretirajte ove dane kao divan tjedan duhovnih vježbi; tražite razdoblja tišine, molitve i sabranosti. Molite Duha Svetog da prosvijetli vaše pameti, molite ga za dar žive vjere koja će uvijek davati smisao vašim životima, pridružujući ih Kristu, Riječi koja je tijelom postala.

Neka vas Blažena Djevica Marija, koja je rodila Krista po Duhu Svetom, Marija Salus Populi Romani i Majka svih naroda, i Sveti Petar i Pavao, i svi drugi Sveci i Mučenici ove Crkve i svih Crkava kojima pripadate, podržavaju na vašem putu.

PAPINA MOLITVA ZA MLADUŽ

Sveti Otac:

Isus Krist, Riječ Božja, koji vas je sazvaao sa svakog kontinenta, i poziva vas na obraćenje, neka vodi vaše korake, rasvjetljuje vaše pameti i učini čistima vaša srca da biste bili radosni navjestitelji Evanđelja.

Pilar: Sveti Oče, došli smo na grobove Apostola da primimo ponovno iz ruke Crkve Isusovo Evanđelje.

Nico: Došli smo da primimo od Vas, kao Petrova nasljednika, potvrdu naše vjere.

Ada: Vaša riječ i Vaše svjedočenje bilo je za nas u ovim godinama siguran vodič.

Ettore: Sveti Oče, molimo da primimo od Vas kao Petrova nasljednika učvršćenje u našoj vjeri, ohrabrenje u vjernosti i svjedočenju, poticaj da se još više zauzmemo za siromahe.

Antonio: Na obali Tiberijadskog jezera ukazao se Uskrsli Isus svojim učenicima i jeo je s njima. Kad je završio s jelom, Isus reče Šimunu Petru: "Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim." Kaže mu Isus: "Pasi jaganjce moje!" (Iv 21,15-16)

Sveti Otac:

Gospodine Isuse, kao apostolu Petru, Ti si mi povjerio stado. Ovi Tvoji mladi prijatelji išli su tragom apostola i svjedoka vjere da bi crpli na izvorima spasenja vjernost i hrabrost da prikažu u Tvoje ime vlastiti život kako bi ovaj svijet bio učinjen novim. Ti si stijena i nada za njihovu budućnost. Molim Te za svakoga od njih da u ovim danima nauče izražavati sa radošću svoju vjeru u Tebe, i da se ne boje odgovarati svojim životom: "Evo me, Gospodine, pošalji mene."

Svi sa zborom odgovaraju: Amen.

Antonio: Isus ponovno reče Šimunu Petru: "Šimune Ivanov, ljubiš li me?" Odgovori mu: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim." Kaže mu Isus: "Pasi ovce moje." (Iv 21,16)

Sveti Otac:

Gospodine Isuse, molim Te za ove mlade koje si mi povjerio: oni su prihvatili da prođu kroz Tebe, Vrata koja vode u Kraljevstvo Božje, Vrata života, Vrata mira. Učini da se nitko ne osjeća isključen iz zagrljaja milosrđa Očeva, da slave s radošću susret s Ljubavlju na banketu Riječi i Kruha života, da se ne obeshrabre pred teškoćama, i da se uzajamno potpomažu u prijateljstvu.

Svi pjevaju Amen.

Antonio: Isus reče po treći put Šimunu Petru: "Šimune, sine Ivanov, ljubiš li me?" Reče mu: "Gospodine, ti znaš sve, ti znaš da te ljubim." Odgovori mu Isus: "Pasi ovce moje." (Iv 21,17)

Sveti Otac:

Gospodine Isuse, koji si me postavio pastirom svoga stada, pozvao si ove Tvoje sinove sa svake strane zemlje da bi očitivali uvijek mlado lice Tvoje Crkve. Učini da se osjećaju suodgovornima za život i svetost Crkve, graditeljima novoga svijeta s Tobom, zaglavnim kamenom ove duhovne zgrade koja je znak Tvoje nazočnosti u svijetu. Oni se ne boje da budu sveti u trećem tisućljeću, boje se osrednjosti, ali bez Tebe ne mogu učiniti ništa. Molim Te: hodaj s njima, podržavaj ih u njihovim naporima, rasvijetli njihove oči i zagrij njihova srca da bi se mogli radovati u Tvoj nazočnosti. Amen.

DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

"NE SAGRIJEŠI BLUDNO!"

Ova Božja zapovijed u novije vrijeme sve manje dobiva na značenju. Dobro ju je stoga temeljito proučiti kako bismo dobili cjelovitu sliku o Božjoj odredbi koja nam je u njoj darovana. Suvremeni čovjek sve više gubi osjećaj grešnosti na području spolnosti. Zato će vjerujem svima nama pomoći cjelovito promatranje sadržaja šeste Božje zapovijedi. Tako ćemo sami biti utvrđeni u kršćanskom nauku, a i drugima ćemo moći pomoći u traženju ispravnog rješenja njihovih problema.

"Muško i žensko stvori ih..."

Bog je ljubav i u sebi živi tajnu osobnog zajedništva i ljubavi. Kada je Bog stvarao narav muškarca i žene stvorio ih je na svoju sliku i u njihovu narav upisao je poziv i sposobnost na zajedništvo u ljubavi. Muškarca i ženu, kada je Bog stvorio, nazvao ih je ČOVJEK.

Spolnost prožima sve dimenzije ljudske osobe. Spolnost je u prvom redu usmjerena na sposobnost voljenja i na sklapanje zajedništva s drugima. Svaka osoba treba upoznati i prihvatiti svoj spolni identitet. Između osoba postoje fizičke i duhovne razlike koje se međusobno nadopunjuju te su po sebi usmjerene prema dobrima braka. Sklad bračne zajednice sigurno ovisi i o tome koliko se supruzi međusobno nadopunjuju i podupiru u svojim potrebama. Stvorivši čovjeka kao muškarca i ženu Bog daje svakom ljudskom biću osobno dostojanstvo. "Sjedinjenje muža i žene u braku jest jedan način nasljedovanja, u tijelu, Stvoriteljeve plemenitosti i plodnosti... Iz tog sjedinjenja potječu sva pokoljenja čovječanstva."

Isus je došao obnoviti ono što je kroz ljudsku povijest bilo narušeno. Zato je podsjetio na Božju zapovijed: "Što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja!"

Poziv na čistoću

"Čistoća izražava ostvarenu integraciju spolnosti u osobi i time nutarnje čovjekovo jedinstvo u njegovu tjelesnom i duhovnom biću." Čistoća traži gospodstvo nad sobom, a to je preduvjet za istinsku ljudsku slobodu. Čovjek može zapovijedati svojim strastima i tako uživati duboki duševni mir ili može dopustiti da strasti njime gospodare i tako postaje duboko nesretan. Čovjek ne smije dopustiti da bude vođen sljepoćom strasti, nego treba sam birati ono što je za njegovo dobro. Naš razum treba biti gospodar strastima i težnjama ljudske osjećajnosti. Gospodariti sobom može samo ona osoba koja je ustrajno i dugo radila na izgradnji svog identiteta. Ovo je trajan posao koji traži puno odricanja i žrtve ali u konačnici daje osobi obilatu radost i mir. Čistoća je plod ljudskog pozitivnog napora, ali ona je ujedno i milost Božja. Onaj tko živi čisto postaje dar za drugoga. Ujedno takva osoba znak je Božje vjernosti i nježnosti. "Krepost čistoće razvija se u prijateljstvu... Čistoća se pokazuje naročito u prijateljstvu prema bližnjemu. Kad se gaji između osoba istog i različitog spola, predstavlja veliko dobro za sve. Ona vodi duhovnom zajedništvu."

Svaki kršćanin je pozvan na čistoću jer se on "zaodjenuo u Krista" koji je uzor svake čistoće. Oženjene osobe pozvane su da žive bračnu čistoću, a ostali su pozvani da žive u uzdržljivosti. Zaručnici se trebaju vježbati u uzdržljivosti i trebaju za bračno vrijeme odložiti očitovanje nježnosti vlastito supružničkoj ljubavi. Ako zaručnici već prije braka žive bračnim životom, onda se bračni život ni u čemu ne razlikuje od zaručničkog.

"Bludnost je neuredna želja ili razuzdana naslada spolnog užitka." Spolna radnja ako se izdvoji od svoje svrhovitosti rađanja i sjedinjenja ona je moralno neuredna ili griješna. Samozadovoljenje je teški grijeh jer se protivi samoj prirodi spolnosti koja je usmjerena darivanju, a ne sebičnom naslađivanju. Blud je tjelesno sjedinjenje slobodnog muškarca i slobodne žene izvan braka. On se smatra teškim grijehom jer se protivi dostojanstvu ljudske osobe i ljudske spolnosti koja je prirodno usmjerena na dobro supružnika i rađanje i odgoj djece.

Pornografija teško vrijeđa dostojanstvo spolnog čina kojega izobličuje te ponižava sudionike, prodavače i promatrače. Građanske vlasti su dužne spriječiti proizvodnju i širenje pornografskih proizvoda.

Prostitucija je vrijeđanje dostojstva osobe koje se svodi samo na spolni užitak. Ona najviše vrijeđa dostojanstvo same žene koja se odaje tom "poslu".

Silovanje je nasilno narušavanje spolne intimnosti tuđe spolnosti. Ono teško vrijeđa dostojanstvo osobe te ujedno narušava slobodu, fizičku i moralnu cjelovitost osobe.

Homoseksualni čini su u sebi uvijek neuredni i protive se naravnom zakonu. Oni su zatvoreni daru života i ni u kojem slučaju ne smiju biti odobreni. Psihički je teško protumačiti nastanak homoseksualnosti, ali osobe koje su tome sklone moraju biti prihvaćene te im je potrebno pomoći da se vježbaju u kreposnom načinu provođenja života.

Bračna ljubav

"Spolnost je usmjerena k bračnoj ljubavi muškarca i žene. U braku intimna tjelesnost supružnika postaje znak i zalag duhovnog zajedništva. Između krštenika ženidbene veze su posvećene sakramentom." Muž i žena se u bračnom činu do kraja daruju jedno drugome i on je znak savršene ljubavi njih dvoje.

"Sjedinjenjem supružnika ostvaruje se dvostruki cilj ženidbe: dobro samih supružnika i prenošenje života." Muž i žena se neopozivo daruju jedno drugome i njih dvoje postaju jedno tijelo. Muž i žena obećavaju jedno drugome vjernost do kraja života. Obdržavanje zadanih obećanja nije uvijek lako, zato kršćanske supružnike u toj zadaći podupire snaga Božje milosti.

Bračna ljubav je plodna. Dijete niče iz samog darivanja supružnika i Crkva uči da svaki bračni čin treba uvijek ostati otvoren za prenošenje dara života. Zato se supružnici trebaju odgovorno koristiti "regulacijom poroda". U "reguliranju poroda" supružnici se imaju pravo koristiti prirodnim metodama periodičnog uzdržavanja te metodama na temelju samopromatranja i primjene neplodnih razdoblja. Ove metode poštuju tijelo supružnika i pomažu odgoj za autentičnu slobodu.

Postoje obitelji koje nisu obdarene djecom. Zato takve supružnike treba poticati da ne klonu nego mogu usvojiti napuštenu djecu ili se na drugi način posvetiti dobrim djelima.

Grijesi protiv dostojanstva ženidbe

Preljub je bračna nevjera. Onaj tko se vezao bračnim savezom uz neku osobu taj savez teško narušava ako stupa u spolni čin sa bilo kojom drugom osobom. Preljub je teško vrijeđanje dostojanstva druge osobe s kojom se živi u braku i ujedno je vrijeđanje djece koja trebaju uzajamnu vezu roditelja. Rastava je sa Božje strane zabranjena. Međutim, odvajanje supružnika sa zadržavanjem ženidbenog veza može biti zakonito u određenim slučajevima kada se za to ispune uvjeti koje predviđa Kanonsko pravo.

Katolička Crkva ne dopušta mnogoženstvo jer je ono protivno moralnom zakonu. Nemoguće je muškarcu prijanjati čistom ljubavlju uz više žena. Bog je odredio da u braku žive jedan muškarac i jedna žena. Rodoskvrnuće je teški grijeh jer on kvari odnose unutar same obitelji. U ovaj grijeh možemo ubrojiti i zloporabu djece od starijih kojima su mladi ili djeca povjereni na čuvanje i odgajanje.

Slobodna veza također spada među grijehe koji vrijeđaju bračnu ljubav. Spolni čin mora imati mjesta isključivo u braku. "Tjelesno jedinstvo moralno je zakonito samo onda kad se između muškarca i žene uspostavi neopoziva zajednica života. Ljudska ljubav ne podnosi 'pokusa'. Ona zahtijeva potpun i definitivan međusobni dar osoba."

Prema Katekizmu Katoličke Crkve (br. 2331-2400)

Priredio: Franjo Ivanković

KATEKIZAM
KATOLIČKE
CRKVE

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Uređuju: Markan Lopar i Vladimir Sedlak

POČETAK U ZNAKU MAJKE MARIJE

Vijesti

U sklopu hodočašća mladih na 15. svjetski dan mladih 8. je kolovoza u Rim otišlo i nekoliko sjemeništara. Oni su zajedno s mladima iz cijeloga svijeta sudjelovali u programu proslave Velikog jubileja i na misi koju je predvodio Papa.

Hodočašća po našim marijanskim svetištima se polako privode kraju. Na ovogodišnjoj proslavi bunaričkog proštenja bili su nazočni i visoko cijenjeni gosti vrhbosanski nadbiskup i metropolita **Vinko kardinal Puljić** i zrenjaninski biskup **Huzsvár László**. Stoga su se svi subotički sjemeništarc i bogoslovi aktivno uključili u bogoslužja u okviru proštenja.

Nova školska godina u "Paulinumu" započet će 11. rujna. Dan ranije bit će okupljanje i ulazak u sjemenište. Novu školsku godinu započet ćemo zajedničkom molitvom i sv. misom.

Početak pod Marijinom zagovorom

Prošle su ljetne ferije. Za nama ostaju svi oni lijepi događaji koje smo doživjeli, kroz ovogodišnje ferije, te polako se pripremajući, iščekujemo ulazak u sjemenište i početak nove školske godine. Kako su sada u toku proslave proštenja po našim marijanskim svetištima, koristimo priliku da svoj početak stavimo pod njezin moćni zagovor i zaštitu. S ovom nakanom smo sudjelovali i na proslavi ovogodišnjeg bunaričkog proštenja. Kroz dva dana molili smo se da nas naša nebeska Majka brižno štiti i čuva kako bismo išli pravim putem, te ustrajali u svom pozivu. Ojačani kroz svetu ispovijed i euharistiju, te potaknuti propovjedu uzoritoga kardinala Vinka Puljića nastavljamo svoj put ka oltaru Gospodnjem.

Vladimir S.

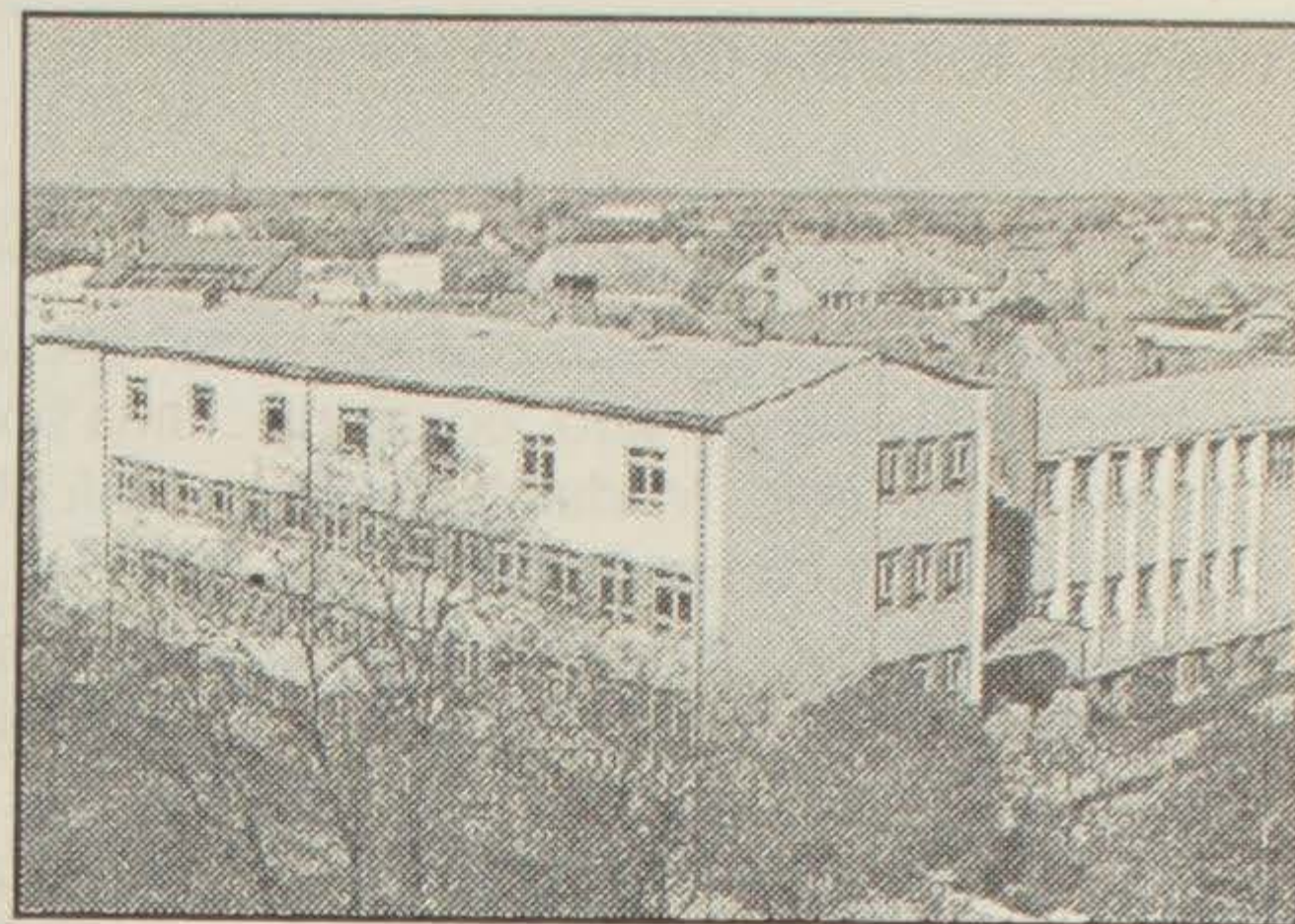
Marija u mom duhovnom životu

Posljednjih nekoliko dana odmora iskoristio sam za posjete naših marijanskih svetišta. Najprije sam 26. i 27. kolovoza hodočastio na Bunarić, a 8. rujna se spremam hodočastiti u Doroslovo. Ova hodočašća doživljam nekako s posebnim oduševljenjem. Sve je bilo u znaku Velikog jubileja. Duge kolone hodočasnika upućivale su molitve za različite potrebe našoj nebeskoj Majci. Na tim mjestima sam shvatio koliko je Gospa bitna u duhovnom životu sjemeništara. Ona nas uvijek bodri i daje nam snagu svojim molitvama. Gospa nas čuva na našem putu do svećeništva. Ona je uvijek uz nas. Stoga, hrabro i veselo, s pouzdanjem u Mariju krenimo u novu školsku godinu.

Marijan O.

Bunarićko proštenje 2000.

Marijin rođendan

Kad je bol siromaha ispunjala
uspomenu davnooga raja,
čežnju stoljeća otežalu do mjere beznađa
obasjala je zora novoga dara.
Zaštićena od noćnih oluja
javila se u krilu starice
i promatrala njene oči
usmjerene u budućnost bez vremena.
Njegovana trudnim rukama
upoznala je napor prošlosti
i rano ostala sama -
dovoljno slaba da treba Boga
i dovoljno jaka da mu služi.
Darežljiva prema drugima
i sama sposobna da primi dar,
postala je cvijet čovječanstva
zadahnutu milosnim plodom Života.

Marko Vukov

Poziv na život

Najljepši i najtajanstveniji dar s neba je život. Međutim, da li ikada razmišljamo o ljepoti življenja? Mislim da je, zapravo, problem današnjeg čovječanstva što čovjek ne cijeni dovoljno svoj, a ni tuđi život.

Čovjek je biće koje ima najveću ulogu u životu na zemlji jer je stvoren da ga cijeni i da živi mirnim životom, a on tako hladnokrvno uništava...

Da bismo znali cijiniti život, moramo imati ljubavi za svako biće. Naime, ono živi i ima svoju ulogu da svijet učini ljepšim.

Koliko li se samo samoubojstva dogodi u jednoj godini? Sigurno se pitamo zašto, a znamo odgovor. Ako smo zaista svjesni vrijednosti i dragocjenosti malog dara, zašto ne uzvraćamo darove?

Dok uništavamo sebe, svijet izgleda još tragičnije. Mnoge, zovemo ih majkama, uskraćuju život nerođenoj djeci ne misleći na posljedice. Ne znaju da uskraćuju nešto veličanstveno...

A. S.

Uređuje: Katarina Čeliković

ISUS GOVORI DJECI

Zvončići dragi, ne znam zašto se preko ljeta mnogi od vas "odmaraju" i od sv. mise i od poslova u kući, od učenja... Ima poslova kojih preko ljeta i nema - na primjer učenje. Međutim, mnogi učenici ipak pripremaju svoje knjige, čitaju lektiru... I odmor je potreban i treba ga znati pametno iskoristiti. Na žalost, primijeti se i u našim crkvama da je manje djece preko ljeta. Ako ste i na odmoru, treba nedjeljom potražiti dom Božji, ako je to moguće, i otići na susret s Isusom.

Školska i vjeronaučna godina su počele. Potaknite jedni druge i upišite se na vjeronauk! Isus vas čeka. Želi vas upoznati i želi da i vi njega upoznate. On je najveći i najbolji UČITELJ. Dovoljno je slušati ga. Ako ga slušate, bit ćete dobri i svojim roditeljima i svojim učiteljima u školi i svojim prijateljima...

U mjesecu koji je pred nama Isus često govori o djeci. Djeca su mu bila i ostala najbliža. Zato, ako želite susresti najboljeg učitelja, požurite na vjeronauk, ISUS VAS OČEKUJE!

Vaša Zvončica

Što je crkva - a što Crkva?

OBOJITE "PRAVE" STRELICE!

- ← ovo je crkva →
- ← ovo je Crkva →
- ← zajednica vjernika →
- ← zgrada gdje vjernici mole →
- ← Isusovo Otajstveno Tijelo →

ISUSOVA ZAJEDNICA

Crkva - to smo svi mi koji prihvaćamo Isusa Krista za svoga Boga i Spasitelja, koji vjerujemo istu vjeru, primamo iste sakramente te nastojimo živjeti po istim Božjim i crkvenim zakonima. Vjerujemo da je s nama, osobito kad slavimo euharistiju, živi uskrsnuli

Isus Krist, i da svu našu zajednicu trajno prožimlje Duh Sveti. Želimo upoznati Boga kao Oca i zauzimaljemo se da cijeli svijet postane onakav kakvim ga Bog hoće - da svima zauvijek bude dobro.

Crkva je, dakle, zajednica koja se po Isusu Kristu u Duhu Svetome približava k Bogu Ocu.

ZVONČIĆI NA MISI

17. 09. 2000. - 24. NEDJ. KROZ GOD.

Mk 8,27-35

Isus kaže za Ivana Krstitelja da je najveći na zemlji - ali naš je cilj biti u kraljevstvu Božjem. Mnogi su u ono vrijeme mrmljali protiv Ivana, a on je i samoga Isusa krstio.

24. 09. 2000. - 25. NEDJ. KROZ GOD.

Mk 9,29-37

Tko je najveći? Isus uzme dijete u krilo i odgovara: "Tko god jedno ovakvo dijete primi u moje Ime, mene prima. A tko mene prima, ne prima mene, nego onoga koji mene posla."

1. 10. 2000. - 26. NEDJ. KROZ GOD.

Mk 9,38-43.45.47-48

Dobro treba slušati Isusa - ne smijemo nikome braniti da bude s nama jer onaj tko u Ime Isusovo čini dobro, sigurno je Božji.

8. 10. 2000. - 27. NEDJ. KROZ GOD.

Mk 10,2-16

Ženidba je nerazrješiva. Isus ne dozvoljava da se ljudi vjenčaju i onda kada im je teško da se razvedu.

BUNARIČKO PROŠTENJE 2000.

Ovogodišnje proštenje na Bunariću okupilo je i mnogobrojne Marijine štovatelje iz Sombora, Bačkog Monoštora i Bača, naravno i iz Subotice.

Među njima bilo je mnogo djece, od onih u majčinom krilu ili u kolicima do ovih na fotografiji lijevo.

Najmlađi hodočasnici iz Sombora u društvu s dragim gostom kardinalom Vinkom Puljićem i biskupom Ivanom Péntzesom

NATJEČAJ "ISUS KRIST JUČER, DANAS, UVIJEK"

Na ovaj natječaj još pomalo stižu likovni radovi, koje prema tehničkim mogućnostima i objavljujemo. Na žalost, stiglo je premalo radova, a od glazbenih radova stigao je samo jedan.

Bog je svima dao neki talenat, nadarenost. Ako to ne iskoristimo, onda smo svoje blago zakopali u zemlju. To je nezahvalnost Bogu za primljene darove.

Još očekujemo da se jave katehete pa ćemo ovaj natječaj produžiti jer bismo željeli pokazati da među nama ima i pisaca i slikara i glazbenika.

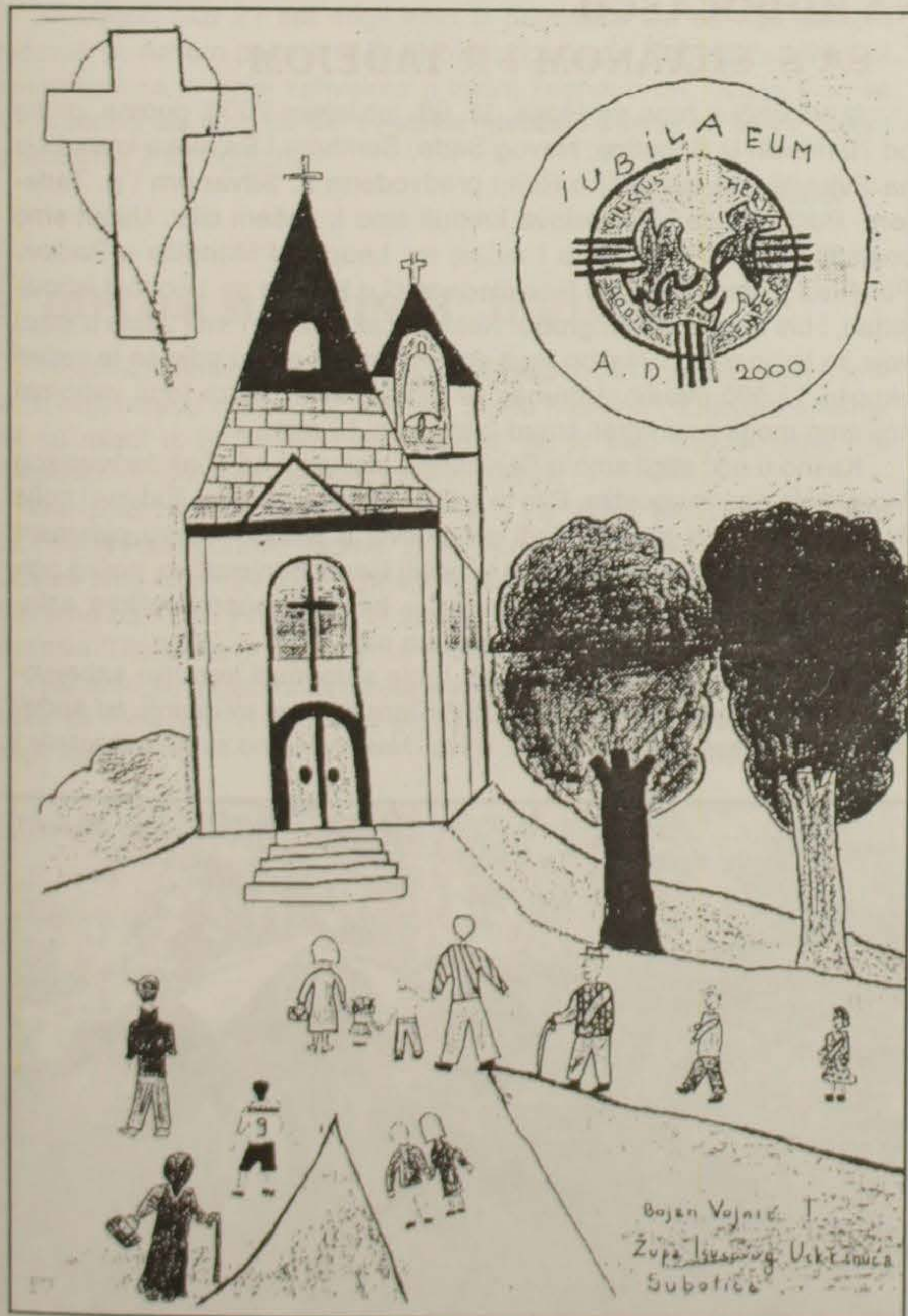
Pišite o svemu što vas okružuje jer je to Božje djelo. Svojim radom zahvaljujete Bogu za svoj život i za sve što ste od njega primili.

Očekujući vaše radove, potičem vas da šaljete svoje radove na adresu Uredništva a komisije će se sastati i odlučiti na koji način pokazati i drugima ono što ste vi radili.

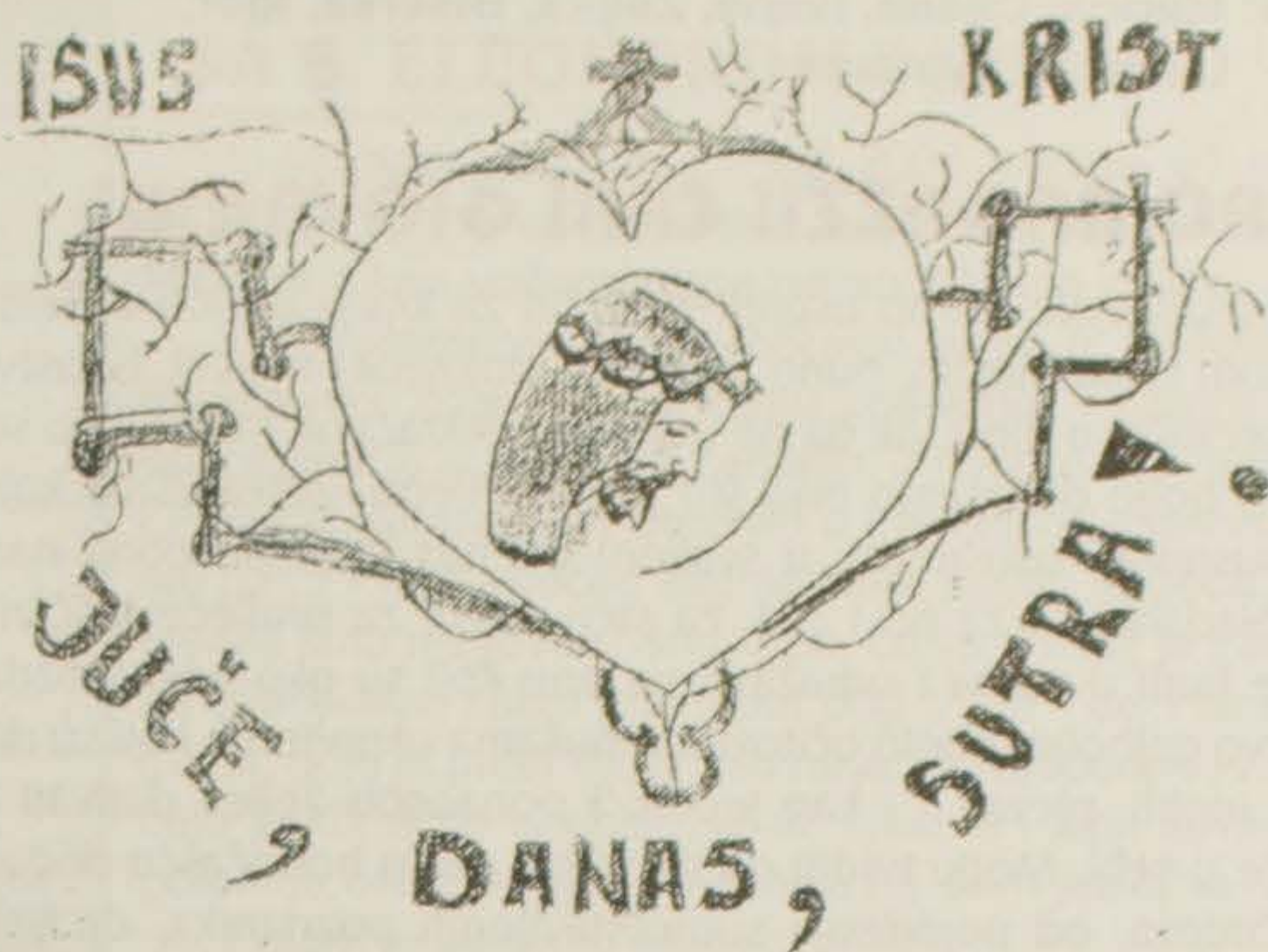
ne zaboravite

SVI NA VJERONAUČK

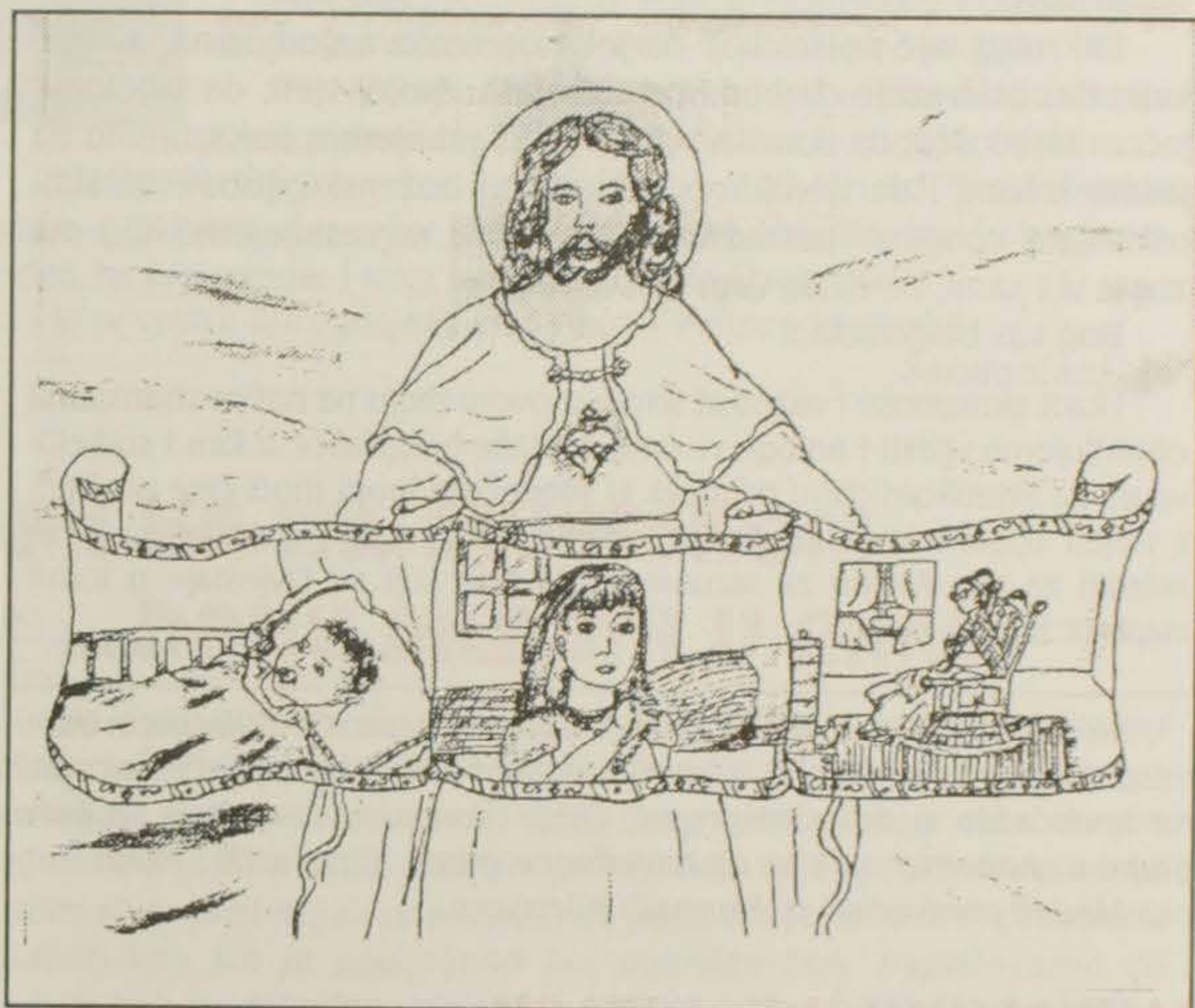
UPISI ZA ĐAKE PRVAKE SU U TOKU
ČEKA VAS
NAJBOLJI UČITELJ NA SVIJETU

Bojan Vojnić T., 2. r., župa Isusovo Uskrsnuće, Subotica

Mihaela Gašparovski, VIII. r., Bač

Nevena Mlinko, župa Marija Majka Crkve, Aleksandrovo

NAGRADNA IGRA

Kako je počela nova vjeronaučna godina, željni znanja i prijateljavanja s Isusom, krenut ćete i na vjeronauk. Tamo ćete naučiti mnogo o svojoj vjeri, a ja sam u međuvremenu skupljala nagrade za novu nagradnu igru. Odgovorite na postavljeno pitanje i pošaljite odgovor na poznatu adresu: Uredništvo "Zvonika", Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica do 7. 10. 2000.

KUPON ZVONIKA br. 71

Pitanje: Gdje mogu naučiti o svojoj vjeri?

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor,
Ljubica i Svetlana

CIAO RAGAZZI! CARI GIOVANNI!

Iako talijanski nismo uspjeli usavršiti za kratki period u Italiji na Svjetskom danu mladih, puno toga smo doživjeli i naučili. Iskustvo je teško pretočiti u riječi, ali da ne ostanete uskraćeni, trudili smo se da vam što bolje dočaramo ono što je doživljeno. Zajedništvo koje je ovim susretom ostvareno, u svakom od nas budi posebna nada-hnuća. Nadahnuća za novi rad, za jaču vjeru, za proljeće kršćanstva koje se budi u nama i odražava na one koji su oko nas. Možda se jedinstvo najbolje moglo očitovati u dušama okupljenih koji su disali, mislili, molili, pjevali... - kao jedan, i ponaosob željeli darivati ono najbolje u sebi. Možu tvrditi da su se na ovom hodočašću događala mala čudesa, od pomirenja suprotstavljenih poznanika, do velikih praštanja. Vjerujem da ravnodušnih nije bilo. A, okupio nas je Bog oko Sv. Oca koji, iako star, još uvijek mlada duha, bodri mlade i svijetli im kao primjer. Svijetli ovim pokoljenjima a baca svjetlost i na budućnost.

Biti mlad nije pojam koji čovjeka ograničava godinama, ali svakako nas obavezuje da budemo ustrajni u svojoj vjeri, da svijetlimo jačom svjetlošću, da ponosno govorimo i primjerom pokazujemo da jesmo kršćani i da vjerujemo u predivnu božansku ljubav, da siromasima i ubogima pomažemo, da tužne razveseljujemo i..., ma znate vi i sami, ne mora vam se sve reći.

Bog vas blagoslovio!

/Radi aktualnosti i važnosti teme, u ovom broju na našim stranicama objavljujemo vijesti i priloge vezane za naše hodočašće u Rim i sudjelovanje na Svjetskom danu mladeži. U sljedećem broju moći ćete pročitati i vidjeti opširnu reportažu o "Čikerijadi 2000" kao i izvještaj sa mise mladih za mir. Molim za razumijevanje one koji su izvještaje o tome napisali za ovaj broj./

Marina

Među dva milijuna mladih okupljenih u Rimu na XV. Svjetskom danu mladih bilo je i oko 400 hodočasnika iz Subotičke biskupije. Oni su pošli na hodočašće u nekoliko grupa. Ovdje donosimo izvještaje iz četiri grupe uz napomenu da su uz navedene grupe hodočastili i mladi vjernici Mađari predvođeni p. Harmath Károlyom.

ZAHVALJUJUĆI KARITASU IZ GORIZIJE HODOČASTILI SMO U RIM

Trideset mladih vjernika različitih nacionalnosti putovali su na Svjetski dan mladih zahvaljujući dobroti talijanskog Karitasa iz Gorizije. Put je bio naporan i dug, ali mi to nismo ni osjetili u punom značenju tih riječi, jer je prevladala nestrpljivost i uzbuđenje zbog te slatke neizvjesnosti. U četvrtak poslijepodne, 27. sata od kako su nas naši ispratili u Subotici i poželjeli nam sretan put, ulazimo u Goriziu, mjesto na samom sjeveru Italije. Tu smo ljubazno dočekani. Dobrodošlica je bila zbilja srdačna. Svi smo dobili program koji je predvidio sve ono što se trebalo dogoditi u naredna 3-4 dana provedena u okolici Gorizije. Potom su nas rasporedili po obiteljima, gdje smo takoreći svi "kraljevski" dočekani i ugošćeni. Uglavnom su te obitelji stanovale u okol-

Na misi u Beneventu

nim mjestima. Tako su jedni bili u Gradu, drugi u Cervignanu, a nas četvoro je bilo u Aquilei...

Prvu večer je priređen kratak program u znak dobrodošlice svim hodočasnici. Osim nas iz Jugoslavije, koji smo išli preko Karitasa iz Subotice, tu su bili nazočni i hodočasnici iz Poljske, Rumunjske... - i najveća atrakcija za sve nas - Bocvanci.

U petak smo obišli Grado, a budući da se on nalazi na obali mora, iskoristili smo priliku i okusili more.

Jedan od narednih dana bio je posvećen onom "pravom" i "izvornom" hodočašću u crkvu u Aquilei. Toga dana smo prepješačili, kako kažu, petnaestak kilometara. Usput smo još svraćali u obližnje crkve, i u muzej iz doba rimskog carstva u Aquilei.

Kako bi nas što bolje upoznali s poviješću kršćanstva u Aquilei, domaćini su organizirali i kazališnu predstavu o troje mladih, požrtvovnih kršćana, koji su za vrijeme rimskog carstva pogubljeni zbog ustrajnosti u svojoj vjeri, a koji su sahranjeni na prostoru današnje Aquileje.

U dvorištu "Patrijarhal basilice" u Aquilei smo se odmorili čekajući sv. misu, koja je počela u 18 sati. Nakon zajedničke večere uslijedio je večernji program u kojemu su se svi hodočasnici predstavili nekom svojom nacionalnom pjesmom ili igrom. Nedjelja je bila posljednji dan s "našim" obiteljima sa kojima smo se već veoma zbližili. Ovog dana nakon sv. mise u mjestu gdje smo bili smješteni i objeda u župnom dvoru, imali smo slobodno vrijeme da se spremimo za sutrašnji put u Rim, i, naravno, da se oprostimo od naših domaćina. Sutradan, rano ujutro, već smo se nalazili u autobusu i zauzevši svoja mjesta mahali smo i pozdravljali se sa svojim domaćinima (neki i sa suzama u očima), koji su došli da nas isprate.

No, ubrzo je ovaj teški rastanak potisnula radosna svijest da je sve ovo bio tek početak i priprema za ono pravo, što slijedi i radi čega smo i krenuli na ovaj daleki put - za susret s Papom u Rimu.

Biserka Jaramazović

NA HODOČAŠĆU SA S. SILVANOM I P. TADEJOM

Iz subotičke župe sv. Roka, 11. 08. jubilejske 2000. godine, grupa od 70 mladih iz Subotice, Novog Sada, Sombora i Bajmoka krenula je na Svjetski dan mladeži u Rimu predvođena s. Silvanom i p. Tadejom. Poslije mise i blagoslova krenuli smo k našem cilju. Usput smo posjetili baziliku sv. Antuna i muzej sv. Leopolda Mandića u Padovi. Poseban je događaj biti u ispovijedaonici u kojoj je sv. Leopold ispovijedao, i biti na njegovom grobu. Neki su čak ostavili i svoj zapis u knjizi koja se tamo nalazi. Nakon toga posjetili smo Loreto gdje se te večeri okupilo 12.000 mladih. Vrhunac je bila sv. misa, a iza toga vatromet koji smo mogli promatrati iznad crkve oko 10 min.

Kasno u noć stigli smo u Senigalliju, biskupiju na obali Jadranskog mora, koja nas je ugodila. Bilo je lijepo razgovarati s tim ljudima i bolje ih upoznati. Naši su se mladi predstavili u jednom parku pjesmom "Ljubav Božja jeste predivna", a u našoj lijepoj bunjevačkoj nošnji odigrali su splet bunjevačkih igara što je bilo popraćeno velikim aplauzom. Naši domaćini bili su ponosni na nas.

Sutradan smo krenuli ka Asizu, gdje smo imali trenutke sabranosti u crkvama sv. Franje Asiškog i sv. Klare. U crkvi sv. Marije od Anđela, u Porcijunkuli, slavili smo sv. misu. Nastavili smo svoje putovanje i

te večeri stigli u Rim na naše odredište.

Tokom boravka u Rimu sudjelovali smo u zajedničkim programima za sve mlade, a usput posjetili mnoga značajna mjesta, kao na primjer baziliku sv. Petra, sv. Ivana Lateranskog, sv. Marije Velike, sv. Pavla izvan zidina, katakombe sv. Kalista u kojima smo imali čast slaviti sv. misu. Nezaobilazni su bili Koloseum, Forum Romanum, Trg Venecija, Panteon, Fontana di Trevi, španjolski Trg i još mnogo toga.

Nezaboravna stanica naših "izlazaka" u Rimu bile su časne sestre u kući matici "Kćeri Milosrđa" u centru Rima. Nikada nećemo zaboraviti prijem i riječi koje smo tamo čuli.

Nakon svršetka susreta u nedjelju poslijepodne, otišli smo u Fiumicino na obalu Tirenskog mora, gdje smo se malo okupali i odmarali od rimske gužve.

Vratili smo se u Rim kod sestara "Kćeri Milosrđa" na Tor Lupari, koje su se za nas brinule tijekom cijelog boravka u Rimu. Njihovu ljubaznost i gostoljubivost ne možemo opisati i stoga im i ovim putem zahvaljujemo za sve što su učinile za nas. Navečer, posljednje noći našeg boravka, dragim sestrama smo izveli kratak program koji je sve prisutne obradovao.

U ponedjeljak smo posjetili Pompeje i Napulj. U Napulju smo posjetili crkvu sv. Januarija koji je zaštitnik Napulja. Tamo smo slavili Euharistiju.

Tek u utorak ujutro krenuli smo iz Rima kućama. Ispratile su nas naše časne i poželjele sretan put!

Usput smo posjetili Firencu, Ravennu (Danteov grob i katedralu), i za kraj Veneciju u kojoj smo pogledali Trg sv. Marka, a promatrali smo Veneciju pod svjetlima vožnjom kroz Grand kanal.

U srijedu oko 21 sat stigli smo u Suboticu. Svi su nas čekali i radovali se našem povratku. To je bila prigoda da Bogu zahvalimo za sve milosti na sv. misi zahvalnici u našoj župnoj crkvi. Uputili smo se kući radosni što smo bili dio svjetske mladeži i susreli se sa sv. Ocem u jubilarnoj 2000. godini.

Miroslav Zelić

S "DJELOM MARIJINIM" U RIMU

Nekoliko mladih iz Subotice je na Svjetski dan mladeži hodočastilo u organizaciji duhovnog pokreta "Djelo Marijino". Zajedno s nama išli su mladi iz Bugarske i Makedonije, pa je tako među nama bilo rimokatolika, grkokatolika kao i nevjerničkih.

Na putu za Rim zaustavili smo se u La Verni, brdu na kojemu je sv. Franjo Asiški primio stigme, gdje smo se odmorili i imali sv. misu. Odsjeli smo u prelijepom srednjovjekovnom gradu Viterbu, 100 km sjeverno od Rima. Prisustvovali smo i "Genfestu" - festivalu mladih pripadnika "Djela Marijinog", koji se svakih pet godina održava u Rimu.

Na mnoge, najjači dojam ostavilo je subotnje bdjenje i nedjeljna sv. misa sa Sv. Ocem. U povratku smo posjetili Veneciju i zahvalni Bogu stigli kući.

Bane i Mira

Trenuci zabave u Senigalliji

Padova - u crkvi "našeg" sveca

SA S. ELEONOROM I U RIM

U periodu od 9. do 21. 08. 2000. godine, 67 mladih iz Subotice i 5 iz Sombora išlo je sa s. Eleonorom Merković kao vođom grupe na hodočašće u Rim.

U pripremnom dijelu boravili smo u nadbiskupiji Benevento, koja je u tu svrhu pripremila i program. Tri tisuće gostiju iz različitih zemalja, a najviše iz Francuske i Poljske, duhovno se obnovio u Pietralcini, rodnom mjestu patra Pia, najvećeg stigmatičara našeg stoljeća. Razgledali smo njegovu rodnu kuću, crkvu u kojoj je zaređen za svećenika, zatim križni put dug 5 km - do Piana Romana, gdje je pater Pio dobio rane. Poslijepodne je započelo pokorničko bogoslužje uz pjesme i ispit savjesti, a potom je bila ispovijed i sv. misa na svim jezicima.

Potom je uslijedio sljedeći program:

SUBOTA: Razgledanje Beneventa (grad iz 4. st. pr. Krista), poslijepodne razgovor s mladima u župi u kojoj smo bili gosti, o iskustvu vjere, a navečer zabava.

NEDJELJA: Misa u župi s mladima i domaćinima, uzajamna eksplozija radosti, a poslijepodne igre.

PONEDJELJAK: Posjetili smo svetište Majke Božje Kraljice krunice, 2000 godina stare Pompeje, sv. misa...

UTORAK: Stigli smo u Sezze Skalo - 100 km od Rima, odakle samo svaki dan putovali u Rim i ondje imali program koji je bio predviđen za sve mlade. I tako sve do svršetka Dana mladih.

U povratku kući posjetili smo Asiz, Firencu i Veneciju!

Šandorčani

MI NA XV. SVJETSKOM DANU MLADIH U RIMU

Na ovim stranicama prenosimo dio iskustava naših mladih koji su hodočastili u Rim. Zahvaljujemo mladima koji su napisali svoje doživljaje te tako darovali dio onih dragocjenosti koje su u svojim srcima donijeli sa ovog čudesnog događaja. Vjerujemo da će se i u ovom slučaju obistinuti ona izreka da je podijeljena radost dvostruka radost, kao što je podijeljena bol polovica boli. (Ispričavamo se onima koji su također napisali svoje iskustvo, a nije ovdje objavljeno. Ta iskustva objavit ćemo ili u sljedećem broju ili u Subotičkoj Danici za 2001. godinu.)

SVJEDOČENJA MLADIH IZ SUBOTICE

Mladi kao "rijeka ljubavi"

Dojmove koje nosim sa Svjetskog dana mladih teško je staviti na papir. Nije lako opisati što osjećaš kada šetaš ulicama "vječnog grada" Rima, tako bogatog tradicijom, uz pjesmu, ljubazna i nasmijana lica ogromne mase mladih, mladih koji su - kako ih je na "Genfestu" gradonačelnik Rima nazvao - "rijeka ljubavi". Međutim, subotnje bdjenje je ipak bilo nešto što te ispuni do kraja. Lik Sv. Oca na

Znak prepoznavanja - naša zastava

velikom ekranu i njegov blag, ali odlučan glas ostavili su na mene neizbrisiv trag.

Sa koliko emocija, razumijevanja i napose ljubavi govori svakom mladiću i djevojci koji ga žele slušati. Svaki njegov pokret lica i ruku govori da sve nas mlade neizmjerljivo ljubi, razumije nas u svim poteškoćama i hrabri i potiče da nam Krist i Evanđelje budu svakodnevni izvori snage. */Bane/*

Papa je prošao na par koraka od mene

Zahvalan sam dragom Bogu što mi je udijelio milost da u ovoj jubilarnoj 2000. godini, u svom hodočašću posjetim vječni grad. Rim je doista predivan.

Bio sam zadivljen time što mogu vidjeti antičke građevine, širom svijeta poznate crkve i prekrasne arhibazilike, koje su samo zato građene da bi ljudi mogli što bolje slaviti Ime Božje. Nisam se ni nadao da će me susret sa Svetim Ocem ispuniti takvim ushićenjem kada je samo na par koraka prošao pored mene. Taj momenat je doista nezaboravan. Uz srce puno radosti čak su mi se niz lice slijevale suze radosnice. Vidjeti dva milijuna kršćanske mladeži na jednom mjestu je već doživljaj, ali najsretniji sam bio kad su na ulicama i trgovima plesali, i kad sam čuo da pjevaju svi u jedan glas hvaleći Gospodina. */István/*

S braćom i sestrama iz cijeloga svijeta

Nakon svega proživljenoga teško je izdvojiti nešto posebno, kad svaka sitnica ima svoje posebno značenje. Ipak, u subotu 19. 08. imali smo susret sa Sv. Ocem i bdjenje, na kojemu je bilo 2 milijuna mladih. Predivno je bilo s braćom i sestrama iz cijeloga svijeta. Zajedno smo molili, jeli, spavali, pjevali i uopće živjeli. Imali smo najveći zajednički dom. Zemlja koju je Otac naš stvorio bila nam je pod, a zvjezdano nebo krov, koje je na trenutke bilo obasuto raznim duginim bojama. Pored zvijezda sijao je i vatromet, s kojim smo ujedno i ispratili Sv. Oca. Imala sam osjećaj da na zemlji vlada samo ljubav, da nema mržnje niti rata i da ga nikada nije ni bilo. Plakali smo od radosti i zahvaljivali Bogu što smo živi i za sve primljene milosti. Sutradan smo tamo imali sv. misu, koju je predvodio papa Ivan Pavao II. Ne znam riječi s kojom bih mogla sve to opisati. To se jednostavno mora doživjeti. */Željka Cvijanov/*

Dva kratka iskustva

Hvala svim domaćinima u Beneventu i hvala Bogu što smo spoznali pravu radost, radost što smo kršćani i što možemo primati i darivati ljubav, jer Bog je ljubav. */Danijela/*

S. Eleonoro! Nikada u životu nisam osjetila toliku blizinu Boga, njegovu ljubav i dobrotu. Nikada mi Bog nije bio bliže nego tada. Vidjela sam njega kroz vas. Hvala vam što ste mi vratili sebe kroz spoznaju. */N. N./*

Pod istim suncem - svi jedno u Bogu

Na ovaj put pošla sam s jednim ciljem: vidjeti lice Kristovo. Nisam ni bila svjesna koliko će to u stvari utjecati na mene. Kada smo otišli u Benevento, grad u kojem smo imali pripreme za glavni događaj, odnosno za sam susret s Papom i mladima iz cijelog svi-

jeta, osjetila sam toplinu duše i veličinu srca. Ostvarila sam u stvari svoj cilj, tj. vidjela sam lice Kristovo koje je još uvijek u meni, u mom srcu i u mojim očima. Nisam mogla ni zamisliti koliko ljudi zapravo mogu biti otvoreni i kolikom snagom mogu voljeti.

Nešto što me je impresioniralo i u mom srcu ostalo zapečaćeno, jeste misa koju smo imali u Pietralcini s mnoštvom svećenika i mladih ljudi sa svih strana svijeta. Svi smo bili jedno, pod istim suncem, u Bogu, kao što kaže i sam refren jubilejske pjesme koja još uvijek odzvanja u meni, i koja je veoma utjecala na moj budući pogled na svijet i život. */Marija P./*

Kršćanstvo ima svoju budućnost

Proveli smo 12 nevjerovatnih dana putujući po Italiji. Prolazeći kroz Padovu, Napulj, Senigalliju, Ravenu, Firencu i Veneciju, upoznali smo Italiju onakvu kakva jest - puna crkvi, tj. puna vjere. Tu smo se nalazili u kućama i crkvama svetaca. Posebno "čudo" predstavlja vječni grad Rim. Zadivila nas je civilizacija duga dvije tisuće i sedamsto godina. U Koloseumu, Panteonu i rimskom Forumu smo se vraćali u prošlost, saživljavali sa starim Rimljanima. U velikim crkvama: Sv. Petra, Sv. Pavla, Ivana Lateranskog, Marije Magiore i prolazeći kroz Sv. Vrata divili smo se umjetničkim djelima čije je stvaratelj sam Duh Sveti nadahnjivao. U toj slavi Boga pronašli smo mir i vjeru kroz molitvu.

Nezaboravno će nam ostati i bdjenje s Papom, kao i dva milijuna naših vršnjaka. Pod otvorenim nebom svi smo bili isti, slušajući Papu i slaveći Boga. Nakon jutarnje mise s Papom, razišli smo se sa sigurnošću da kršćanstvo ima svoju budućnost i da nismo sami u našoj borbi za istinu, pravdu i mir - za Boga.

Također nećemo zaboraviti ni ljubav s kojom smo dočekani u obiteljima u Senigaliji.

Ovo je bilo divno iskustvo, koje će nam davati snagu na našem životnom križnom putu. */Mirjana Gaković/*

Mladi, ne bojte se biti sveti!

Svako hodočašće sa sobom nosi puno toga lijepog, ali i mnoštvo križeva. Bitno je samo ne odustajati, već ostati čvrst do kraja u svojim odlukama, i učiniti sve da ne bude samo tebi dobro, već i braći i sestrama koji su s tobom.

Kada sve saberem, mogu reći da mi je ovo hodočašće donijelo puno radosti, ali i križeva, po kojima se milost Božja još jednom očitovala u mom životu. Bitno je naučiti križ pretvarati u ljubav. Osobito mi je milo što se jedan dio mladih dao povezati u divno zajedništvo, što je praštanje ipak nadvladalo sve zidove. Bilo je lijepo dijeliti sve zajedno i znati da nisi sam. Dva milijuna mladih jednako diše, diše na istom mjestu! No, ono što je sada veoma bitno, kada se već vraćamo kući, je pokušati živjeti to zajedništvo i hoditi u ljubavi Kristovoj, na koju nas je i Papa potakao, svaki dan. Neka bdjenje, sv. misa sa Sv. Ocem živi u našim srcima, a napose njegove riječi: "Mladi, ne bojte se biti sveti!" Odvaži se i postani hrabar! I neka se ovo hodočašće ne završi misom zahvalnicom kada se vratimo kući, nego neka živi u našem zajedništvu i neka se očituje našim životom, tako da proljeće kršćanstva što prije doživimo! */Željka Zelić/*

Raspjevane djevojke u sjeni službenice Božje Marije Propetog Petković

Sestre Kćeri milosrđa u Rimu su nas prelijepo ugostile. Htjeli smo im bar nečim uzvratiti

SVJEDOČENJA MLADIH IZ NOVOG SADA

Na katehezi kardinala Puljića u Rimu

Dana 10. 08. u večernjim satima pristigli smo u gradić Mateliku, koji se nalazi u pokrajini Marsi, u središnjoj Italiji. Učeći godinu dana prije hodočašća talijanski jezik, pokušao sam ga primijeniti ovoga puta sa svojim domaćinima, što je kod njih pobudilo posebne simpatije. Posebno mi je bio drag poklon od jednog svećenika tamošnje crkve, a to je bila knjiga o franjevcu Giacomo della Marca. Pošto je knjiga na talijanskom jeziku, ona će možda poslužiti za seminarski rad koji je već skoro gotov a vezan je upravo za njega, ali ako ne, onda za neka moja kasnija zanimanja...

Boravak u Rimu nisam provodio stalno s istim osobama, a jedan dan sam išao i sam u obilazak. Prisustvovao sam i katehezi koju je održao kardinal Vinko Puljić, on je služio i sv. misu. Katehezu o svetosti je održao kroz dijalog s nekoliko mladih među kojima sam bio i ja. Na bdjenju i misi Papu nisam vidio, ali sam od njegove propovijedi razumio 40% a i misu sam mogao lako pratiti... /Dominik/

Naši domaćini u Senigalliji...

Naši domaćini u Senigalliji pokazali su kako treba imati veliko i široko srce, primiti svim srcem ljude sa strane koje prvi put vidimo. Toliko su se zdušno trudili da nam tih nekoliko dana kod njih prođe što ljepše i što bolje, da je to jako teško zaboraviti. Mi komuniciramo putem e-maila s njima i poslali smo im fotografiju. To je jedno prijateljstvo koje će trajati. Rim je doista vječni grad, to je definitivno potvrđeno, ne samo svojim izgledom, nego i tim brojem mladih koji će sigurno prenijeti kršćansku vjeru diljem svijeta. Jer, ako je dva-naest apostola moglo uraditi ono što je učinjeno na počecima kršćanstva, preko dva milijuna mladih ne samo da će doprinijeti da se ono učvrsti i proširi, nego da mnogo, mnogo dobije i na kvaliteti. /Tomislav/

Fascinirala me vjera tolikih mladih

Mene je najviše fascinirala na hodočašću vjera koja je okupila mlade ljude cijeloga svijeta oko Petra naših dana, vjera kojom su oni prepoznali da ih je "Petar" sazvaio. Na prvom sastanku s Papom, on je sjeo i prozvao sve zemlje. I kad god se pročitala neka zemlja, sa strane se čuo vrisak i javljanje mladih iz te zemlje. To mi je puno značilo, jer kao da je razredni starješina sjeo i prozvao razred, svi su bili na času, i cijeli svijet je bio tu. U Senigalliji ljudi koji su nas sačekali su pokazali kako treba biti kršćanski gostoljubiv, i bili su uvijek tu sa nama, dovozili su nas, hranili, i pokazali su nam da smo dobrodošli u Italiji. Taj prvi utisak nam je puno značio i pratio nas je sve do kraja. /Nevena/

Najveći dojam na mene ostavila je masovnost

Prijem domaćina u Senigalliji je bio više nego fantastičan, bilo nam je predivno kod našeg patra Gabrijele. Veoma mi se dopadalo kako je bila organizirana misa u Senigalliji, kao i pjesme koje su pjevali oni ali i mi. Najveći dojam na mene u Rimu je ostavila ta masovnost, što i pored toga nije bilo nekih neprijatnih iskustava, kao što biva kad je tako puno ljudi. Misa s Papom je također bila divna,

Nezaboravno bdjenje na Tor Vergati

a osobito kada su svi skupa molili Očenaš. Bdjenje je bilo fantastično od početka do kraja, svi isto dišu... /Milan/

SVJEDOČENJA MLADIH IZ SOMBORA

"Emmanuel" je hodao s nama ulicama Rima

Kako početi pisati o tako važnom i lijepom doživljaju koji je ostavio neizbrisiv trag u nama? Najbolje je prvo reći da je divna i sama spoznaja da si kap u moru od dva milijuna mladih ljudi koji zajedno pjevaju "Emmanuel".

Vrhunac cijelog susreta mladih bilo je bdjenje i sv. misa 20. VIII. koju je predvodio Sv. Otac. Mladi sa svih kontinenata okupili su se s jednim ciljem - slaviti Boga. I odjednom su sve razlike postale nevažne. Jezik, nacije i boja kože su se stopili u jedno šaroliko jedinstvo koje je progovorilo istim, svima razumljivim jezikom - jezikom mira i ljubavi. Na nama je da tu poruku mira i ljubavi nosimo kroz svijet, taj zadatak nam je povjerio sam Sveti Otac. I dok mi još uvijek u ušima odzvanjaju zvuci himne susreta - Emmanuel, sigurna sam da je On s nama. Tih dana u Rimu smo spoznali pravo značenje riječi Emmanuel (S nama Bog), jer On je hodao s nama ulicama Rima.

Riječi su preslabe da bi se njima iskazalo sve ono što smo doživjeli i što osjećamo. Ne postoje tako velike i lijepe riječi kojima bi se opisao ovaj susret, ali se nadam da smo vam dočarali barem mali dio hodočasničke atmosfere u Rimu. /Monika Vekonj/

Iz duševne klonulosti k pravim vrijednostima

Teško je običnim riječima iskazati ono što sam doživio u Rimu. Rim je za mene buđenje iz neke duhovne klonulosti, on znači povratak pravim vrijednostima: Bogu, ljubavi, prijateljstvu... Rim je tih nedjelju dana bio oaza ljubavi i radosti i mjesto gdje nije bilo važno koje si rase i nacionalnosti. Svi smo bili Jedno - jedno srce i jedan glas koji se zahvaljivao Bogu na Njegovoj prisutnosti u našim srcima i životima. /Kristijan Vekonj/

Ponovno smo otkrili Boga u sebi i oko sebe

Još nikada nisam doživjela toliko izljev ljubavi, radosti, sreće i nade mladih iz cijelog svijeta na jednom mjestu. Ponosna sam i zahvalna Bogu što mogu reći da sam i ja jedan mali dio toga. Mnoge stvari koje su bile duboko u nama, a da mi to nismo znali, tada su izlazile u obliku molitava, pjesama, suza i pogleda uprtih u nebo, druge i svoju nutrinu. Jednom riječju, mi smo hodočasnici koji su ponovno otkrili Boga u sebi i oko sebe. /Marija Matarić/

Neopisiv je duh zajedništva

Jako je lijepo kada dva milijuna ljudi zajedno moli s vrhovnim poglavarom Crkve. A još je ljepše kada ti možeš biti dio toga. Neopisiv je duh zajedništva i snaga vjere koja se u tom trenutku osjetila. To je nešto što mladog čovjeka može ponijeti i još više učvrstiti u njegovoj ljubavi i vjeri u Boga. A najveći uspjeh cijelog susreta će biti ako svatko to divno osjećanje odnese u svoj kraj svijeta i tamo ga proširi među ljudima koji ga okružuju. /Eva Hekli i Marijana Burnać/

Naš vjerni duhovni vođa i prevodilac p. Tadej uvijek je bio s nama

Nadbiskup Bozanić
i
patrijarh Pavle
u Beogradu

Kardinal Puljić
i
Milivoj Mijatov,
subotički paroh
i arhijerejski
namjesnik

Kardinal Puljić
i
Árpád Dolinsky,
superintendant
Evangeličke
crkve
na prijemu
u općini

PAPA PRIMIO KATOLIČKO-PRAVOSLAVNO IZASLANSTVO IZ SRBIJE

Papa Ivan Pavao II. susreo se 18. kolovoza s mješovitim katoličko-pravoslavnom izaslanstvom iz Srbije, koje su predvodili beogradski nadbiskup koadjutor Stanislav Hočevar i pravoslavni šabačko-valjevski biskup Lavrentije Trifunović. U pozdravnom govoru Papa je uputio izraze bratskog poštovanja srpskom patrijarhu Pavlu, te posvjedočio svoj skrb za srpski narod koji je proteklih godina prolazio kroz brojne teškoće. /IKA/

Moskva

CARITAS PRIKUPLJA POMOĆ OBITELJIMA STRADALNIKA S "KURSKA"

Katolička Crkva u Rusiji pokrenula je prikupljanje pomoći za obitelji čiji su članovi poginuli u ruskoj nuklearnoj podmornici "Kursk". Prema riječima nadbiskupa Tadeusza Kondrusiewicza, u nedjelju 27. kolovoza u svim će se katoličkim župama europskoga dijela Rusije moliti za žrtve i njihove obitelji, te prikupljati materijalna pomoć. U crkvi sv. Adalberta u Kaliningradu služena je misa zadušnica za poginule koju je predvodio predsjednik Caritasa za Zapadnu Rusiju Jerzy Steckijewicz. On je za poljsku katoličku agenciju KAI istaknuo kako je cijela Rusija potresena tragedijom posade podmornice, a ta je tragedija donijela i veliku solidarnost među stanovništvom Rusije koje se do posljednje trenutka nadalo da će se bar dio vojnika spasiti. /IKA/

Aljmaš

HODOČAŠĆE BOLESNIKA I NEMOĆNIH

Bolesnici i nemoćni hodočastili su u nedjelju 20. kolovoza u aljmaško svetište Gospe od utočišta. Misno slavlje predvodio je domaći župnik i upravitelj svetišta Ante Markić. U propovijedi je istaknuo kako vjernici trebaju biti sljedbenici Isusa Krista koji je imao srca i vremena za bolesnike te da se nikada ne smije zaboraviti skrbiti za njih. Nakon blagoslova bolesnika i nemoćnih župnik je blagoslovio vozače i njihova vozila. /IKA/

Razmišljanje jednog vjernika

OBITELJ

U današnje vrijeme obitelji smatramo supružnike s djecom. U prošla vremena obitelji su bile brojnije a u njima su bili i starci - bile su tu tri, četiri generacije. U obitelji s tri generacije za djecu ima više topline jer je tu ljubav djedova i baka. Njihova ljubav je uvijek od srca i iskrena, dok je kod roditelja dosta često manjkava zbog prezauzetosti.

Naravno, ima i napetosti zbog generacijskih razlika, ali je ipak taj spoj dobar za sve ukućane. Ima dobrih savjeta iz životnog iskustva, uzajamnog pomaganja i dopunjavanja. Dok to imamo ne znamo cijeniti, jer je to nama normalno, i gledamo samo lošu stranu kada dođe do nesuglasica. Djeca koja imaju djeda i baku imaju sretnije djetinjstvo.

Kada nastupi teret starosti, kada životne funkcije oslabe i stignu razne bolesti, i starcima je tada najpotrebnija ljubav i toplina doma. Ako su s njima djeca i unuci, starost može biti lijepa (na svoj način) i podnošljiva. Za sretan život i duševno zdravlje, posebno djece i omladine, jako je važna zdrava obitelj.

Poštujemo one koji su nas rodili!
Budimo svojoj djeci dobri roditelji!
Čuvajmo svoju obitelj!

Alojzije Firanj

JUBILARNA DUŽIJANCA 2000.

Dijalog ne priznaje alternativu

Vinko kardinal Puljić

Organizacijski odbor ovogodišnje dužijance je imo na umu da je ova jubilara godina posvećena Svetom Trojstvu i tjo je da njim potaknut ovom smotrom napravi dostojan iskorak u treći milenij. Rad tog se paštirjo da od prve do posljednje priredbe dužijance provije Svetim Trojstvom nadahnut suživot i tolerancija, koje smo naslidili od naši stari.

Kad su se naši preci, u najvećoj seobi 1686. godine, doselili u ovaj kraj tu su nuz svoje sunarodnjake zatekli i Mađare, a nedugo zatim doselili su se i drugi narodi, pa su friško skontali da izmišani jedni s drugima život moraju tako udesit da njim bude snošljiv, brez obzira na razlike koje ji dile. Taj naum su friško ostvarili, bili su nadahnuti Svetim Trojstvom. Onda ostvaren suživot su brižno nigovali, prinosili s kolina na kolino i dično ga pridali nama.

A onda je ovdašnji suživot načo II. svitski rat, umalo ga nije sasvim dokrajčijo građanski rat koji je dovo do raspada ondašnje Jugoslavije. Da posijanu mržnju prema drugom, samo zato što drugačije divani, viruje il misli, triba razumom nadvladat, imali su na umu i ljudi iz Organizacijskog odbora dužijance i sudionici u pojedinim priredbama, koji su ji u tom duhu i ostvarili.

Da je moguć suživot i tolerancija med raznim narodima, o tom se, u nkolko zadnji godina, u našoj varoši sve više javno divani i osobito pokazuje, što je svitli primer svima koji tako što-god osporavaju. Dičimo se da to naslidstvo naši predaka i mi možmo pokazivat jel nam je u genima. Dokaz našeg svaćanja suživota vidimo i s onu stranu državne granice, čim zakoračimo u napridnu Evropu, koja se brez suživota i tolerancije ne bi izdigla na današnju razinu. To je nauk sijaćima mržnje, zavisti, ogovaranja i sveg što razara društvo, da se okanu svega šta njim je đavo usađivo u dušu na kraju XX. vika.

Crkva i dužijanca

Pridvodnik misnog slavlja u našoj katedrali, na završetku dužijance 13. kolovoza, dubrovački biskup msgr. dr. Želimir Puljić, je pridijio: "Stoga je lijepo, pohvalno i dostojno na koncu žetve zahvaliti Bogu od kojeg dolazi svaki dobar dar", zatim nastavijo: "Svečanostima dužijance mi očitujemo i svoje kulturne i narodne korijene. Dužijanca je najsvećaniji skup Hrvata vjernika u ovoj biskupiji i u ovoj pokrajini... Konačno, dužijanca je izraz i našega vjerničkoga stava..." Tako je doživijo dužijancu naš viđen gost, a uveče u bandašicinom kolu je mladima poručijo: "Ovu vašu 'feštu' čuvajte, njegujte i u njoj sudjelujte kako ste to i danas činili." Vratijo se u Dubrovnik zadivljen dužijancem i svim šta su mu pokazali ovdašnji ljudi, uprkos teškim društvenim prilikama, jel su nadahnuti Svetim Trojstvom, s njim idu naprid noseći svoj križ života.

*****

Bunaričko proštenje je bilo posljednje okupljanje u okviru Dužijance 2000. U subotnjem večernjem bdjenju domaćin plebanoš preč. Andrija Kopilović je dilom duboko sadržajne pridike osudijo sijače razdora u našem narodu, kako je kazo: "svako ogovara svakog, svaćim, što je potaknuto diabolosom, a to najviše rastače naš narod, nažalost i Crkvu". Ove riči se mogu odnosit osobito i na zagovornike "prodate" dužijance, jel u njoj nisu pripoznali duhovnu snagu našeg naroda, ekumensku poruku i veliku društvenu vridnost u današnjem za sve nas teškom vrimenu.

Na proštenju je dični uzoriti Vinko kardinal Puljić, sarajevski nadbiskup, pridvodijo misno slavlje prid zavidnim brojom, dobrim priko 10.000 virnika. Željno smo čekali njegovu pridiku, o njoj će drugi podrobnije pisat. Al je kazo šta se odnosi i na nike med nama: "... da smo umorni ljudi, umorni od samih sebe, ne mogu ništa stvorit, oni ne vole život, a narod koji ne voli život on će sam sebe iskorijenit. Samo Bogom ispunjeni ljudi mogu biti stvaraoci i graditelji budućnosti, na njima je osobita zadaća da mladost nauče živjeti, jel će ona izgradit budućnost. To nam je najvažnija zadaća, da pomognemo mladima da nađu svoje mjesto u stvaranju bolje budućnosti od početka trećeg milenija". Kardinal Puljić nam je s punim pravom uputijo tu poruku, jel je on u godinama rušenja Sarajeva (i Bosne) bijo istaknut zagovornik i jedan od pridvoditelja suživota i tolerancije.

Ekumenizam u Dužijanci 2000.

Nadahnut naukom suživota Organizacijski odbor je ovogodišnju dužijancu ozvaničijo prvom priredbom, blagoslovom žita na Markov, na ovećoj žitnoj njivi na Klisi, di se po adetu održava i najveća priredba - Takmićenje risara. Ovaj blagoslov ćemo pamtit po sudilovanju velikog broja kršćana, i ljudi koji Boga ne poznaju il u njeg ne viruju, al njim je zajedničko da svi idu krv naš svagdanji i zato ga štiju ko velik Božji dar. Bijo je to ekumenski blagoslov.

Na tom polazištu je 8. srpnja održano nadmećanje risara, di su nuz naše risare sudilovali i gosti, pridstavnici više naroda iz našeg okruženja, da jedni drugima i gledaćima pokažu kako se radi ris i žetva žita i u čemu se oni razlikuju. Iako su različito radili, postigli su isti cilj, požnjeli su žito, čime je ova priredba još više obogaćena.

Proslava svršetka risa i žetve završena je na salašu domaćina zajedničkom užnom oko 400 ljudi, podjednako svi radosni, iako su pripadnici ko zna koliko naroda, vira, partija, društava, što pametnom nije bilo ni na kraj pameti da broji. Svima je bila na umu zajednička proslava svršetka žetve, najvažnijeg posla zemljoradnika, jel nam je ociguran krv naš svagdanji.

"Prodata" Dužijanca

Rič "prodata" sam upotrebijo da bi i neobavišteni čitaoci znali da su se niki naši ljudi na sva usta latili da obrezvrde dužijancu, samo njima svatljivim zaključkom da je "prodata". Baš tako pripovidaju: prodata je. Ni riči ko i kome, zašto, pošto... Primerice, oni nemaju ni riči osvrta da je više od dvi stotine ljudi sudilovalo dobrovoljnim radom i novčanim pomaganjem u pojedinim priredbama, a osobito u Takmićenju risara na Klisi, Koloniji slamarke u Tavankutu, koloniji slikara "Bunarić" i u drugima. Žalostno je što par pojedinaca viri iz prikrajka i osporava ovaku dužijancu, na kojoj je u svim priredbama duh stvaralaštva nadvlado duh rušenja. Klevetanjem dužijance ti su ljudi oklevetali i narod kojem pripadaju, oklevetali su jednu od najsvitliji tekovina koju su nam ostavili naši stari, jel u njoj nisu pripoznali suživot i toleranciju nadahnete Svetim Trojstvom. Nisu ni primetili ekumenizam u dužijanci. To su, nažalost, oni koji za dužijancu nisu ništa uradili, osim što su joj naudili. Takim kratkovidnim svaćanjem oni neće ni zakoračit, a kamol prikoračit prag napridne Evrope.

*****

Veliku vridnost dužijance su potvrdili javni mediji koji su je pričutili i oni koji su je oklevetali, a postupili su zato tako da joj se ne bi morali divit.

Alojzije Stantić

Piše: Stjepan Beretić

Sveta glazba u subotičkoj katedrali bazilici (2)

Rodonačelnik katedralnih zborovođa i ravnatelja subotičke muzičke škole

Umro je u 67. godini života, 25. listopada 1848. godine. Sahranjen je u kripti pod svetištem današnje katedrale. Kamen nadgrobna ploča svjedoči o mjestu gdje je sahranjen. Pred građanima Subotice uživao je veliki ugled, pa je zato odlukom gradskog poglavarstva uzet među gradske senatore. (1) Arnold je bio i orguljaš i regens chori. U toj ga je dvostrukoj službi 1852. godine naslijedio **Steib Ferenc**. Od 1874. godine regens chori svete Terezije postaje i ravnateljem muzičke škole, te se bavi okupljanjem i uvježbavanjem pjevača za zbor te obukom i uvježbavanjem svirača za orkestar. Od tada se uvodi zasebna služba - kantor. Kantor pjeva i svira za vrijeme svagdašnjih i nedjeljnih liturgijskih funkcija u crkvi.

Arnoldovi nasljednici

1. Steib Ferenc (1852-1874)
2. Vjenceslav Susek (1874-1882)
3. Gaál Ferenc (1882-1906)
4. Lányi Ernő (1906-1923)
5. Maczák Emmanuel (1923-1932)
6. Antun Vojnić Tunić (1932-1956)
7. Würtz Ferenc (1959-1970)
8. Miocs József (1970-)

O svemu tome pisao je Josip Mioč 1989. u zagrebačkom časopisu *Sveta Cecilija*, te u bečkom časopisu *Singende Kirche* 1990. godine, kao što je navedeno u bilješkama.

U vrijeme župnika Ivana Probojčevića (1856-1885)

Prema onome što je župnik Probojčević kod preuzimanja župe našao na koru crkve svete Terezije, lako je zaključiti koliki je bio repertoar glazbenih djela koja su Subotičani i njihovi gosti mogli slušati u današnjoj katedralnoj crkvi. Kad je, naime, 1855. godine Ivan Probojčević preuzeo župu svete Terezije, na koru je prema popisu stvari našao notni materijal i glazbala kako slijedi: 36 misa, 38 Offertorija, 8 Graduala, 4 Te Deuma, 2 Veni Sancte, 2 Regina Coeli, 4 Tantum Ergo, 6 Vespera, 2 litanije, 7 Requiema, 2 Asperges me, 1 Vidi aquam, 1 Liberu, i jedan primjerak postaja za Tijelovo. Sva ta djela su popisana kao djela različitih autora. Osim notnog materijala, novi župnik je na koru našao i ova glazbala: 2 violine, 1 violu, 2 violončela, 8 klarineta, 2 roga, 4 trublje, 1 trombon, 1 tubu, 2 timpana. (2) Svirači su

veći dio glazbala vjerojatno donosili od svoje kuće, budući da su samo nabrojani instrumenti bili u dobrom stanju, 4 je trebalo popraviti, dok je jedva upotrebljivo bilo 19 različitih instrumenata, te ih je trebalo ili zamijeniti ili popraviti.

Vatrogasci i Obrtnički pjevački zbor 1902.

Prigodom krizme u lipnju 1902. godine, dok je u današnjem domu biskupije trajala večera, imao je nadbiskup Császka György sa svojom pratnjom priliku uživati u orkestru Dragovoljnih vatrogasaca i u zboru zanatskog društva. Vatrogasna glazba je izvela Uvertiru Erkeleove opere Hunyadi László, Prizor s bala od Josefa Neunera, ciganski zbor iz Trubadura, te skladbu domaćeg regensa chori-ja Gaál Ferenc, Vatrogasnu koračnicu. Zatim su zapjevali pjevači Zanatskog pjevačkog društva. Zbor je izveo pojednu skladbu Wimmera, Gaál Ferenc i Durnera. (3)

Nove orgulje

26. travnja 1894. godine tražio je župnik i prepozit **Matija Mamužić** od gradskog poglavarstva da crkvi svete Terezije odobri 80 forinti na ime održavanja novonabavljenih orgulja. No, 25. 05. 1894. piše list *Szabadka és vidéke* da su stare Cservenkine orgulje iz 1801. godine već davno uklonjene, a nove koje gradi Angster iz Pečuha su već stigle i sastavljaju se u crkvi. Već 1. srpnja iste godine, piše spomenuti list, kako su nove orgulje, kao 200. djelo pečuškoga majstora, prošloga tjedna kolaudirane. Za primopredaju novih orgulja u Suboticu je došao prvorazredni velikovaradinski zborovođa **Ferenc Kersch**. Od mještana primopredaji su prisustvovali **Bodrogi Károly**, **Gaál Ferenc** i **Kersch Mihály** kao članovi povjerenstva. Nakon pregleda novih orgulja imali su istom neznatne primjedbe. Orgulje imaju dva sviraonika. Veći, blagdanski sviraonik raspolaže s tri manuala i 24 registra, dok manji ima šest registara i predviđen je za svagdanju uporabu. Novinari doznaju da je na novome instrumentu lako svirati, da se novim orguljama jednostavno rukuje. Povjerenstvu se posebno dopadaju gornje i donje oktave registra Flauto. Do svakog dijela orgulja dolazi dovoljno zraka. Sviranje na orguljama isključuje bilo kakav suvišan šum. Nakon temeljitog pregleda, gost iz Velikog Varadina, **Ferenc Kersch** je prvi zasvirao na novome instrumentu. Pravim umjetničkim umijećem pokazao je svu ljepotu novih orgulja.

ODBOR HRVATSKOG AKADEMSKOG DRUŠTVA, SUBOTICA
ZA POMAGANJE UČENIKA I STUDENATA

raspisuje

NATJEČAJ

ZA GODIŠNJU POMOĆ UČENICIMA (SREDNJOŠKOLCIMA) I STUDENTIMA, PRIPADNICIMA HRVATSKE ZAJEDNICE, KOJI SE ŠKOLUJU U SRJ

Uvjeti: da su redoviti učenici ili studenti srednje, više ili visoke škole (fakulteta)

Potrebna dokumentacija:

1. **SVJEDODŽBA** o prethodno završenom razredu srednje škole ili godine studija (original se donosi na uvid s jednom fotokopijom ili poslati ovjerenu fotokopiju ako se šalje poštom)
2. **POTVRDA** o upisu u tekući razred ili godinu studija
3. **IZJAVA** o broju članova domaćinstva i o pripadnosti hrvatskoj zajednici (sadrži imena članova i srodstvo s podnosiocem izjave i jedinstveni matični broj građana)
4. **POTVRDA** o zaposlenosti ili nezaposlenosti roditelja (od poslodavca ili Zavoda za zapošljavanje) a za vlasnike zemlje fotokopija poreskog rješenja

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 31. 10. 2000. godine.

Molbu s potrebnom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Odbor HAD-a za pomaganje učenika i studenata, Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica ili osobno ponedjeljkom i srijedom od 10 do 12 sati.

HRVATSKO AKADEMSKO DRUŠTVO
SUBOTICA

organizira

TEČAJ

hrvatskog jezika, povijesti i kulture
za učenike osnovne škole
i učenike srednjih škola

Zainteresirani učenici mogu se prijaviti do 30. 09. 2000. godine, osobno ili telefonom, **ponedjeljkom i srijedom** od 10 do 12 sati na adresi: Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica, tel.: (024) 554-896.

1. Usp.: Josef Miocs, Georg Arnold, Gründer der Musik in Subotica/Jugoslawien, Singende Kirche, Zeitschrift für katholische Kirchenmusik, 37. Jahrgang, Heft 4, Wien, 1990, str. 184.

2. KÉL, Inventar kora iz 1855. godine

3. Szabadka és vidéke, 10. godiste, broj 23, 8. lipnja 1902, u uvodniku Ecce sacerdos magnus.

DUHOVNA OBNOVA OBITELJI

U subotičkoj župi Isusovog Uskrsnuća od 18. do 20. kolovoza održani su OBITELJSKI SUSRETI. Bila je to u stvari trodnevna duhovna obnova kojom su se bračni parovi ove župe kao i oni iz drugih gradskih župa i okolice željele dublje uključiti u proslavu Velikog jubileja. U ovoj duhovnoj obnovi sudjelovao je vrlo lijepi broj bračnih drugova. Duhovna obnova sastojala se od molitve Časoslova, prigodnog predavanja i rada u skupinama.

Prvog dana, nakon zaziva Duha Svetoga, **mons. Bela Stantić**, održao je predavanje na temu "Obitelj u Božjem planu". On je govorio o važnosti braka kao svetog, jedinstvenog i neraskidivog, posebno istakavši da bez Boga nema ljubavi. Također je govorio o Božjoj zamisli obitelji kao "Crkve u malom". Nakon toga, prešlo se na rad po skupinama gdje se diskutiralo o svemu što je važno za sretan i skladan brak: o kršćanskom življenju braka i mogućnosti rješavanja problema koji nastaju u obitelji. Bili smo jedinstveni u mišljenju da u braku mora vladati povjerenje, tolerancija, iskrenost, vjernost, žrtvovanje, ustraj-

nost u nevoljama - "u dobru i u zlu", baš kako smo se sakramentom ženidbe i obvezali. Treba živjeti u zajedništvu s Bogom, jer on je ljubav. Kršćanski način života, molitva i poštivanje Božjih zapovijedi dat će obitelji snage da razriješi sve nedaće i živi u skladu i harmoniji.

Drugi dan duhovne obnove započeo je jutarnjim klanjanjem, a navečer je o suvremenim problemima obitelji govorio **Andrija Anišić**, urednik katoličkog lista "Zvonik". On je podsjetio na riječi sv. Pavla "da se žene moraju pokoravati muževima, a muševci moraju ljubiti svoje žene". I dok se toga budu pridržavali, živjet će u milosti Božjoj, jer uvijek je ljepše davati nego primati. Stoga, ne smijemo nikada izbaciti Boga iz svoga života, bez obzira na sve probleme današnjeg, suvremenog tempa života. Moramo naći vremena za molitvu i za odlazak na sv. misu. To je ujedno i bila nit-vodilja naših diskusija, a konstatacija je bila opet jedinstvena: bez Boga nema pravog života. Novac je neophodan za egzistenciju ljudi, jer njime on osigurava neophodnu egzistenciju: krov nad glavom,

hranu, odjeću... No, u brizi za materijalnu sigurnost ne smijemo zanemariti naš duhovni život. Zajednička molitva u obitelji, a dok su djeca mala, samih bračnih drugova, učinit će da djeca spontano nauče moliti Boga i prihvate vjeru svojih roditelja.

Trećega je dana, u nedjelju, župna misa koju je predvodio **vlč. Marinko Stantić**, prikazana za obitelji a molitve vjernika, koje su sami sastavili, predmolili su sudionici ove duhovne obnove. Tema ovoga dana bila je "Obitelj u trećem tisućljeću" a predavač je bio **Marinko Stantić**. On je govorio i o ljestvici vrednota svakodnevnog života, a naročito o čvrstim temeljima na kojima valja odgajati djecu. Odgoj pun ljubavi i povjerenja, pravi je temelj za formiranje prijateljstva između roditelja i djece. Sve probleme treba rješavati kroz razgovor, mirno i vođeni Duhom kako bismo kroz molitvu spoznali pravi put.

Ova duhovna obnova, u svemu uspješna, završila je druženjem i prigodnim kvizom. Svi sudionici su bili vrlo zadovoljni ovim susretom i izrazili su želju, jer osjećaju i potrebu, da se ovakvi susreti održavaju i češće.

Ljubica Vojnić Tunić

"Za život" u crkvi sv. Roka

U župi sv. Roka u Subotici 16. kolovoza svečano je proslavljeno proštenje. Slavlje je započelo cjelodnevnom klanjanjem pred Presvetim, u šutnji, koje je prikazano kao zadovoljština za strašnu pošast "bijele kuge" (pobačaja) koja vlada u gradu Subotici pa i u cijeloj Vojvodini! Cijelog dana dolazili su muševci i žene, pa i cijele obitelji i u šutnji (mnogi i sa suzama) molili su žarko Gospodina

riječima psalma: "Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome... Operi me od krvi prolivene, Bože, Bože, Spasitelju moj!" Molili su žarko Gospodina da se svako začeto dijete rodi; da naš hrvatski narod odbaci "kulturu smrti" i bude promicatelj "kulture života". Inicijator ove "akcije za život", župnik **Andrija Anišić** je potičući vjernike na ovu "akciju" istaknuo kako se u posljednje vrijeme puno govori o ratnim zločincima koji odgovaraju i trebaju odgovarati pred Haškim tribunalom, međutim još nitko nije i vjerojatno neće nikada odgovarati pred istim sudištem za mučno ubijanje nerođenih, tih osoba najnevinijih i najnezaštićenijih, ali će svi - i roditelji koji počine pobačaj i liječnici i medicinsko osoblje koje asistira pri pobačaju - sigurno stati pred sudište Božje. No, bolje je to učiniti sada, odmah iskrenim klanjanjem, jer kako moli Psalmista: "Srce raskajano, ponizno, Bože nećeš prezreti..." U tom smislu je potresno iskustvo i ponizno javno priznanje beogradskog ginekologa: "Ubio sam oko 48.000 beba..." Bog može i hoće oprostiti i ovaj grijeh; On želi podariti svima mir duše pa i onima koji na savjesti nose ovaj "zločin", ali traži iskreno priznanje grijeha, raskajano srce i spremnost na davanje zadovoljštine.

Svečanu sv. misu proštenja, istoga dana navečer, predvodio je biskupski vikar za pastoral, katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** u zajedništvu s domaćim župnikom **Andrijom Anišićem** te župnicima grada. Mons. Beretić je u svojoj propovijedi podsjetio brojne vjernike koji su došli proslaviti ne samo zaštitnika ove župe nego i cijeloga grada, na kugu koja je u Subotici harala devet mjeseci (15. 06. 1738-19. 02. 1739) koja je odnijela mnoge živote. "Strahote okrutne epidemije potakle su Subotičane na veću privrženost Bogu. Tražili su pomoć sv. Roka. Na svečev

blagdan će strogo postiti, neće raditi težačkih poslova, samo da ih mine nesreća, koja nije birala kuće, ni dobi, ni spola. Još su i kapelu podigli velikom svecu u čast" naglasio je propovjednik. Tog obećanja mnogi Subotičani se i danas pridržavaju. Na kraju propovijedi, mons. Beretić je ukazujući na primjer sv. Roka, rekao: "Isplati se, draga djeco, dragi mladići i djevojke, isplati se za Boga sve na kocku staviti. Isus ništa na kocku nije stavljao. Samo je križ, oproštenje, radost i život želio. Nije Isus želio križ zato da umre. Križ je želio zato da imamo radost i život u punini. I podignut na križ, sve je osvojio. Postao je jednom zauvijek najveći, najdraži, najmoćniji. Svaka čast čovjeku koji vjere ima. Dajte vjeru Isusu... Nećete se prevariti. Vrijedi s Bogom za čovjeka. To se jedino isplati. Samo se tako isplati."

Na misi je pjevao župni zbor iako u okrnjenom sastavu jer je većina mladih članova zbora bila na hodočašću u Rim zajedno s ravnateljicom s. Silvanom Milan. Zbor je na orguljama pratio **mr. Ervin Čeliković**, a svojim pjevanjem slavila je Gospodina i uzveličala ovo slavlje **Sandra Mirković**, studentica solo pjevanja.

/Zv/

Kafana - "Dukat"

Subotica, Preradovičeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 30-136

Organizira: svadbe, rođendanska slavlja,
bankete i dr.

Svakog dana: **MENI RUČKOVI**

Nedjeljom: **"BUNJEVAČKA UŽNA"**

Posebno se preporučamo za organiziranje **"Poduša"**

Radno vrijeme: od 12 - 22 sata,
nedjeljom od 12 - 16 sati,
ponedjeljkom zatvoreno

vl. Jakov Letović

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Poljoprivredna apoteka

Nudimo vam

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne stručne savjete

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 20-966

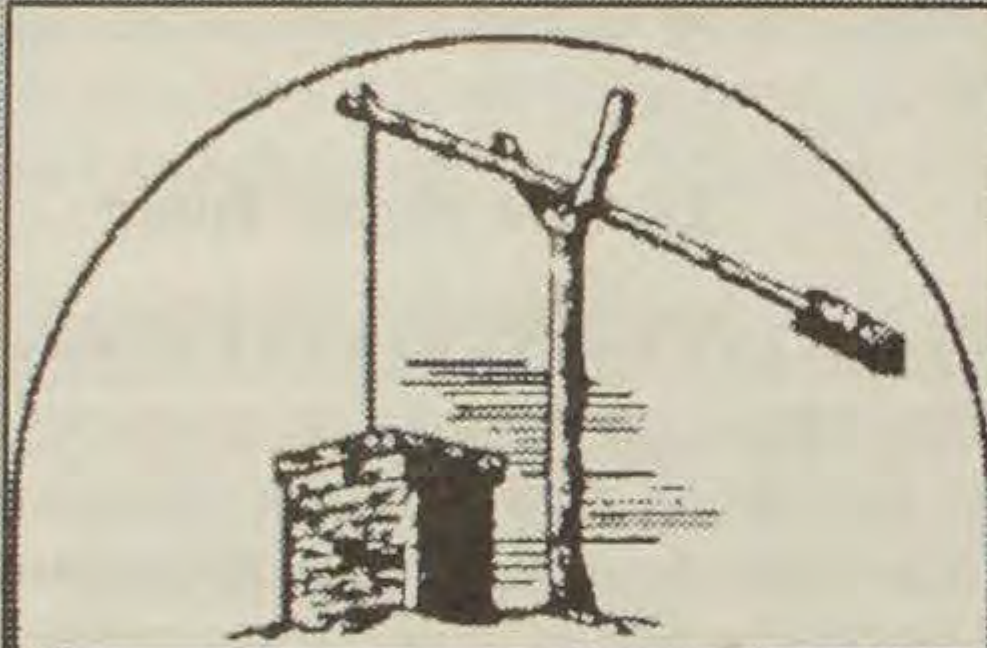
*U spomen
sestri Vijaneji*

d.d.

K U T I N A
Kolodvorska 27

Tel.: 044/ 682-432, fax: 044/ 682-438

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak
8 - 13 sati
poslijepodne
terenski rad

Subotica, Ptujška 1
tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije:

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, laboratorij, terapija
- Neurološki pregled i terapija
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Vremena su teška.

**Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

551-045
Maksima Gorkog 26, Subotica

INTERNET

WWW.
tippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

☎ (024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

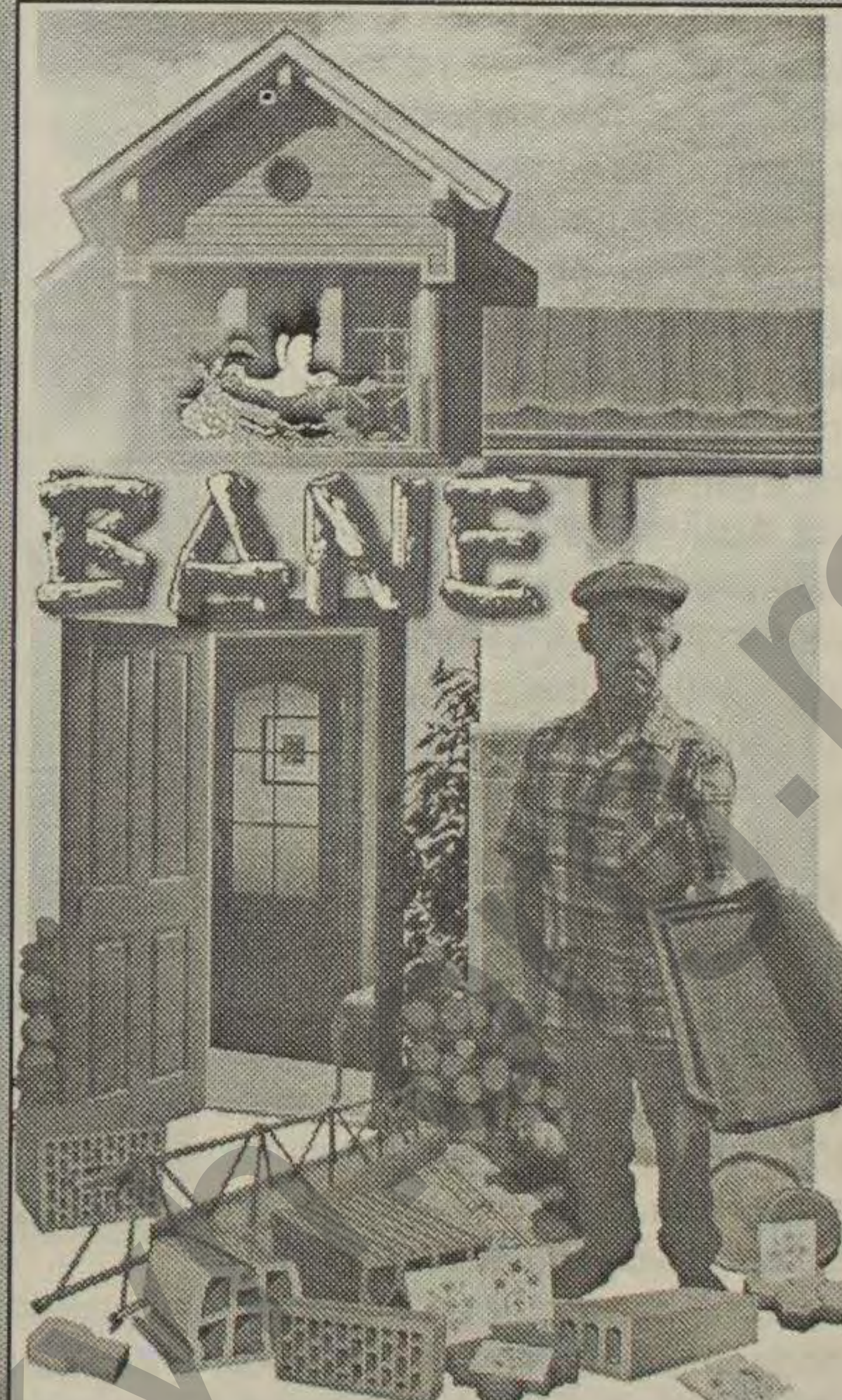
Pretplatnici
iz inozemstva
uplate (30 DM ili
avionom 40 DM)
mogu izvršiti
pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:
Gabrijela
Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3
44320 Kutina
tel: 99 385 (0)44
681-272
R. Hrvatska

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Kompletan građevinski materijal, Kompletan ogrevni materijal...

P.P. BANE 24000 SUBOTICA BAINSELA 34. Tel: 024 561 187, Tel/faks: 024 561 186, e-mail: bane@tippnet.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

VJERNICI I POLITIKA

Poštovano Uredništvo!

Ponekad mi se čini da pripadam narodu koji je apolitičan. Često čujem prigovore: "Zašto se i svećenici upliću u politiku?" Molim Vas odgovorite mi da li mi vjernici trebamo ulaziti u politiku i koliko, a također mogu li i svećenici sudjelovati u političkom životu. Još nešto. Čuju se ovih dana glasovi da je besmisleno izići na naše izbore. Što Vi mislite o tome?

Mara P., Subotica

Vaše pitanje je vrlo opširno i slojevito. U nekim svojim dijelovima iziskuje pravu studiju, ali radi aktualnosti problematike koju iznosite odgovorit ću Vam kratko i načelno.

Ponajprije, u pitanju ističete pripadnost "apolitičnom narodu". To se daje dovesti u pitanje. Naime, ukoliko politiku definiramo u najširem mogućem smislu, onda je ona BRIGA ZA OPĆE DOBRO. Po toj definiciji nitko ne može biti apolitičan a da ne bi bio i amoralan jer po nauci katoličke moralke na cjelovitost kršćanske osobnosti spada, kao jedan od osnovnih zahtjeva, i briga za opće dobro. Ta briga se, čak, uvijek pretpostavlja brizi za vlastito dobro. Međutim, sociološki, povijesno pa i politički u užem smislu može se govoriti o našem narodu koji je "apolitičan" ukoliko se nije dovoljno uključivao u tzv. aktivni politički život. Dakle, nije se bavio politikom profesionalno. No, tome su toliki uzroci i okolnosti da u to pitanje sada ne bih mogao ući, makar, priznajem da je dio Vaše slutnje istinit.

Što se tiče svećenika, opet moramo pravilno postaviti princip. Svećenik je zaređeni službenik Crkve i u katoličkoj disciplini ne može se aktivno baviti politikom u užem smislu riječi. On je pastir svih vjernika, bez obzira na njihovo političko uvjerenje sve do onoga časa dok s političkim uvjerenjem ili praksom ne dođu u direktni sukob s evanđeoskom naukom i kada se vjernik vlastitim političkim opredjeljenjem isključuje iz Crkve. Na pr. kada se vjernik uključi u partiju koja ima za prvotni cilj borbu protiv naravnih prava čovjeka, vjere i sl. Vjernik koji bi se bavio takvim političkim poslom, prestao bi, samim svojim djelovanjem, biti vjernikom.

S druge strane, svećenik kao pripadnik Crkve i naroda nije isključen nijednim činom iz javnog života svoga naroda. Dapače, svećenička služba je po naravi javna služba. Ona nije ograničena samo na sakralno i liturgijsko, nego je odgojno-pastoralno-sakramentalna. Ukoliko na svećenika kao učitelja u vjeri i odgojitelja spada odgoj kompletne osobnosti, onda na njega spada i iznošenje nauke Crkve u svim pitanjima pa i onima kojima se bavi politika u užem smislu. Čak će Katekizam Katoličke Crkve u br. 2246 ovako reći: "Crkvi je po njezinu poslanju vlastito 'iznositi čudoredne sudove o onome što se odnosi na politički red, kad to zahtijevaju osnovna ljudska prava i spasenje duša.' Crkva to čini služeći se svim i samo onim sredstvima koja su u skladu s Evanđeljem i općim dobrom, već prema različitim vremenima i prilikama." Dakle, svećenik bi čak bio odgovoran pred svojom savješću ako se u ovom smislu "ne bi bavio politikom". On ima poslanje i dužnost stav Crkve tumačiti, navješćivati i potpomagati. Jednako tako njegova javna služba je u službi zaštite obespravljenih, ugroženih, progonjenih... Stoga u savjesti mora dići svoj glas kad god se, od bilo koga, ta naravna ljudska prava vrijeđaju. Stoga bih na Vaše pitanje jasno rekao: **SVEĆENICI SE NE BAVE POLITIKOM KAO POLITIČARI ALI SU PRISUTNI U POLITICI KAO SVEĆENICI.**

Što se tiče vjernika i njihovog ulaska u politiku u užem smislu, moramo reći da politika nije borba za vlast. Politika je briga

za opće dobro. Politika je i u užem smislu karizma služenja čovjeku i čovječanstvu u općem dobru. Dakle, političko područje i djelovanje je pristupačno svakom čovjeku koji osjeća u sebi poticaj da se angažira u ostvarivanju općega dobra. Ne samo vjernik, nego svaki čovjek je, dakle, pozvan da prema svojim sposobnostima sudjeluje u javnom životu svoje zajednice i da u napredak te zajednice ugrađuje one darove koje je baš zato dobio da bi uložio za boljitak zajednice u kojoj živi. Zabuna nastaje u času kada se politika poistovjećuje s borbom za vlast a zaboravlja se da vlast nije VLADANJE NAD ČOVJEKOM nego SLUŽENJE ČOVJEKU.

Jedini Gospodar koji ima pravo vladati je Bog i On doista vlada, ali ne tako da se čovjeku nameće, nego po Isusu Kristu, On čovjeka spašava, oslobađa... A Isus o sebi reče: "Nisam došao da mi služe, nego da služim svima."

Kad bi kršćani vjernici s kršćanskom naukom, s kršćanskim idealima živjeli aktivni politički život, zasigurno bi situacija u svijetu bila puno drugačija. Isti Katekizam Katoličke Crkve spominje u jednom broju kako je vlast nakon istočnog grijeha za čovjeka postala napašću. I tu je problem. Odgovor: **VJERNIK PO SVOJOJ VJERNIČKOJ SAVJESTI I TREBA I MOŽE SUDJELovati U POLITIČKOM ŽIVOTU** ukoliko osjeća sposobnost da uložiti svoje snage da se ostvari boljitak zajednice kojoj pripada.

Vidite, svećenik u tom poslanju aktivnog političkog života kojom se preuzima vlast, pa makar bilo i služenje, po sadašnjoj nauci Katoličke Crkve ne može sudjelovati. Ne zato što nije sposoban, ne zato što ne bi mogao uložiti u to svoje talente, nego zato što se ne smije poistovjetiti ni sa jednom političkom vlašću da ne bi nastalo brkanje vlastitosti kompetencija Crkve i političke zajednice. On može biti učitelj, savjetnik, animator ali ne smije na sebe preuzeti političku funkciju.

Konačno, na zadnji dio Vašega pitanja o smislu i besmislu izbora treba opet postaviti jasne principe. Ako se radi o zajednici naroda ili više naroda i o preuzimanju vlasti koja je u službi općega dobra naroda, a do te se službe ako hoćete vlast dolazi na izborima, onda ne samo da se može ići na izbore nego je **KRŠĆANIN PO SAVJESTI OBVEZATAN IZAĆI NA IZBORE**, jer je to ne samo izricanje volje i povjerenja, nego preuzimanje odgovornosti za opće dobro kojem će izabrana vlast služiti. Tamo gdje ne postoje demokratski izbori, gdje je diktatura, može postojati opravdan razlog da se vjernik od nazovi izbora distancira. To je onda oblik protesta protiv nepravde i nasilja a ne skidanje odgovornosti za opće dobro. Međutim, tamo gdje postoji i najmanja šansa da se izborima dođe bliže k ostvarivanju općega dobra, vjernik je dužan dati svoj doprinos. U svojoj savjesti kršćanin je Bogu odgovoran kao vjernik i građanin, kome će dati svoj glas! A svoj glas smije dati samo onima za koje opravdano i utemeljeno može pretpostaviti da će apsolutno poštivati načelo vlasti, a to je služenje općem dobru. U Katekizmu u br. 1901. čak se govori o građanskoj neposlušnosti, pa kaže ovako: "Gdje javna vlast prelazi granice svoje nadležnosti i tlači građane, oni neka ne uskraćuju onoga što od njih doista zahtijeva opće dobro; ali neka im je slobodno protiv zlorabe te vlasti braniti prava svoja i svojih sugrađana, u granicama koje zacrtava naravni i evanđeoski zakon". Iz toga Vam je jasno da i na vjernicima stoji, ne mala, odgovornost za napredak zajednice u kojoj živi i za koju se živi.

Oprostite što sam u odgovoru morao biti lapidaran i kratak, jer je pitanje preširoko, pa Vas upozoravam da pročitate, ako možete nabaviti, iz dokumenata II. vatikanskog sabora IV. poglavlje konstitucije "Radost i nada" (Gaudium et spes) koje je naslovljeno: **ŽIVOT POLITIČKE ZAJEDNICE**, pa ćete na svoje pitanje naći i kompletniji i kompetentniji odgovor.

BLAGDAN ŽALOSNE GOSPE

15. 09. 2000.

- U Selenči:

Proslava je po ustaljenom rasporedu.

- Svečana sv. misa na hrvatskom jeziku je u 10 sati
a na slovačkom u 11 sati.

- U Subotici, na Kalvariji

u 15 sati: KLANJANJE

kao zadovoljština za grijeh psovke (hrvatski)

u 16 sati: SVEČANA SV. MISA PROŠTENJA

(hrvatski-mađarski)

u 17 sati: KLANJANJE (mađarski)

OBITELJSKI SUSRETI

Subotica - sv. Rok

15. 09. u 20 sati

Tema: Kršćani i politika

Predavači: mr. Josip Ivanović i mr. Andrija Kopilović

PROŠTENJE NA LJUTOVU

17. 09. 2000. u 10,30

Svečana sv. misa proštenja kod križa

TRIBINA MLADIH

Kada: 17. 09. 2000. u 19 sati

Gdje: Katolički krug - Subotica, Trg žrtava fašizma 15
(iza katedrale)

Tema: XV. SVJETSKI DAN MLADIH U RIMU

Tko: Mladi koji su sudjelovali na ovom susretu

+ video zapis Papine mise

Poslije tribine DRUŽENJE

104. OBLJETNICA CRKVE SV. ROKA

24. 09. u 17 sati

- SVEČANA SV. MISA

uz nastup Subotičkog tamburaškog orkestra

- poslije mise kratki koncert

Ispravka: U prošlom broju pogrešno su napisana dva prezimena, zbog čega se ispričavamo. Umjesto prezimena Dulić trebalo je stajati Vlatko Vojnić Purčar, a umjesto Ivan Skenderović treba biti Ivan Sudarević.

UMRLA

PROF. DR. ANA GABRIJELA ŠABIĆ

Na zagrebačkome groblju Mirogoj u srijedu 16. kolovoza pokopana je dr. sc. Ana Gabrijele Šabić, dugogodišnja profesorica Katehetskog instituta Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Sprovodne obrede i misu zadušnicu predvodio je zagrebački pomoćni biskup Josip Mrzljak u nazočnosti mnogih svećenika,

studenata i rodbine Ane Gabrijele Šabić.

Ana G. Šabić rođena je 6. rujna 1950. od oca Stipana i majke Marge r. Zelić u Tavankutu kraj Subotice. Osnovnu školu polazila je u Subotici, gdje je završila i petogodišnju Učiteljsku školu. Dodiplomski studij završila je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na Odsjeku za kroatistiku te na Odsjeku za komparativnu književnost. Diplomirala je 1974. te stekla stručni naziv profesora hrvatskoga jezika i književnosti. Poslijediplomski studij završila je također na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Magistrirala je iz metodike književnog odgoja i obrazovanja temom "Metodički pristupi interpretaciji lirske poezije u mlađim razredima osnovne škole". Doktorirala je na istome fakultetu i u istom znanstvenom području temom "Metodički pristupi interpretaciji lirske poezije u sustavu jezično-umjetničkoga područja u višim razredima osnovne škole". Studirala je također na Institutu za teološku kulturu laika KBF-a u Zagrebu. Djelovala je u Centru "Kršćanska sadašnjost" u Zagrebu. Od 1979. suosnivateljica je i urednica interdisciplinarne Katehetske radne ekipe Symbolon. Kako je prigodom ispraćaja na Mirogoju rekao dr. Vlatko Badurina, u ekipi Symbolon do punine je došla njezina originalnost u stvaranju izvornih udžbenika, na području permanentne pastoralno-katehetske formacije te na području suvremene religiozne pedagogije i katehetike. Zahvaćajući u pet temeljnih čovjekovih izričaja, rekao je dr. Mamić, (pristup, interes, modeli, metodika i komunikacija) pokojna A. G. Šabić iznijela je na vidjelo samu Božju pedagogiju u odnosu na početak, kreativan razvoj i smisao naše vjere. U ime studenata KBF-a riječi zahvale Bogu za govor vjere koji su studenti upijali prigodom predavanja i susreta sa svojom profesoricom izrekla je studentica Dragica Pajdaković, istaknuvši zahvalu Gospodinu za sve što je Ana učinila kako bi usmjerila pogled svojih učenika i studenata prema Gospodinu i oduševila ih za ljepotu Božjeg stvaralaštva, za snagu osobnog svjedočanstva koje obvezuje biti svjedokom u zgodno i nezgodno vrijeme. /IKA/

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - marketing; Uredništvo stranica mladih: Vesna Huska, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić, Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Naši mladi ispred Koloseuma u Rimu

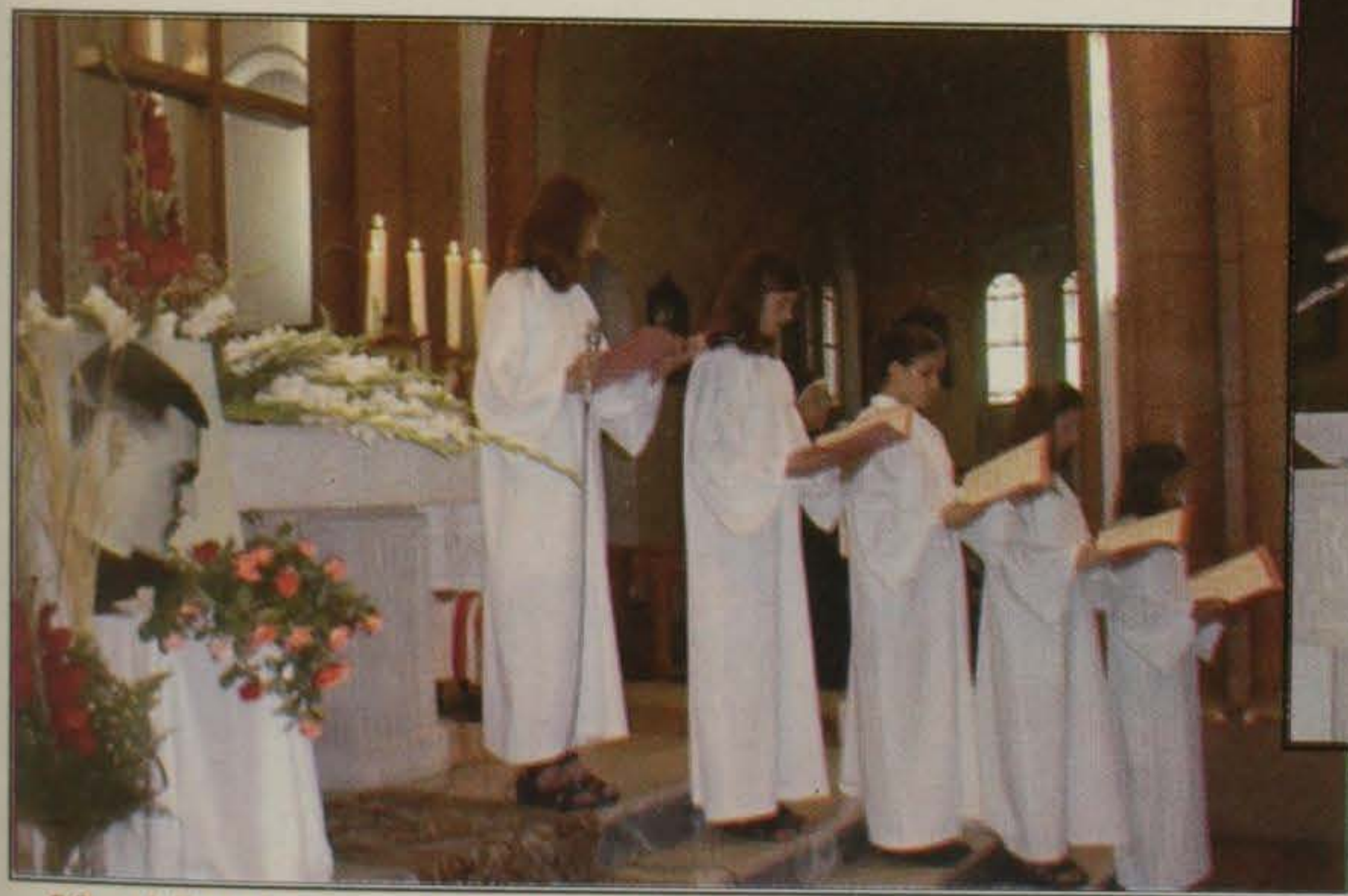
Piona Romana - vrijeme za duhovnu obnovu

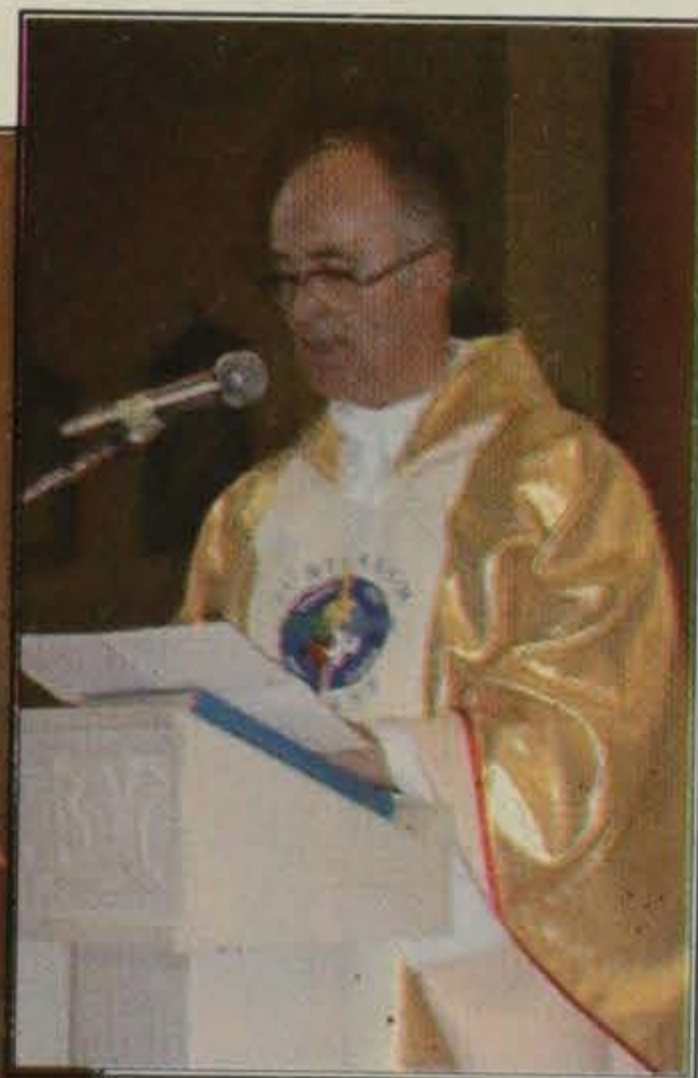
Naši mladi uoči bdjenja s Papom na Tor Vergati

Naši mladi u Aquilei

60. obljetnica smrti Alekse Kokića u župi Isusova Uskrsnuća

Gabrićevi potomci kod „Gabrićevog križa“

U povodu Dana grada Subotice priznanja su dobili i svećenici Ehman Imre, Millvoj Mijatov i mr. Andrija Kopilović te prof. Bela Gabrić

Globus

ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE

Vlasnik: *Blaško Gabrić*

24000 Subotica, Otmara Majera 10

Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

SA BOGATIM PROIZVODNIM PROGRAMOM
I 2000. GODINE SA VAMA:

- Vizitkarte
- Posmrtnice
- Plakati
- Katalozi
- Obrasci
- I sve ostalo što Vi možete zatrebati po narudžbi
- Kalendari
- Prospekti
- Nalepnice
- Knjige
- Novine
- Časopisi
- Pozivnice za svadbu
- Kartonska ambalaža
- Papirna ambalaža
- Kesice

Ljepota Gradske kuće oduševila je gosta

Kardinal Puljić ponovno s nama

Kardinal u procesiji na subotnjem bdjenju na Bunariću

Škropljenje vodom - sjećanje na krštenje i poziv na obraćenje

TREBA NAM BOGOM ISPUKJENI LJUDI...
GOSPO, ISPROSI NAM MIRA I DUŠI!
TKO VOLI „ŽIVOT“,
TOM ĆE ŽIVOT VROJETI SREĆOM.

I kardinal je ispovijedao na Bunariću

Sa somborskim ministrantima

Dio mnoštva na Bunarićkom proštenju 2000.

Kardinal s biskupima Huzsvárom i Pénzesom na mađarskoj misi